

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas III Rugsėjo-September 30 d., 1921 m. No. 14 (108)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103,
Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

Published and distributed under permit (No. 528) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by the LIETUVOS
VYČIAI (Knights of Lithuania).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In Foreign Countries and Chicago Yearly	4.00

Advertising rates on application. All communications must be addressed:

"VYTIS"
4736 So. Wood St., Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"
Jaunimo Dvisavaitinis Laikraštis
Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užrubežj ir Chicago Metams	4.00
Pavienis Numeris	20c

"VYTIS"
4736 So. Wood St., Chicago, Ill.
Telephone Lafayette 6298

Iėjus Savo Spaustuvēn.

DIEVUJE padėdami viltj, naują pradėdame gyvenimą! Šis "Vyčio" numeris sveikina Jus, Vyčiai, Vytės! Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad išsipildė penkių metų mūsų svajonės, mūsų troškimai — įsisteigėme savo spaustuvę. Katalikiškoji visuomenė Amerikoje susilaukė da vieną šviesos tvirtovę, ant kurios ryškiai plevėsuoja Vyčių vėliava su aukso raidėmis išrašytu obalsiu — *Dievas ir Tėvynė!* Tas obalsis — tai didžiausia mūsų šventenybė, tai mūsų gyvenimo ir darbų tikslas, tai obalsis kiekvieno savė gerbiančio žmogaus!

Pirmieji jaunimo būdintojai, steigdami Lietuvos Vyčių organizaciją, nurodė jai aukštų priedermių: skleisti tėvynės meilę jaunųjų tarpe, pratinti pamylėti savo kalbą, literatūrą, pratinti narius prie doro krikščioniško gyvenimo, draugijinio bei socialio veikimo, rūpintis protiniu ir fiziniu narių išsilavinimu ir materiale grove.

Mylėdami tėvynę visa širdimi ir atsidavę jai visiškai, mes, Vyčiai, Vytės, po savo vėliava daug nuveikėme jos labui. Gyvenimas liūdi, kad kiekviename darbe, teikiant moralę ar materialę paramą, einant jai į naują nepriklausomą gyvenimą, daugiausia pasišveddavom ir pasiaukodavom.

Dora ir apšvieta yra pamatas ir galybė kiekvienos tautos. Netekusi doros tauta anksčiau ar vėliau turi žlugti. Istorija mums tai rodo. Del to, plyta prie plytos dėdami naujam tėvynės rūmui, mes norime, kad jos ateitis remtųsi ant Kristaus mokslo.

Mūsų dienų gyvenimas pilnas sugedimo, kurio prisėjo bloga ir ištvirkusi spauda. Mes matome, kiek susiorganizavę bedieviai per savo spaudą darė ir tebedaro bloga, kiek tūkstančiams žmonių jų širdyse apgriovė katalikų tikėjimą, kiek tūkstančiams sielų išplėšė dorą! Tat teisingas yra vieno garsaus vyro pasakymas: "Ką pagelbės statymas bažnyčių, rengimas misijų, statymas mokyklų — visi šitie darbai liks be pasekmių, jei tuo pačiu laiku katalikai neturės užtektinai ginklų atremti blogą ir ištvirkusią spaudą, kuri apgaudinėja, nuodija ir tvirkina žmonių minias".

Neturėdami savo spaustuvės, mes, Vyčiai-ės, negalėjome spauda sekmingai kovoti su mūsų idėjos priešais; negalėjome išleidinėti doros literatūros, brošiūrėlių, mažesnių spaudinių, ginančių katalikų tikėjimą ir taisančių pirmievių bei socialistų skleidžiamas neteisybes. Neturėdami savo pastogės, mes negalėjome įsteigti knygyno, pilno naudingų knygų taip savo spaudos, kaip ir pargabentų iš Lietuvos. Ant galo, neturėdami savo spaustuvės, mes skurdome ir materialiai. Per devynierius metus mūsų organizacija išaugo, išsišakojo, bet izdas neužaugo, — kas met vos-ne-vos galą su galu suduria, o kaikada ir negali sudurti, jei nenori imti aukų iš kitų fondų. Delko? Del to, kad narių mokesčiai reikia palaikyti Centras, kurių vedėjų algos, sulyginus su kitų centralių organizacijų centro vedėjų algomis, taip menkos, kad, tiesiog, gėda ir pasisakyti. Dirbama iš pasišventimo. Centro vedėjų ir organizacijos vairininkų algos del

to tokios, kad arti \$6,000.00 kasmet reikia išmokėti svetimai spaustuvei už atspaudzinimą organo "Vyčio". Kitokių-gi iš šalies įeigų nebuvo.

Suėmus krūvon visa, kas viršui pasakytą, aišku kaip diena, delko per penkerius metus svajojome ir kalbėjome apie savo spaustuvę ligi, pagalios, neįsisteigėme. Kas mano arba kalba priešingai, tas nėra Vyčių draugas, tas nenori, kad mūsų organizacija gyvuotų, plėtotųs siekdama visokeriopos tobulybės!

Dar tik trečias mėnuo, kaip po Seimo, o naujai Centro Valdybai jau daug teko padirbėti. Devintas Seimas priėmė rezoliuciją, kad su pradžia rugp. mėn. š., m., įeitu mėm ir darbą pradėtumėm jau savo spaustuvėje. Po Seimo taip Spaustuvės Pirkimo Komisijai, kaip ir Centro Valdybai pasirodė, kad darbas nėra taip lengvas, kaip manyta. Atsirado visokių kliūčių, trukdančių darbą, taip, kad nors trūk, plyšk, negalima buvo per vieną mėnesį to padaryti. Tas davė progos Vyčių priešams sušukti: "Vyčiai bejėgiai, Vyčiai savo Seimo nutarimų neįstengia įvykinti". Šiandie jie pamatė, kad peranksti džiaugėsi. Šiandie mes triumfuojame, nes turime jau savo spaustuvę!

Vyčiai, Vytės! Šis "Vyčio" numeris, išėjęs iš savos spaustuvės, be abejonės, atneš Jums naują džiaugsmą. Džiaugiamės kartu ir mes, nes visiems mums ji rūpėjo, visi mes to laukėme. Bet pasidžiaugę nepamirškime to, kad ant savo pečių pasiėmėm našta. Ta našta atrodo didelė vienam, trims, dešimčiai žmonių, bet nedidelė visai organizacijai. Visuose darbuose ligšiol mes garbingai išlaikėme savo kvotimus. Kaip išlaikysime kvotimą šitame? Kas-zin ar apsiriksiu pasakęs, kad noriu būti pranašu, pranašaujančiu stebūklą — Vyčiai ligi Naujų 1922 Metų suskolins 10,000! Tai ištikrųjų bus stebūklas! Išsizios visi mūsų priešai pamatę tokią mūsų galę!

Draugai-ės! Gavote jau iš Centro raštines laišką-atsišaukimą reikale paskolos. Ką atsakysite? Iš visų Jūsų Centras laukia širdingo atsakymo ir paskolos naujam organi-

zacijos rūmū, nes čia mūsų jėga. Del \$10,000.00 nereiks mums nususukti nuo kitų reikalų. Tik daugiau pasirizimo! Dievas mums padės, nes Jį mes apsirinkome savo obalsiu—vadu!

Redakcija.

EXTRA!

NAUJAS KARAS!

VISI LIETUVOS VYČIAI, KARAN!

Prieš išeisiant šiam "Vyčio" num., Chicago Vyčiai padarė puolimą ant Žemaičio ir Pajausko spaustuvės. 16-ta kuopa atsukus savo kanuolę išovė net penkius šimtus penkias dešimtis penkius kartus (555). 36-ta kp. keturius šimtus ir penkius kartus (405). 13-ta kp. aštuonias dešimtis penkius kartus (85). 35-ta kp. penkias-dešimtis (50) kartų. Puolimas nesiliauja. Chicagiečių pavydžiu, suka kanuoles ir kitos kuopos.

Su kuopų pagelba užėmėme poziciją, prie kurios ruošėmės kelius metus. Pirmyn, Vyčiai!

Kitame numery paskelbsime, kurios kuopos eina pagelbon.

— x —

PASKOLA "VYČIO" SPAUSTUVEI.

Rugsėjo mėn. 1921.

Liet. Vyčių 16ta kuopa, Chicago, Ill.

A. Budris	\$60.00
A. Stulga	50.00
Pr. Juškus	50.00
Petras Gritėnas	50.00
Vincas Rūkštalis	50.00
V. Stulpinas	30.00
B. Jakaitis	25.00
V. W. Rutkauskas	25.00
J. Ramanauskas	25.00
J. Klikūnas	25.00
J. Zakas	25.00
J. Pabijonas	25.00
V. Petrauskas	25.00
J. Mikšys	15.00
E. Jovaišaitė	10.00

O. Aleliūnienė	10.00
B. Misevičia	10.00
O. Balčiūnaitė	5.00
O. Redekaitė	5.00
J. Andrešiūnas	5.00
A. Janušas	5.00
A. Overlingas	5.00
J. Baubkus	5.00
K. Abramavičiūtė (auka)	5.00
Stasiulionis (auka)	5.00
B. Seklickis (ne Vytis auka)	5.00

Viso Vyčių 16-ta kp. \$555.00

Lietuvos Vyčių 36-ta kp., Chicago, Ill

A. Šrupša	\$50.00
Iz. Paškauskas	50.00
R. Andreliūnas	30.00
A. Banys	25.00
Z. Mastauskaitė	25.00
Ig. Sakalas	25.00
K. Čenerys	25.00
P. Stonis	25.00
J. Stankus	25.00
M. Paukštys	25.00
K. Žaromskas	20.00
P. Balčiūnas	20.00
J. Vilimas	20.00
T. Volkas	15.00
E. Statkienė	15.00
O. Ivinskaitė	5.00
Rukas (auka)	5.00

Viso Liet. Vyčių 36-ta kp. \$405.00

Liet. Vyčių 13 kp., Chicago, Ill.

J. Kanušėnas	\$25.00
A. Valskis	25.00
P. Sedemka	10.00
A. Barkevičius	10.00
J. Paukštis	10.00
S. Stankevičia	5.00

Viso Liet. Vyčių 13 kp. \$85.00

Liet. Vyčių 35-tos kp., Chicago, Ill.

Juozas Sorokas	\$50.00
----------------------	---------

Viso Liet. Vyčių 35 kp. \$50.00

Kartu visų kuopų \$1,095.00

Pinigus gavome. Ačiu!

Vincas Rūkštalis, Centro Rašt.

Nuo Redakcijos.

Pradžia trukdo darbą — sako priežodis. Ir ištiesų. Pradžia bet kokio darbo yra sunki.

“Vyčio” už rugsėjo 15 d. negalėjome išleisti dėl šių priežasčių: reikėjo daryti spaustuvės pirkimo dokumentai, perkelti redakciją, administracija ir sutvarkyti visi kiti reikalai. Del to, leisdami šį pirmąjį “Vyčio” numerį iš savo spaustuvės už rugsėjo 30 d., padidinom jį 16 puslapiais.

Nuo šio laiko visais redakcijos ir administracijos reikalais reikia kreiptis nauju adresu: “Vytis”, 4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

Pastabėlės.

FEDERACIJOS KONGRESAS.

XI Federacijos Kongresas, įvykęs Brooklyn'e, N. Y., aiškiai nustatė kelius, kuriais turi eiti plačioji ir galingoji lietuvių katalikų visuomenė Amerikoje. Jo nutarimai turi didelės svarbos, nes liečia ne vieną, o visą Lietuvos katalikiškąją išėiviją, cementuoja visus naudingam darbui Katalikų Bažnyčios ir Lietuvos labui, kartu ir mūsų pačių gerovei.

Kongrese buvo rimtų prakalbų, referatų. Gerb kun. F. Kemėšis, kuriam labai rūpi lietuvių jaunimas Amerikoje ir jo ateitis, patiekė referatą skautų klausimu, kuriame išrodė, kad mūsų jaunučiai, pabaigę pradinę mokyklą spiečiasi į svetimtaučių sporto draugijas ir tuo būdu pamažu pradeda ištautėti. Delto jis mato reikalą juos organizuoti į mūsų pačių sporto ratelius. Tas klausimas sukėlė didelių ginčų. Buvo nuomonių, kad čia prisieis tvirti nauja jaunimo organizacija — Skautai. Suprantama, čia norėta pakirsti Lietuvos Vyčių organizaciją, kad pamažu ji pradėtų vysti, džiūti.

L. Vyčiai — kaip idėjinė, yra kartu ir sporto organizacija. Ir konstitucijon įtraukta punktas: “Organizacija ypatingą dėmę

kreips į jaunimo fizikinį lavinimą” (L. V. Konst. pul. 2, §4.), o trečiame Seime priimta atlėtams įstatai. Daug galima būtų išrodyti priežasčių, delko ligšiol Vyčiuose sporto dirvoje mažai buvo veikta. Tečiaus faktas, kad nūnai jau veikiama ir reikia tikėtis gražių vaisių.

Po visų ginčų nutarta skautus tvirti prie L. Vyčių. Kun. Kemėšis nurodė ir kompetentišką tam darbui asmenį — kun. Jankauską iš Ansonia, Conn. Tuo reikalu gerb. Pr. M. Juras, L. V. Centro pirm., tuo jau nuvyko pas kun. Jankauską išdirbti tam darbui planą. Taigi, veriasi Vyčiams naujas, platus darbo laukas — organizuoti jaunamečius-janametes, glausti juos po Vyčių vėliava ir šildyti tėvynės meile.

Po to, priėmęs rezoliuciją paskolos reikalais Kongresas perėjo į politikos sritį. Del baugių, nors neteisingų žinių, skleidžiamų iš užsienio, kad Lietuva dalinama į atskirus kantonus ir kad Vilnius tenka lenkams, pirmučiausia priimta rezoliucija *delei Lietuvos užsienio politikos*, paskui *delei Lietuvos vidaus politikos* ir *delei vidaus politikos Amerikoje*.

Švietimo srityje Federacijos Kongresas nutarė nuo lapkričio 1 d., ligi Užgavėnių 1922 m. sukelti 50,000 kultūros reikalams: Katalikiškam Universitetui Lietuvoje, Lietuvių Kolegijai Amerikoje ir paramai katalikiškos moksleivijos Amerikoje ir užsieniuose.

Po to paliesta labdarybės, ekonomijos sritys ir organizacijos drausmė. Visais tais klausimais priimtos rezoliucijos, kurios bus paskelbtos sykiu su protokolu.

Federacijos valdybon išrinkta: Dvasios vadas kun. Dr. J. Česaitis, pirm. kun. J. Švagzdys, vice-pirm. kun. J. Jakaitis ir L. Šimutis, sekr. J. Krušinskas, izd. J. B. Šaliūnas, Valdybos narys kun. F. Kemėšis.

NETIESA.

Tautininkų-liberalų laikraščių redaktoriai net naktimis nemiega galvodami priemonių, kuriomis galėtų Vyčiams įkasti. Begalvojant jiems ir smegenys išdžiūtų, jci jų laimei

jiems neateitų pagelbon visokie "gabūs" (melagiai) korespondentai.

Va, nusmukę Chicagos liberalai susekė ir išpūtė, kad buvęs Chicagos Apskričio L. L. P. Komiteto pirm. p. J. A. Poška nėra pirkęs bonų. Žiūrėkit, — sušuko, — barzdylos, Vyčių "generolas" bonų nepirko. "Gabūs" korespondentai tuojau parašė į "tautiškus" laikraščius. Mes nežinome, ar p. J. Poška yra pirkęs bonų ar ne, kaip nežinome (ir labai turime paabejoti), kiek adinamųjų tautiečių pirko. Vieną tik žinome, kad p. J. Poška nėra joks Vyčių "generolas", nes nepriklauso prie Vyčių organizacijos. Iš to mes darome išvadą, kad visi taut.-liberalų laikraščiai be savo sugalvotų šmeižtų, mielai spauzdina neteisingas "gabū" korespondentų žinias iš provincijų.

—x—

"VANAGO" ŠMEIŽTAI.

Akrone, Ohio išeina neva satyros laikraštukas "Vanagas". Jį leidžia ir redaguoja kun. A. Janušas, vietinis lietuvių Šv. Petro parapijos klebonas. Tikslas to pampletuko aiškus: nešti suirutę į visas katalikiškas organizacijas delto, kad jose darbuojasi nepatinkami asmenys, "vaikėžai", o ne tokie "vyrai", kaip "Vanago" leidėjai ir redaktoriai, ir nešoka taip, kaip "Vanagas" nori.

Didžiausiu kaulu gerklėje "Vanagui" yra Vyčiai. Kiekvienas jo numeras pilnas tokių purvų, kokiais be paliovos drapsto aršiausi Vyčių priešai — socialistai ir laisvamaniai. Visokie Liurbiai, Kabliai, Klyšiai, Kvailiai, Pelėšiai ir tolygūs fiziniai paliegėliai klausinėja, teiraujasi pas "Vanago" redaktorių apie Vyčių organizaciją, o jis, kunigas, su didžiausiu pasitenkinimu jiems atskatinėja-aiškina, kad Vyčiai bedieviai, išpažinčių neatlieka, vienok nepasako, neįvardija, kokia kuopa, arba koks narys prasižengė prieš ketvirtąjį Bažnyčios įsakymą. Kol "Vanagas" neįvardys, kokia kuopa arba koks narys neatliko krikščionies kataliko pareigų, tol mes priversti būsime skaityti "Vanagą", kaip ir jo redaktorių didžiausiu šmeižiku.

Vyčiai, kaip ir kiekviena katalikiška organizacija, turi dvasios vadą, kuris tik vienas turi teisę kontroliuoti Vyčių kuopas ir kalbėti narių dvasios reikalais, o ne kokieten "moralizatoriai" iš "Vanago" lizdo.

Bet čia dar nesibaigia "Vanago" šmeižtai. Jo redaktorius, atsakinėdamas į klausimus tiems Klyšiams, Kvailiams, Liurbiams siekia taip toli, kad Vyčius, katalikišką jaunimo organizaciją, Bažnyčios griovime lygina su bolševikais, o kai-kuriuos narius stato šale žmogžudžio Kiaulėno, nužudžiusio kun. Žebrį. Tokiais tai šmeižtais drabsto jaunimo draugiją kunigo redaguojamas "katalikiškas" laikraštis. Šitokių purvų da neteškė į veidus mums nė aršiausi priešai.

Ligšiol mes tylėjome, ignoravome visus "Vanago" šmeižtus. Mums išrodė ir išrodo, kad per daug būtų žema skaityties su tuo laikraštuku. Mes žinome, kad visi tie "Vanago" teškiami purvai neapjuodins mūsų tiesos šviesoje. Mes ligšiol laikėmės patarlės: "su durnu du turgu, su plykiu nėra ko peštis". Bet va, turime ant stalo keletą laiškų mūsų šeimynos narės — L. Vyčių 97 kuopos iš Akron, Ohio. Tas stiprios dvasios, nepalaužomos valios jaunimo burys rašo: "Vyčiai, idėjos draugai, įsivaizduokit mūsų padėtį! Mes stovėdami arčiausia šmeižtų fronto, daugiausia kenčiame. Visomis pusėmis puola mus, ardo mūsų jėgas ir stengiasi suparvinti skaisčią Vyčių vėliavą ir kilnųjį obalsį: gyvenam *Tautai* ir *Bažnyčiai*. Mes buvome ir būsime nariais kilnios jaunimo organizacijos ir kovosime, nežiūrint, kaip ilgai tęsis ta kova, tik jūs, draugai Vyčiai, padėkite mums moraliai".

Akrono Vyčiai, idėjos draugai! Jums tenka trūsties, varyti kultūros darbas tamsiausiam lietuvių kampely. Mes žinome, kad Akronas, tai lietuvių cicilikiados lizdas. Tai-gi, jūs savo pašaukimu turite dirbti sunkų darbą.

— Bet, — sakysite — jeigu mūsų užduotis yra kovoti su piktu, skleisti tėvynės meilę, dorą krikščionišką gyvenimą ir draugijinį socialį veikimą, kaip pabrėžta mūsų konstitucijoje, delko-gi mus šmeižia, purvais

drabsto, boikotuoja mūsų darbus, pastanzas, net toks "Vanagas", kurs sakosi esąs geriausias katalikiškas laikraštis. Del'ko?.. Va, Pfeffel'io pasakėčia: "Šv. Jono Kirminėlis":

"Prisiglaudęs ant lankos
 "Jono Kirminėlis
 "Sau žibėjo, lyg ramos
 "Deimanto lašelis.
 "Štai išein iš po kelmais
 "Rupuzė — pikčiurna,
 "Ir ant Kirmino nuodais
 "Purkščia bauria burna."
 Kirminėlis paklausė:
 "—Už ką didi ta bausmė?
 "Ak tu mano sviete!.."
 "—Ei — suriko rupuzė. —
 "Ko-gi čia taip švieti".

(Iš "Dainos ir Sakmės")

—x—

MOKSLEIVIŲ SEIMAS.

Rugpiučio 23, 24 ir 25 dd. Chicagoje Liet. R. Katalikų Moksleivių Sus-mas laikė metinį — Dešimtąjį Seimą. Seimas pradėta iškilmingomis Mišiomis Dievo Apveizdos bažnyčioje. Sesijos ėjo tos parapijos salėje.

Seime dalyvavo apie 40 moksleivių iš įvairių vidurinių mokyklų, kolegijų, seminarijų ir universitetų. Visi beveik atstovavo kuopas. Kelios kuopos kaj-kurių aplinkybių verčiamos negalėjo atsiųsti savo dalyvių.

Seka Valdybos pranešimai. Ir pirmuosius tvėrėjus ir suvažiavusius dalyvius džiugino organizacijos pažanga. Praeitais metais susitvėrė daug naujų kuopų, narių skaičius dvigubai paaugo. Taigi aišku, kaip auga lietuvių katalikiškoji moksleivija Amerikoje. Tas faktas teikia vilties, kad po metų, kitų Nepriklausoma mūsų tėvynė susilauks daug rimtų darbuotojų.

Dešimtas Seimas įnešė organizacijon žymių patobulinimų. Pats vardas — S. L. R. K. M. A. — pakeista *Giedrininkai*, kaip Lietuvos Ateitininkai. Organas "Moksleivis" nuo Naujų Metų pradės eiti nauju vardu — "Giedra". Tikr asiais nariais Giedrininkais bus lietuviai katalikai einan-

tieji vidurines mokyklas ir jas baigę, lankantieji aukštesnes mokyklas ir visi profesionalai.

Nutarta įvesti konkursą straipsniams įvairiose tėmose. Už geriausią parašytą straipsnį paskirtoje tėmoje skiriama 10 dol. dovanų.

Dešimts metų sukaktuvių šventėje sveikiname moksleivius Giedrininkus. Gyvendami vienodu obalsiu, Giedrininkai ir Vyčiai, arčiaus suglauskime pečius ir vieni kitiems padėdami puoškime savo vardą naudingais organizacijom, Dievui, Tėvynei ir visuomenei darbais!

— x —

Lietuva priimta Tautų Sąjungon.

Spauzdinant "Vyti" gavome iš Vašingtono Liet. Informacijų Biūro tokią telegramą: "Lietuva priimta Tautų Sąjungon."
Liet. Inf. Biūras.

— x —

Į Pagelbą Lietuvai.

Kas tik brangina Lietuvą,
 Vardan Dievo burkimės
 Ir prie darbo kuorimčiausio,
 Kuoskubiausia ruoškimės.
 Šaukia Dievas ir Tėvynė,
 Šaukia broliai ir tėvai
 Imti vėliavą ir kardą, —
 Ginti Lietuvą drąsiai.

Aras drasko mūs Tėvynę,
 Čiulpia kraują Lietuvos.
 Ar žiūrėsime atšalę,
 Kol gyvybės ji nustos?

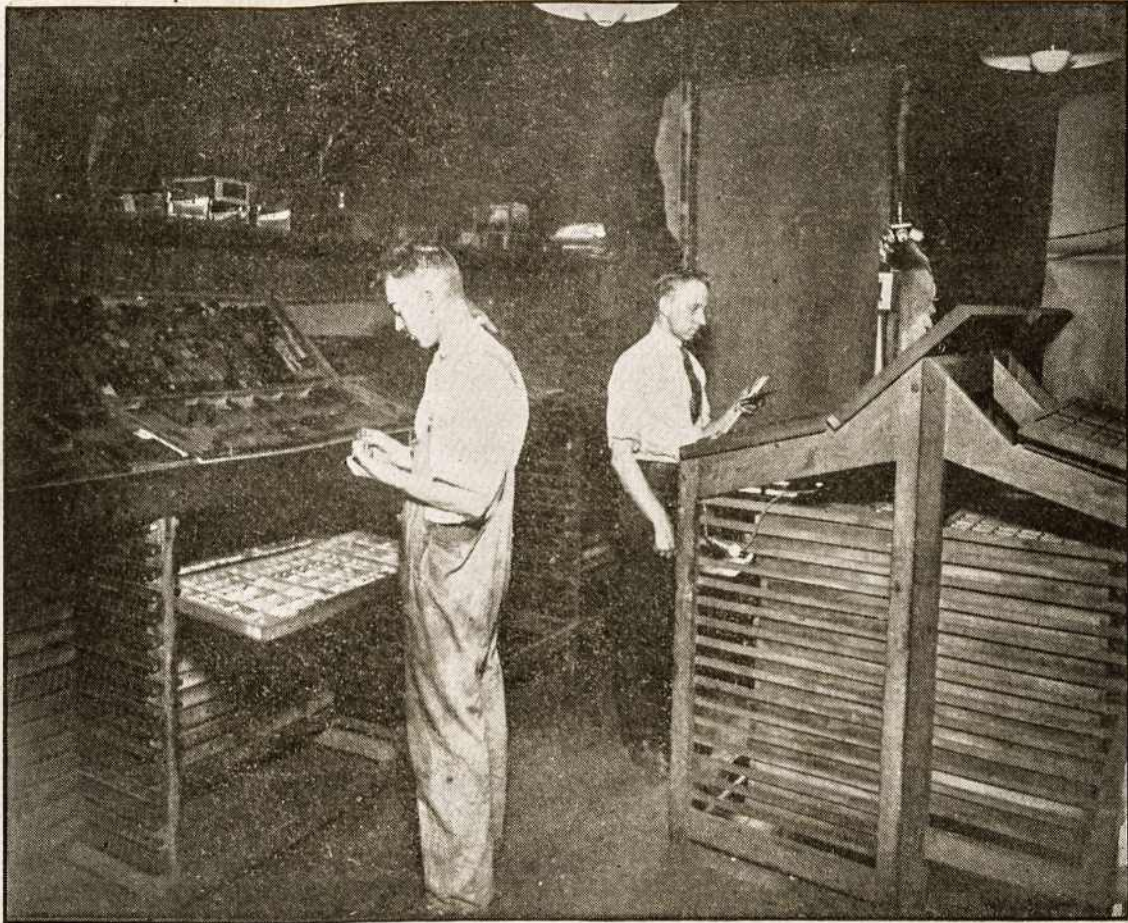
Juk teisybė yr' mummyse
 Tad ir Viešpats bus prie mūs!
 Kol jaunimas mūs gyvuoja
 Tol ir Lietuva nežus!

Seirijietis.

~~~~~
 Lenkiška markė mažiaus verta, kaip lietuviško bono popiera.

* * *

Ponuliai, užteks, prisisvečiavote Vilniuje! Do Warszawy! Lietuviai bonus perka.

“Vyčio” spaustuvės: raidžių, rankomis rinkti, skyrius.

Apie Vyčių Perskiras.

Opų klausimą teks Vyčiams iš kalno aptarti, nuodugniai išgvildinti ir savo nuosprendį Vyčių X Seime galutinai pareikšti. Vyčių pajėgos kasmet didėja; gerų vadovų vedami, kas-kart vis stengiasi siekti augštesnio tobulumo. Šiuosmet Vyčiai nutarė įvesti savo organizacijoje laipsnius ir išrinko tam tikrą komisiją pagaminti laipsniams projektą, kuris kitame Seime turės būti arba užgirtas, arba atmestas. Jei Vyčiai įves laipsnius, aišku, *kad jaunikaičiai turės skirties nuo mergaičių, o mergaitės nuo jaunikaičių; jaunikaičiai organizacijos reikalus turės svarstyti savo susirinkimuose skyrium, o mergaitės vėl skyrium.* Tik kuomet pasitaikys koks nors labai svarbus reikalas, tai

galima bus sueiti bendrai ir svarstyti dalykus bendrame susirinkime.

Ne viename jau Seime šis sumanymas buvo iškeltas, bet vis liko atmestas. Ypatin-gai IX Vyčių Seime šis klausimas dalyvių buvo be didelės domės išklaustas ir su pa-juokiančiu nusikvatojimu “vienbalsiai” at-mestas. Tai labai nemalonas apsiereiškimas lietuvių katalikų jaunime Amerikoje. Ne-malonu ir skaudu, kad po Seimo Vyčių tar-pe visokios kalbos liečiančios šį klausimą lig gaisras plečiasi. Visokie neteisingi įtarinė-jimai ant kai-kurių Vyčių darbuotojų, ne-gudrios pašaipos, būk kunigai norį Vyčius “divorsuoti” ir įvairūs nieku nepamatuoti bei erzinantį užmėtinėjimai tikrai gero mū-

su organizacijai nelemia. Tame matoma kai-kurių Vyčių tarpe lig nesubrendimas, lig permažai organizacinės drausmės-išsiau-klėjimo, lig stoka drąsos.

Vyčiai, argi mes pasiduotume save bailumo vergijai?! Juk mes jau ne kūdikiai! Jau dešimti metai, kaip lietuvių katalikų jaunimas Amerikoje susispietęs po Vyčių vėliava naudingai darbuojasi, pavyzdinčiai au-klėjasi, daug Lietuvai ir Krikščionijos kul-tūrai pažadėjo, ir tuos savo pažadus daug kartų darbais patvirtino. Juk lietuviškoji visuomenė žiūri į Vyčius lig į kokią tai aukštesnio laipsnio organizacinę tobulybę, nes prie idėjinių organizacijų nesirašo ego-istai. Vyčių organizacijon rašosi jaunimas ne del kokios asmeniai-materialės naudos, bet vedami kilnių tikslų, kad bendrai vei-kiant galima būtų padaryti daug naudos Bažnyčiai, tautai ir visuomenei. Tokioje kilnioje jaunimo organizacijoje, kaip Vyčiai, kiekvienas gražus sumanymas turėtų būti svarstytinas, priimtinas ir vykiamas.

Vyčių tėvas, gerb kun. F. Kemėšis, sa-vo referate pabriežė Vyčiams, kad geriau būtų, jei mergaitės ir jaunikaičiai veiktų skyriumi. Kas galėtų pasakyti, kad jis Vy-čiams blogo velija? L. V. 48-tos kuopos da-lyvis bei kiti Vyčių veikėjai davė įnešimą, kad skirties. Tat tuo svarbiu dalyku reikė-jo labiau susidomėti, giliau pasvarstyti. Kad X Seime taip-pat neatsitiktų, dabar yra lai-kas Vyčiams savo klaidas pamatyti ir kitą met jas atitaisyti.

Ar matė kas, kad gera, disciplinuota armija būtų maišyta iš vyrų ir moterų? Y-ra moterų legionai Rusijoje, Lenkijoje ir ki-tur, bet tie legionai nesimaišo krūvoje su vyrais. Jau patsai vardas Vytis (The Knight), pasak kai-kurių, mergaitėms nepri-tinka. Kad žalinga yra Vyčių organizaci-jai ir lietuvių visuomenei iš bendro mergai-čių su jaunikaičiais veikimo, aišku bus iš šių kelių pavyzdžių.

Kuomet mergaitės darbuojasi, ar žai-džia sykiu su jaunikaičiais, tai duoda pro-gos katalikiškojo jaunimo priešams įtarinė-ti Vyčius nemoralume. Žmonės iš nekalto dalykėlio sutveria-išsvajoja kalnus. Gerb. kun. klebonai, nugirdę iš žmonių apie Vy-

čių "nepadorumą", daug kartų viešai ir visai be reikalų Vyčius nubara. Atvažiuoja koks-nors misionierius, keno nors klaidingai apie Vyčius painformuotas, juos graudena ir skaudžiai bara. Tuomet jau ne vieni tik so-cialistai bei visokie dvasios bankrūtai drab-sto į Vyčius purvais, plaka juos ir "padorių" davatkėlių liežuviai. Padėtis pasidaro nepa-kenčiama. Vyčiai norėtų surengti vakarėlį, ar pokylį, T. F., Raudonojo Kryžiaus nau-dai, ar kitokiam kilniam tikslui, — publika neprijaučia, boikotuoja, pasidaro nuostolio. Reiškia, veikimas susiparalyžuoja. Silpnes-ni nariai nusimena, pameta veikę, išstoja iš organizacijos. Tat, ar nekenkia tas Vy-čiams?! Jei mergaitės su jaunikaičiais nesi-maišytų, tuomet būtų užčiauptos priešų lū-pos.

Žinome, kad nuo senovės Lietuvos kuni-gai kovojo prieš vakaruškas, prieš bendrus mergaičių su jaunikaičiais pasilinksminimus. Daugelis kunigų dar ir šandie laikosi tų nepeiktinų tradicijų, už tat slapta arba vie-šai nusistatę prie Vyčius. O jei Vyčiai per-siskirtų, tuomet ir kunigai žiūrėtų jau kito-kiomis akimis.

Visi žinome, kad mergaičių širdis yra jautresnė, jausmai ir būdas švelnesni-palan-kesni. Būdama jaunikaičių tarpe mergaitė nė nesijaučia, kaip pasiduoda vyrų įtekmei. Veikdamos sykiu su jaunikaičiais, mergai-tės neišsidirba savos iniciatyvos, bet visais žvilgsniais įpranta imituoti jaunikaičius. Jos tēmija žymesnio veikėjo žodžius, žingsnius ir, progai pasitaikius, stengiasi taip pat atlošti. Reiškia, mergaitės pamažu vyriškė-ja.

Ne visos vyro būdo ypatybės pritinka mergaitėms-moterims. Amerikoje kartais tenka pamatyti žmogystas, apsilikusias ne tai andaroku, ne tai kelnėmis, su vyriška skrybėle, su lazda rankoje, papirosu burnoje, įsikišus rankas į andaroko kišenių spiaudo ant gatvės. Žiūri žmogus ir nežinai, ar čia moteriškė, ar vyras. Bjauru pažiūrėti, bau-gu pakalbėti!

Mūsų sesutės ligšiol buvo skaisčios sveikos ir pilnos moteriškumo. Amerikoje visi mums tai pripažįsta. Didžiovomės, kad mūsų lietuvaiteš yra vienos iš gražiausių.

Ar-gi mes leisime, kad gražios mūsų mergaitės pavirstų į angliško tipo suvyriškėjusias sufragistines šlykštynes?! Lai Dievas saugoja mūsų tautą nuo tokio pažeminimo ir pavojaus!

Podraug artima pažintis mergaičių su vaikiniais, daug mums padaro žalos. Veikdamas bendrai jaunimas taip apsiranta, kad vaikinai pamiršta, kur ir kuomi esą: mandagumo jausmai pamažu sušiurkštėja ir išsitarimuose, akyvaizdoje dailiosios lyties, nesisaugoja. Mergaitės-gi prie to pripranta, ir tankiai netenka drovumo. *Reiškia, jaunimas nustoja vienas kitam pagarbos.* Iš to organizacijoje kyla užsigauliojimai, nesusipratimai, nesilaikymas disciplinos, paslapčių išdavimas, narių skaičiaus sumažėjimas ir vidujinė organizacijoje netvarka.

Mandagus jaunikaitis, arba mergaitė, bendrame susirinkime niekuomet nesijaus tikrai laisvi. Jaunikaitis norėtų apie ką nors paskelbti, ar kokį nors įnešimą duoti, nepratęs, del "elapsys lingvue" susikompromituoja, parausta, drovisi mergaičių ir daugiau jau nenori nė atsistoti ant pagrindų. Tankiai prisieina gvildenti tokius dalykus, kad mergaičių akyvaizdoje yra nepadoru, nemandagu ir negalima. Kartais reikia kokį narį perspėti, kad vengtų daręs klaidų; už nusikaltimą Bažnyčios, tautos ir organizacijos įstatams reikia broliškai pabarti, o mergaičių akyvaizdoje to daryti negalima jau vien tik del baimės, kad to jaunikaičio autoritetas ir geras vardas mergaičių akyse keliais laipsniais puls žemyn. Jei kartais kokį narį už padarytą klaidą nubaudžia, jis, ypatingai mergaičių akyse, lieka lig pašaipos auka. Jo meiluzės akyse, arba jis lieka niekšas, arba Vyčiai "niekšai". Tankiausia "niekšai" lieka Vyčiai ir dvi pažeistos širdys dega neapykanta.

Yra atsitikimų, kad buvę uoliausi Vyčių darbuotojai, del minėtų priežasčių paliko aršiausi priešai ir prie kiekvienos progos kerštauja. Taigi, jei susirinkime būtų tik vieni vyrai, panašiai neatsitiktų. Prie uždarytų durų, savo suklypusiam draugui pagelbėtų atsikelti, paklydusiam parodytų jo klaidas, reikale pabartų ir nubaustų, ir niekas apie tai nežinotų.

Tą patį galima pasakyti ir apie mergaites. Mergaitės vyrų akyvaizdoje yra dar nedrąsesnės. Visi žinome, kad Seimuose ir kuopų susirinkimuose mergaitės sau tik sėdi ir tyli. Labai retai kuri duoda įnešimą, ar padeda svarstyti organizacijos reikalus. Ar-gi mergaitės Vyčiuose yra tik del dekoracijos? Gal būt mergaitės tyli delto, kad jaunikaičiai, kaipo labiau įsigalėję veikime, tankiai svarsto dalykus mergaitėms visai neįdomius. Negi derėtų mergeitei svarstyti kokį nors klausimą apie "muštrą", "beisbolį", "futbolį" ir tt.? Negi derėtų vyrams kištis į mergaičių parėdas, jų estetika, dailės darbelius, kaip mezginiai, siuvinėjimas ir tam panaši dalykėliai? Daugelyje atžvilgių jaunikaičių reikalai yra visai skirtingi nuo mergaičių, todėl bendri posėdziai negali abejų patenkinti. Persiskyrus, bus konkurencija. Mergaitės jausis niekeno nevaržomos, jos bus gyvesnės, veiklesnės, savo susirinkimuose galės drąsiau ir pasekmingiau darbuoties. Jų savarankiškumas išauklės Vyčiams vieną-kitą gabią veikėją, iš to galės pasidžiaugti ne vien Vyčiai, bet ir visa lietuvių katalikų visuomenė. Tuomet Vyčių būtų ne 4,000, bet 40,000.

Rašytojas šio straipsnio nuo pat Vyčių suorganizavimo aktyviai darbavosi ir lišiol darbuojasi jų labui. Jam nėra paslaptimi mergaičių, ir moterų, ir jaunikaičių, ir dvasininkų būdas, mintys gyvenimo aplinkybės ir reikalai. Kalbant apie vedusius Vyčius, jų padėtis yra maž-daug tokia. Šeimyniniam gyvenime daugiausia yra taip, kad vien vyras gali išeiti į Vyčių susirinkimą, o jei moteris eina, tai vyras turi likt namie. Parėjus vyrui iš susirinkimo, jo gyvenimo draugė juokais jį paerzina, esą: "balandėli, ar daug susirinkiman atėjo tavo senovės meiluzių? Šelmyti, jau tu flirtavai"! Šis nekaltas juokas vis-gi truputį sminga vyrui į širdį. Moteriškei sugrįžus iš Vyčių susirinkimo, vyras juokais klausia: "Ar smagiai šokai, dūšele? Kodel tu tokia pauraudus, ko tavo širdelė krūtinėje taip labai plaka". Jei abu yra išmintingi, nieko blogo iš tokių pasikalbėjimų neatsitinka. O vienok tokios mažos kibirkštėlės gali sukurti didelį gaisrą. Nepasitikėjimo nelabasis

tankiai pavergia abu, ir iš to iškila šeimyniški vaidai. Yra atsitikimų, kad iš aukščiaus minėtų priežasčių buvo prieita net prie "divorsų". Jei akys jiems atsiveria, tai permato dalykus, tad, išvengimui nesusipratimų, jei lanko Vyčių susirinkimus, tai eina abudu, arba nei vienas. Tankiausia gyvenimo aplinkybės neleidžia eiti abiem, tada jiedu visai atsisveikina su Vyčiais. Kuopai skaudu! Jei mergaitės turėtų savo susirinkimus skyrium, o jaunikaičiai skyrium, tuomet galima būtų dalykus suderinti taip, kad vedę ir vienas ir kitas galėtų lankyti Vyčių kp. susirinkimus ir veikti. Gerbiami skaitytojai, pažvelgkite į tuos Vyčius, kurie jau vedę, ar daug iš jų dalyvauja Vyčių kuopų susirinkimuose? Jei vedusių Vyčių parama organizacijai yra reikalinga, tai ieškokime išėjimo.

Ne viskas bloga, kur mūsų nėra. Amerikoje randasi daug milžiniškų ir galingų organizacijų, kaip "Knights of Columbus" (Kolumbo Ritieriai), "Daughters of Isabella" (Izabelės Dukterys), "Young Men Christian Association" (Jaunų Vyrų Krikščionių Draugija), "Young Women Christian Association" (Jaunųjų Moterų Krikščionių Draugija) ir tt. Tos organizacijose vyrai veikia skyrium, moterys skyrium. Jei "Knights of Columbus" surengia pokylį, ar šokius, tai pasikviečia "Daughters of Isabella". Ir štai kas pastebima. Jaunimas pasiilgęs vienas kito maloniai, linksmi, doriai pašoka, pažaidžia, vienas kitam žodelį taido, viens kitą gerbia, ir toji meilė bei pagarba tryška iš širdies gilumos. Čia lietuvių jaunimas daug galėtų pasimokinti. Vyčiuose užviešpatautų tokia pat dvasia, jei jie persiskirtų ir jei jaunikaičiai tankiai nematytų mergaičių, o mergaitės jaunikaičių. Yra atsitikimų, kad mergaitės, gražios kaip gėlelės, skaisčios kaip rasa, sveikos kaip rūtelės, veikusios Vyčių kuopoje, apsiveda su kokiū pusiau ligų suėstu čiūtabakiu! Delko? O tai del to, kad lietuvaite per daug apsipranta su Vyčiais-jaunikaičiais. Išpradžių jos pamėgsta Vyčius-jaunikaičius, mat jie yra sveiki, kaip ažuolai, petingi, kantrūs ir geros, atviros širdies, linksmūs ir daug, daug kitokių gerų ypatybių juose pastebi;

bet kiek vėliau, atsibosta joms lietuviai-žaliukai, perprastas joms yra lietuvių sveikas sodietiškasis vyriškumas! Susitinka mūsų lietuvaite saldieuvius, paviršutiniu mandagumu apsisiautusius svetimtaučius, (o tie svetimtaučiai prie lietuvių ir limpa lig smala), tuoj jos ir pradeda idealizuoti kitus. O kiek Vyčių-jaunikaičių apsiveda su svetimtautėmis, lig kad tos pasmėlusios skystažandės (pabaltinti grabai), būtų geresnės už mūsų gražias, sveikas lietuvaite! Vytės, Vyčiai, laikas atsipeikėti!

Jei ne dabar, tai vėliau, vis tiek Vyčiai turės skirties. Patsai gyvenimas, organizacijos labas ir tautos gerovė to reikalauja. Tat sesutės Vytės, broliai Vyčiai, gvildenkime šį klausimą kuopų susirinkimuose ir mūsų organo skiltyse dabar. Mes, Vyčiai, nesame koki tai dumblina soczelka, bet dorų širdžių, gerų tikslų ir kilnių idealų upė; ir jei kas norėtų mūsų vagą kokiais supuvusiais tikslais užversti ir mūsų veikimą užtvenkti, mes kiekvieną supuvusį tikslą sutruškinsime ir lauk išmesime iš savo tarpo! Tuščios pastangos, upės neužtvenks!

G. Intaras.

Klaidų atitaisymas: Šiame straipsnyje ant 425 pusl., pirmoje kolumnoje, 23 eilutėje, per neapsižiūrėjimą, įsbriovė dvi nemaloni klaidi. Išspausdinta: "nepratęs del "elapys lingvue" ir tt. Turėjo būti "nepratęs del "elapsus lingua" ir tt.

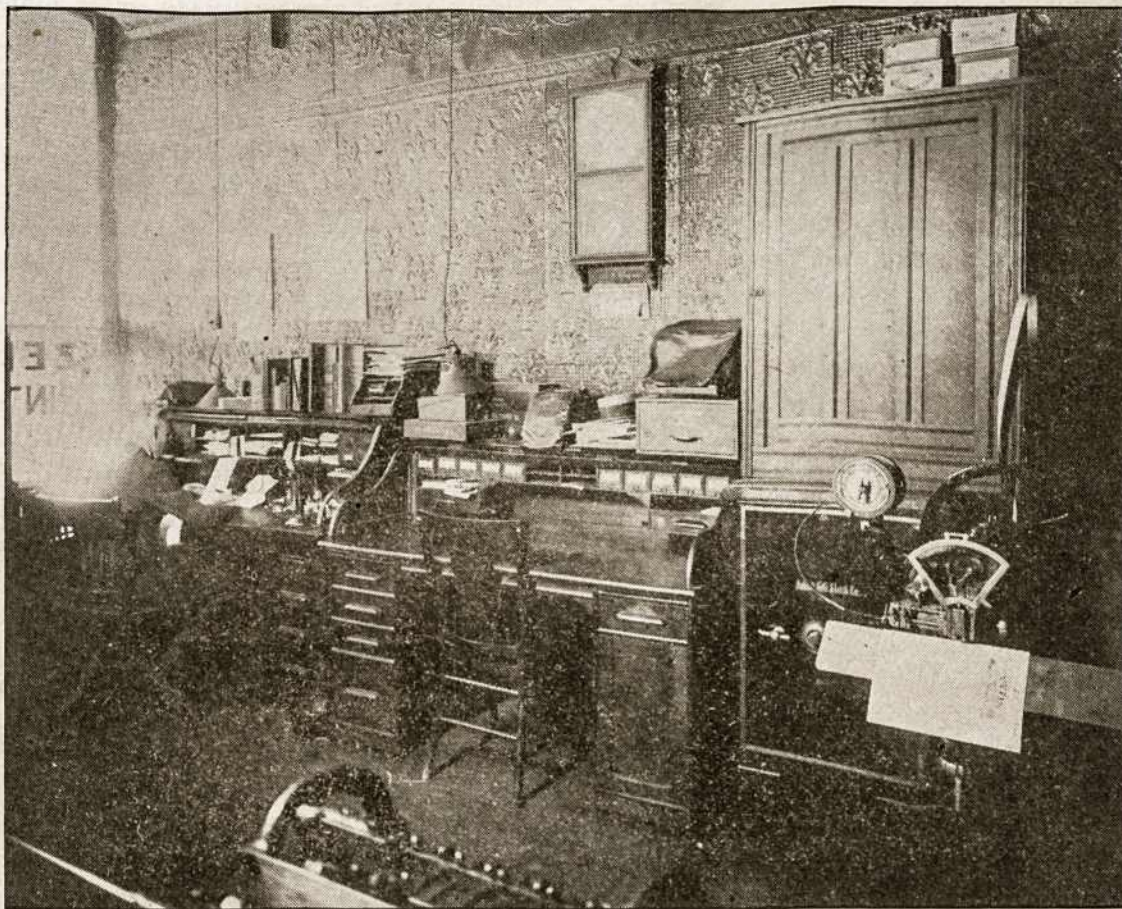
Pr. B. Svyrūnėlis.

P-LEI N...

(Prie portreto).

Gyvuok, karalaitė, laimingus metus,
Gyvuok, o, Dievaitė sapnužių, kitus...
Kol girios galingos dar ūžia kaip ūžė,
Kol žydi ir kvepia plačioji pievuzė, —
Svajosiu aš dar ir sapnuosiu sapnus;
Ilgėdam's tavęs įsigysiu sparnus
Ir atskrisiu lankyt, karalaitę sapnų,
Tau atnešiu gėles aš jaunųjų dienų!
Gyvuok, karalaitė, laiminga, tiktai;
Šypsokis, kai švintanti ryto skliautai,
O tavo veidelių rami šypsena,
Gaivina krūtinę, it Mortos daina...

15. VI. 20. Tenenių Kalniškiai.

“Vyčio” spaustuvė: siuvamoji mašina, (Stiching machine) geležinė šėpa (Safe) ir administracijos ofisas

Laisvė-Ne Pigus Daiktas.

Nuo neatmenamų laikų lietuvių tautoje būta gyvo supratimo, kad tautos laisvė yra brangiausias jos turtas. Du priešistoriniai Lietuvos didvyriai: Vaidovytiš ir Prutėnas, apie kuriuos tik iš padavimų žinome, paaukojo savo gyvybes dievams, kad tąja auka išmeldus iš dievų Lietuvai laisvę ir gerbuvį. Jų pavyzdį sekdami, daugelis mūsų Krivių-Krivaičių, senatvės susilaukę, susideginavo ant laužo.

Čia ir vargas, darbas, pasišventimas, karai ir mūsų tautos vadų ir didvyrių, istorijon užrašyti. Čia kunigaikštis Margis su žmona ir draugais, pilį ir laisvę begindami, laisvę aukščiau už gyvybę pastato ir visi ant laužo susidegina, palikdami užpuolikams

tik nuodegulus ir kaulus. Čia Mirga, Vytauto tarnaitė, savo gyvybe Lietuvai laisvę išperka.

O čia naujausiais laikais tūkstančiai mūsų jaunųjų brolių savo gyvybes aukoja jau dabar. Ačiu Dievui, nebe už svetimą garbę ir laisvę, bet už savo tėvų žemės laisvę.

Ar-gi tik mes, Amerikos lietuviai, vieni būtume nebetekę nuovokos, kas tai yra laisvė ir kodėl ji nepigu ir nelengva gauti.

Kaip senovės vergų valdytojai ponai nenorėjo vergų paliuosuoti, nes vergas — tai kapitalas, dirbantis dykai, — taip dabar didžiausios ir stipriausios tautos nenori paleisti iš savo nagų silpnesniųjų tautų, taip kaip nenori paleisti katė peliukes, o voras muselės. Ir tik didžiausiomis aukomis ir pasišventimu tautos įgija sau laisvę.

Nenupirksime ir Lietuvai laisvės centais. Tada, kada mūsų broliai gyvybes už tą laisvę deda, mes nors savo sutaupytais dolieriais sąžiningai pasidalinkime su savo valdžia, negi atiduodam Jai tą savo turto dalį, bet paskolinam, ir tai gana geromis sąlygomis.

Laisvės brangintojas, Tėvynės mylėtojas, pinigus savo valdžiai skolindamas nei

neklausia, kad, kasžin, girdi, ar jo pinigai prapuls, ar ne. Prapulsime tikrai visi, ir su visais savo pinigais, jei Lietuva nebus gyva. Ir priešingai, jos gyvybę išgelbėję, laisvę užtikrinę, užtikrinsime tuo-pat jos gerbuvį ir mūsų įdėti pinigai tada negalės prapulti. PIRKIME BONŲ!

L. P.

Dantė Allighieri.

1321—1921.

Jo mirimo 600 metų sukaktuvėms paminėti.

ANTĖ Allighieri, lakios dvasios galiūnas ir didžiausias Italų dainius, gimė Florencijoje gegužės mėnesy, 1265 m. Kiek žinoma, tai jo tėvas užsiimdinėjo teisdavyste ir ne po ilgam pasimirė. Gi jo motina, vardu Bella, likosi našlė, su atsidavimu ėmėsi auklėti savo sūnų.

Dantės jaunystė pripuolė tuo laiku, kuomet Italijos respublikos, Tuskanija ir Lombardija, buvo aukščiausia iškilę; kuomet gyvenimas jungėsi su daile; kuomet miestai praturtėję pramonės ir prekybos turtais, puošėsi puikiausiais architektūros paminklais; kuomet Cimabue ir Giotto piešė, Casella lavino muzikos, gi garsusis Brunetto Latini vedė gramatikos ir iškalbos mokyklą. Visi tie mokslininkai buvo Dantės mokytojai ir draugai. Tad-gi, jis įgavo gražų išauklėjimą ir mokslą įvairiose srityse.

Tose tai jaunystės aplinkybėse Dantė susipažino ir susidraugavo su Beatrice Portinari, kurios meilė ir grožė veikė į jį visą. Tyroji Beatricės meilė buvo lig lydinti žvaigždė jo gyvenime; tą liūdią pirmasis jo veikalas: "La vita nuova", rods, išleistas 1300 m. Yra tai eilių rinkinys, atvaizdinąs pirmąją jūdviejų jaunystės meilę.

Bet, nelemta buvo jiedviem susituokti. Beatricė gi, išėjus už ricieriaus Simone de Bardi, gyvenimo gražume, pasimirė 1290 m. Tad, Dantė, netekęs mylimosios draugės, pasirijo ją apvainikuoti poezija.

Šalies vaidams tuomet iškilus, jis kaip visuomenininkas ir karys, turėjo savo užmanymus atidėti vėlesniam laikui. To sukuriu laike Dantė dalyvavo net keliuose mūšiuose. Savo-gi tėvynės gerovei taip-gi veikė gyvu žodžiu ir mintimis. Po visų nepasisekimų devynioliką metų jis turėjo slapstyti. Pagalios Ravenoje pasimirė rugsėjo 14 d., 1321 m., turėdamas 56 metus.

Jo veikalai, kaip tai knygos: "De vulgari Eloquentia", rodo, kad jis buvo Italų kalbos teisdavis; "Tractatus de Monarchia", išdėstinėjo politiškus prityrimus ir mintis; veikalėly "Il Convito" komentuoja savo gyvenimą ir darbus; pagalios jo "Comedia". kuriai vėlesniuose amžiuose pripažinta "Dieviškoji" (La Divina), — visa tai buvo parašyta jo išgujimo metais.

Šiuo kurinėliu stengsimės bent trumpai apibrėžti Dantės "Dieviškosios Komedijos" turinį.

Buvo tai balandžio mėnesy, 1300 m. Popiežius Bonifacas VII tik-ka buvo pagarsinęs jubiliejų. Dantė tuo laiku buvo Romoje. Jo-gi mintys buvo apimtos Beatrice.

Iš nakties balandžio 4 ir 5 dd. pripuolė Didysis Penktadienis. Visa tai traukė jį prie atgailos kelionės. Tada jis buvo pačiame vyriškume: ką tik baigė 35 m. ir, kaip prašas Izaias mini, galėjo vidury savo amžio žengti pragaro vartais.

Taigi, pirmose dviejose dienose lankys prakeiktųjų apskričius; sekančiose keturiose aplankys skastyklą; vieną dieną pašvės kelionei po dangų. Ir, vidunakty, kuomet mėnuo šviečia pilnaty, dainius, apsilvkęs šv. Pranciško abitu, persiryšęs juosta, apsiaęs sandalais, įsisvajojęs ir pusiau miegą, mato save paklydusį neišeinamoje girioje. Vestas mirtina baime, ilgai keliauja, ieškodamas girios galo, auštant-gi peržengia rubežių, atskiriant jausmų pasaulį nuo neregimo pasaulio. Nuilsęs keliauninkas sėdasi ir atsikreipia į kelią, kuriuo atvyko. Čia-gi pasirodo jam Virgilis, iš kurio suraminančių žodžių matosi, kad yra dangaus pasiuntinys, kuris stengiasi suraminti ir prigelbėti Dantei. Danguose jį gina trys palaimintos moteriškės: Beatricė, mylimoji; Marija, angelų karalienė, ir šv. Lucija, kankinė, dainiaus globėja. Jos tai nugali tris gyvūnus. Gi Virgilis, trokšdamas jam suteikti įsitikėjimą ir viltį, prižada Valakams teiksiąs nežinomą išliuosuotoją.

Kuomet baimė pranyksta, Virgilis, žengia į prapultį, gi Dantė žengia paskui jį. Virgilis, visuomet ramus, o Dantė, neramus ir bailus, karts-nuo karto rūstus. Pirmiausia juodu sutinka dykaduonių būrį, kurie neužsitarnavo papeikimų nei pagyrų. Jie gi, nebūdami Dievo nė šėtono pusėje, jautė odų kankinimą. Virgilis ištaria neapykantos žodžius ir žengia toliau. Tuč-tuoju viena dvasių priešinasi jų kelionei. Tamsybių dvasia, norėdama del judviejų tapti regima, persistato Charono asmeny ir prisiziūrėjus dainiui, sielvartaujančiai prakalba: "eik šalin! ką tu čia darai? juk tu esi teisingas!" Virgilis Dievo vardan įsako prie paklusybės, o dvasia nusizemina, bet didžiai rūstauja ant pasmerktųjų. Baisūs keiksmas pripildo orą, pats pragaras dreba, Dantė gi, nepratęs prie tokių baisenybių, iš baimės krinta apalęs. Neštas nežinoma jėga apsištojo pirmame apskirty. Dvasios, kurios gy-

venant pasaulį pagarsėjo mokslu ar tai kardu ir, kurios neapturėję Dievo malonės priimti šv. krikštą, gyvena čia šviesiame palociuje, į kurį lydi septyneri vartai. Čia irgi randasi skirtumas: inteligentija yra aukštesnė už tvirtybę, genijus-gi už didvyrybę. Aristotelis didesnis už Cezarį. Prie progos Virgilis savo mokinį supažindina ir su senovės dainių sostu, kurį valdo dainių karalius, Homeras.

Lig šiol dvasios nepažįsta kitokios kančios, išskyrus tą, jog neregį Dievo veido. Tikrasis-gi pragaras prasideda antrame apskirty, į kurio įžengimą piktoji dvasia priešinasi. Čia randasi pasmerktieji už tinginystę ir puikybę, baisūs lig piktdariai, nepakenčiami lyg sąžinės griaužimas. Piktoji dvasia teisia ir smerkia mirties skubumu. Ji persistato Minaus asmeny, kurs kadaisė buvo teisingiausias teisėjas. Gi Virgilis, atkartojęs slaptus žodžius, liuosai žengia. Ir su Francesco iš Rimini šneka atvaizduoja turinį. Dantė iš didelio gailėščio apalpsta, kaip kad pirma iš baimės.

Persikėlę į tretįjį apskirty, mato jau kenčiančius už apsirijimą. Trimis Cerberio snukiais baisusis ir plėšrusis demonas kaukia ir drasko pasmerktuosius. Pats Virgilis nesikreipia į jį žodžiais; žemės gabalėlis nutildo kaukimą, juodu-gi žengia toliau. Pasmerktieji daugiausia kenčia už kūniškus prasikaltimus: geidulingus šaldo ir plaka šalna; besočiai kremta kandis; girtuokliai laka juodą ir dumbblėtą vandenį.

Ketvirtoje apskričio sargyboje stovi Plutus, turtų dvasia; pinigų godus ir palaidūnai augštytyn stumią dideles uolas, viens kitam išmėtinėdami kaltes.

Penktame apskirty kenčia rūstieji ir tinginiai smirdančiose liekose; piktintojai draskosi paviršiuje; tinginiai pūna apačioje. Jiemdviem pribuvus užsiliepsnoja dvi liepsni pragaro pilies bokšte, ant to ženkle, Flegias, piktoji dvasia, priima juodu ant savo pečių, bet tūkstančiai sukilusių dvasių apsiaučia pilį ugniniu ratu; dvasių trys, Eumenidos, kurios visai neklauso Virgilio net užkeikimo. Tame mirtiname pavojuje Dantė visas dreba iš baimės; bet Praamžius, jo išgelbėjimui, siunčia prakilnųjį pasiuntinį,

kurs lazdele paliečia vartus ir visos dvasios pranyksta.

Šeštasis apskritys yra visas pripildytas bedieviais. Baisūs klykimai girdžiasi ir visą perima šiurpuliai.

Septintame apskirty Dantė mato tris žmonių prasikaltimo kategorijas: prieš artymą, save ir Dievą. Žmogžudžiai skęsta kraujuje; saužudžiai užretėžiuoti medžiuose; sodomiečiai bėgioja po ugninį smėlių ir tt.

Apgavikų kategorija visai nesiskiria nuo minėtų prasikaltėlių. Baisūs reginiai. Pats Virgilis net baimėjasi pažvelgti į pasmerktųjų prapultį; tad, paėmęs virvę, meta į prapultį, iš kurios išeina piktoji dvasia Gerijono asmeny, kurs, paklausęs Virgilio balso, paima juodu ant savo pečių ir perkelia į aštuntąjį apskritį. Apgavikai čia kenčia sulyg prasižengimo didumo: suvadžiotojai plakami be perstojimo; vyliūgiai skandinami smarvėje; simonistams bei šventvagiams degina pakulnes; burtininkai šliaužinėja lig vėžiai netekdami kūno dalių; melagiai, šmeižikai ir pletkininkai paliesti raupais ir puvėsiu.

Pagalios pasirodo pats šėtonas visoje didybėje; užsikelia ant ledinio kalno, kuriame uždaryti didžiausi prasikaltėliai, kurie apvylė savo tėvus, svečius, tėvynę ir Dievą. Tų pasmerktųjų tarpe randasi ir tokių, kuriuos pasaulis minėja už gyvuosius, bet kurie mirdami savo kūne paliko piktąją dvasią.

Pirmosios imno eilės, giedamos dangaus karalio garbei, įkaitinta geležim pliekia tamsybių dvasios veidan. Ji turi tris galvas, kurių spalvos atsako trims žinomoms tuomet pasaulio dalims ir įstabiai kontrastuoja trims šviesos nimboms, per kurias prieš dainiaus dvasią sekamai spindės Dangaus Trejybė.

Paniekos ir kančių karalius vietoje valdyti visą pasaulį, kaip kad jis mintijo savo puikybėje, beesas prikaltas prie ledinio sosto prapulties dugne, kankinamas sielvartos ir sąžinės griaužimu, prislėgtas viso pasaulio sunkumu. Tuo-gi baigiasi pirmoji didžiosios dramos dalis.

Sekant kosmografinius tų laikų įsivaizdinimus, Dantė galėjo tęsti savo kelionę,

nepertraukiant poemos, nes tuo laiku manyta, kad nuo Ebro šaltinių ligi Ganzės įplaukos, nuo Norvegijos pakraščių ligi Etiopijos rubežių, visa žemė yra beveik pus-kamuolys ir, kad kita jos dalis, apimta vandenynu. Bet kai-kurių keliauninkų apysakojimai ir galingoji intucijos veikmė, kurią Dievas teikia genijams, dainiui jau nurodė toliaus ir paslaptingas šalis iš kitos pusės Herkulio stulpų, prie kurių buvo prikaltas, gi toji daina, kurioje Ulisses apsakė apie susiskaldymą ir mirtį, abejonės visai neteikia.

Tad-gi, Dantė skaistyklų randa vietą antrame puskamuoly, pačios Jeruzalės antipodose, kuriose manė esant užgyventos tuomet žemės vidurys: tai kalnas, dalinąs jų devynias juostas, gi aukščiausioje viršūnėje telpa žemiškasis rojus. Taigi, Edenas ir Sionas, Adomo lopšys ir Kristaus grabas, esą dvi krikščioniškojo pasaulio ašis.

Kad dasigavus skaistyklų salos, Dantė su savo palydovu griebiasi šerių Liucipierio, baisėtino slibino, kurs lig ašis perima visą žemę. Ilguoju tad urvu dasigauna į antrąjį pus-kamuolį.

Nuo pirmutinio jūdviejų susitikimo prabėgo jau dvi dieni ir dvi nakti. Nun-gi rytmetis artinasi. Keturios spindančios kryžiaus žvaigždės apšviečia pakraščius.

Vietoje Charono čia pasirodo Kato. Pačioje įžangoje pragaran rodėsi dykaduonių būrys; čia-gi judu mato tas dvasias svyruojančias ir tingias. Jos tai ėmėsi prie atgailos tik gyvenimo pabaigoje. Per tai turės kentėti už visą tuščiai praleistą laiką. Bet teisingųjų maldos gali sutrumpinti jų kančias.

Skaistyklų pradžioje Dantė sutinka garsiuosius vyrus, apsigyvenusius gražiame slėny. Čia pagundos ir-gi nestoka: Gėnėzės žaltys šliaužia ties pačiais Edeno vartais; tik-ką du vilties angelu, išaštrintais gailėsčio ginklais, lauk jų varo. Vietoje Minaus čia sergsta aptyrinimo angelas, kurs gailėsčiai priima sielas, jau apturėjusias Dievo atleidimą. Dantė gi iškiliai atlieka atgailą prieš tą patį angelą, apsirengusį kunigo garbėje; paskui liekasi iš nuodėmių aptyrintas. Gi šv. Lucija ima užsnūdusį dainių ir neša jį prie angelo, kurio globoje randasi aptyri-

nimo daržo raktai. Ant žemės juos laiko Kristaus vietininkas. Tąsoje gi tiesia pagrindus nurodymams.

Ir kuomet angelas, skaistybės sargas, Dantės kaktoje įžymėjo septyneriopą P., pradinę raidę nuodėmės (Peccatum), jis tada įeina į susigriaudusių sielų tarpą. Jo eigoje jis girdžia imnų giesmes Dievo garbei.

Skaistyklos bausmės už septynias didžiausias nuodėmes čia buvo septyniuose apskričiuose, kurie apima visą kalną. Gi bausmių kančios lyginasi su lyg kaltės didumo ir taip nuo jų apsityrina, pavyzdžiui: į puikybę pasikėlusieji yra sunkenybių prislėgti ir beperstojo sukasi aplinkui kalną; rūstieji savo kaltes apraudoja tankioje dūmų migloje; tinginiai be dvasios atilsio bėga aplinkui kalną; godūs ir palaidūnai prikalti prie žemės kniūpščia guli; apsirijėliai ir girtuokliai, baisiai sumenkę, kenčia alkį ir troškulį, be to gi jų akys įsmigę į puikiausius vaisius ir tyriausį vandenį; paleistuviai apsiausti liepsna.

Kiekvieniame tų apskričių Dantė apsityrina nuo vienos nuodėmės, nežiūrint, kad jis pats savo dainose pasivadino teisinguoju. Bet, teisingasis ir-gi nupuola septynis kartus į dieną. Visur jį priima angelas, giedas eiles iš Evangelijos ir sparno galu naikina nuodėmių vieną. Dantė ir-gi turėjo datirti bausmių, kad ir lengvų, pavyzdžiui: į puikybę pasikėlusiųjų apskirty jis turėjo žengti sulinkęs; paleistuvių apskirty jis buvo priverstas žengti per ugnį ir tt.

Šioje antroje daly Dantė teikia keletą svarbių klausimų, kurių išrišimą Virgilis Dantei aiškina tiek, kiek žmogaus protas gali apimti, gi kas link kitų, siunčia jį pas Beatricę. Ir taip pav. jam teaiškina, jog meilė yra šaltinis visų gerų ir blogų darbų, sekanti atsako kas link liuosos valios, gi po išaiškinimui fiziologinių pradų paslapčių, pribūva į pačią skaistyklos viršūnę, žemiškąjį rojų. Tada Virgilis, apsakęs viską, ką žinojo ir palikęs jį vieną prie Beatricės, pranyksta su pirmaisiais rytmečio spinduliais.

Dainiaus susitikimas su Beatrice tiesos, nekaltybės ir meilės pasauly yra vienas gražiausių poezijos vaizdų. Gailestis, išpažini-

mas, susijaudinimas to žmogaus, kurs po 10 metų ašarų ir sielvartos mato garbėje išaugštiną savo meilužę, kurs linksminasi jos žvilgsniu ir veido juoku, kurs net džiaugiasi jos meilės ir verksmo išmėtinėjimais, gi vėl jo maldavimai, atsidusimai ir šauksmai, — visa tai nutilsta toje tyroje ir prakilnioje sferoje, kur viešpatauja tik viena tyluma. Prie to vaizdo prisideda dar apokaliptinis neapčiuopiamos šviesybės matymas. Dantė tad vienu akies žvilgsniu apima dabartį, praeitį ir atseitį. Palikęs-gi žmoniją nuopuolio valandoje, per atgailą veda ją į tuos laikus, pranašų garsintus, kuomet po atlikimui savo užduoties pasauly, vėl ji sugrįž naujai atgimusi į Dievo prieglobstį, kad džiaugtis amžinąja laime.

Visu keliu Dantė laikėsi Šv. Rašto ir Bažnyčios tėvų aprašant žemiškąjį rojų: yra amžinoji vasara, linksmybių daržas, kaip dainiai kad svajojo; visi kelmai ir gėlės auga be triūso; visi gamtos turtai, visi baimės gaivalai atiduota žmogaus nuosavybėn, tam sutvėrimo karaliui, nulipdytam iš molio. Del to-gi, kaip pasakyta Gėnėzėje, Dievas nesiuntė lietaus ant žaliuojančių Edeno viršūnių; bet iš tos žemės tryšką tyras gyvoja vandens šaltinis ir aplieja paviršių. Pačiame rojaus vidury išaugo medis, aplinkui kurį bujoja buiniausi cedrai. Tai gyvenimo medis, kurio plačios viršūnės slepiasi danguose ir iš jų semia maistą, kuomet visi kiti augalai traukia iš žemės. Tyriausias vanduo, tryškąs iš malonės šaltinio, atgaivina ir aptyrina žmogų. Patogi ir prakilni mergaitė, ties upės krantu, renka prakilniausių dorybių gėles: tai žmogaus gyvenimas prieš nuodėmę, meilės ir darbo gyvenimas.

Pati-gi vizija prasideda po Adomo nuopuolimo. Spindanti šviesa praskleidžia naktį klaidos, į kurią žmogus papuolė iš liuosos savo valios: tai pirmutinis apreiškimo spindulys. Septyni spindantieji žibintai, septynių Šv. Dvasios malonių ženklas, palengva pradeda garbingą eisną; paskutiniai du skiria dešimtį žingsnių, reiškiančių Dešimtį Dievo Įsakų. Liepsnos, kilančios iš žibintų, panašios yra į septynias prizmos spalvas.

Dvidešimts keturi seneliai, lelijų vainikais ant galvų, lygiai kaip ir Apokalipse, reiškia dvidešimts keturias Senojo Įstatymo knygas, skaitant didesnių ir mažesnių pranašų knygi bent dvi. Paskui juos eina keturi gyvūnai, — evangelistų žymės: žmogaus galva — Šv. Mato, liutas — Šv. Markaus, jautis — Šv. Luko, aras — Šv. Jono; kiekvienas tų gyvūnų turi šešius sparnus, reiškiančius šešius prabėgusius šimtmečius prieš Mesijaus atėjimą. Gyvūnų vidury telpa visuotinos Bažnyčios vežimas, traukiamas Grifo, turinčio liuto ir aro prigimtį, kas simbolizuoja Kristų; aras, dievybės žymė, turi aukso plunksnas; liutas, žmonijos žymė, yra raudona ir balta, kas reiškia kaninių kraują ir nekaltybės spalvą. Dešinėje pusėje vežimo, riedančių ant dviejų šventosios ir pasaulinės tradicijos ratų, žengia trys teologiškosios dorybės: tikėjimas, viltis ir meilė; kairėje-gi pusėje žengia keturios kardinališkosios dorybės: išmintingumas, teisingumas, tvirtumas ir susilaikymas. Paskui šventųjų dalyvius seka senelių dvejeta, kilnios ir garbingos išvaizdos, vienas daktaro rūbuose, kitas kardu rankoje: tai Šv. Luko "Apaštalių Darbai" ir Šv. Pauliaus "Laiškai". Po jūdviejų nusizeminime eina keturi asmenys, reiškiantieji ŠS. Jokūbo, Petro, Jono ir Judos "Ganytojiškus Laiškus". Galop šventąją viziją uždengia paslaptingas "Apreiškimas" asmeny senelio apimto įkvėpimu. Senasis Įstatymas turi lelijų vainikus, tai tyrojo tikėjimo žymė; Naujaušis-gi įstatymas rožių vainikas,—karštosios meilės žymė.

Kuomet tos visos Šv. Rašto personifikacijos baigėsi, pasigirdo griausmai, gi dalyviai susiturėjo. Tuo laiku gyvasis senojo apreikimo simbolis atsikreipia į Kristų, o Viešpaties Išminčio giesmė atsikartoja tris-syk: "Nužengk iš Libano, mano sužiedotinė!" Gi tuo tarpu Beatricė iš dangaus nusileidžia gėlių debesų. Toje giesmėje tūno viena iškilminga pertrauka, viena valandėlė, kurioje visos tikėjimo paslaptys užleidžia meilei vietą; kurioje Dantė, rods, užsimiršta, kad Beatricę pakeitė dieviškosios išminties simboliu; kurioje temintija apie viso savo gyvenimo troškimus, kurios

netekęs taip ilgai verkšleno. Tikėjimo sparnai, laikantieji jį kilniausioje vizijoje, linksta iš didžio nuovargio; atsiminimai vaidenasi vienas paskui kitą, jo širdis kupinai prisipildo visa, temato tik Beatricę, kurią numylėjo taip jautria meile, del kurios tiek daug ašarų išliejo ir, kuri, kad ir visame Dievo teiktos jai grožybės spindėjime, visvien del jo ji yra mirusi! Angelams besimeldžiant, dainius krenta susijaudinęs visas. Tuomet, toji žemės Beatricė, paneria jį malonės šaltiny ir Dantė, atgimęs nauju krikštu, užmiršta viską, kas jį rišo prie žemės.

Čia-gi seka antroji vizijos dalis. Ilgosios Šv. Rašto dalyvių eilės atsigrįžta ir susituri prieš sausą ir belapį medį. "Adomai!" šaukia šventieji seneliai, gi tuo tarpu įkūnytas žodis, Teisingasis, kurs Pats aukojasi, kad žmonių nuodėmes panaikinti, žmogiškąją savo prigimtį palieka gyvenimo medy, kurs persimaino į kryžiaus medį. Senas sausmedžio liemuo, apšlakstytas Švenčiausios aukos krauju, pradeda krutėti ir žydėti. Dantė, kurs buvo apalpęs, kuomet šventoji alegorija vaizdino Išganytojo kančią, išbunda, giedant dangaus angelams ir mato, jog visi dalyviai kilsta dangop. Ir naujos misterijos jo vaidentuvėje persimaino viena paskui kitą.

Aras, karalystės žymė, nusileisdamas iš padangių, taip smarkiai trenkia į šventąją Arką, jog ji susikrato ir ko tik nesudūžta, — tai Romos ricierių persekiojimas. Paskui lapė, erėzijos žymė, sėja neramybę tikinčiųjų tarpe. Aras vėl grįžta ir aukso savo plunksnas palieka paslaptingame vežime, — tai turtai, kuriais Konstantinas apdovanojo popiežius. Tuo-gi pačiu sykiu pragaro slibinas su pasauline gale įsiveržia į Bažnyčios vežimą, — tai politiškoji aluzija. Taip-gi girdėtis gėdulių giesmės, gi Beatricė, šventojo rūstumo apimta, apreiskia artimą epoką, kada Dievo ištarmė išsipildys, kada Dangaus Siūstasis, enigmatinė skaitlinė 515 (DXV, anagramoje: Dux) išliuosuos pasaulį ir jį nugalės. Dantė tylėjime klausosi to visko ir džiaugiasi, kad sugrįžęs į pasaulį, galės apreikšti visą, ką girdė-

jo. Po to Dante su Beatrice skrieja dangop.

Visose savo veikalo dalyse Dantė mokslingai piešia viską. Taigi, poezija ir mokslas, lig dvi seseri, laikosi rankomi ir žengia poroje. Bet, iš visų mokslų, ypač astronomija pasivadė didžiausioms permainoms. Dantė laikėsi Ptolemėjaus sistemos. Rojųgi padalinę į dešimtį sferų arba dangų, dainius skrieja iš vienos į kitą saulę, kad regėjus Augščiausią Esybę. Į dangiškas sferas dasigauna angelams begiedant meilės ir garbės giesmes; visi palaimintieji gyvena pačiame danguje, — neapimamame meilės ir šviesos okeane ir sulig užsitarnavimo neapsakomu džiaugsmu ima dalyvumą Dievo regėjime. Keletas dvasių pasitinka Dantę žemesnėse sferose, kuriomis sykiu pareina, kad galėtų suprasti apie užsitarnavimą ir malonės hierarhija ir, kad pripratinti jo mirtiną regėjimą prie dangiškosios šviesos išturėjimo. Kiekvieną dvasių aprenka planeta. Beatricė Dantei aiškina astronomijos sistemą. Visi paskutinės dalies vaizdai pertraukiami epizodais. Pareinantgi iš žmogaus prie Dievo, regi kiekvieną sielą patenkintą laime ir nieko daugiau netrokštančią.

Darbščios ir energingos dvasios, kurios savo gabumus panaudojo del žmonijos gero, šviečia Merkurijaus planetoje. Tie dangaus pasiuntiniai, gaivinami gaillestingu užsidegimu, trokšta, kad kiekvienas sutvėrimas dalintūsi jų laime ir, iš visų pusių, žaibo skubumu, buriasi prie dainiaus; jų tarpe randasi ir dievobaimingas Justinijonas, teisdavis, kurs Dantei apsako nuveiktus savo darbus del jo karalystės; paskui dvasios, giesme lūpose, pranyksta žvaigždės gilumon, o Beatricė su dainium šnekučiuojasi apie kūno atpirkimo ir prisikėlimo paslaptis.

Veneros planetoje šviečia šventosios dvasios, kurios iš meilės del sutvėrimo kėlėsi prie Tvėrėjaus meilės. Tų dvasių viena, kadaise Dantės draugas, karčiai išmėtinėja žmonėms, kurie trukdo geriems kitų užnamams. Taip-gi mato Bažnyčios daktarų dvasias: Mokyklos Angelas skelbia Šv. Pranciško garbę; Serafiškasis daktaras apapsakinėja Šv. Domininko gyvenimą; Šv. To-

mas taikina du Šv. Rašto tekstu ir deda tvirtus pagrindus skirtumui tarpe trijų asmenų: Adomo, apdovanoto visais žmogaus prigimties tobulumais; Kristaus — įkūnyta išmintybe; Salamono, didžiausio karaliaus koks gyveno.

Raudonojo Marso planetoje Dantė sutinka kryžėivius, kuriems Dievas teikė kankinių malonę. Tai gyvieji topazai, suderinti į dvi simbolio dali, o šviesa, kurią išduoda, taip perimanti, jog kitos gėsta. Dvasių viena nužengia ties kryžium, — tai Dantės pranokėjų vienas, kurs žuvo už tikėjimą Palestinoje ir su kuriuo kalbasi apie karčius gyvenimo nuotikius.

Po to persikelia į Jupiterio planetą, kur dvasios, apimtos savo šviesos spinduliais, giedodamos, jau tai savaiame tveria mistiškas žymes, jau tai apvainikuotų arų paveikslus ir tt. Dvasių tarpe dainius mato du pagoniu, kurie tapo išganyti neapiamamos Dievo Apveizdos paslaptim.

Septintoji planeta tai Saturnas. Čia ant šventųjų kopečių, kurių viršūnė nyksta nepramatomoje aukštybėje, šventieji nužengia ir užžengia visad apmąstymuose, o Šv. Petras Damijonas po trumpos pamokos apie predstinaciją, karčiai išmėtinėja tų laikų dvasiškijos apsileidimą.

Pagalios Dantė pribūna į žvaigždėtą dangų. Beatricei patarus, kad pažvelgtų į prabėgusią kelionę, Dantė gailiai žvelgia į žemę, kurioje žmonės gyvena įsipūtę puikybėje. Tuo tarpu dangus spindulingai švinta, o Tyriausioji Mergelė, Sūnum rankose, angelų apsupta, pasirodo. Visur matėme Kristaus triumfą ir amžinosios Jo garbės simbolį, gi danguje didžiausioje, augščiausioje galybėje. Jo Motiną vainikuoja arkangelas Gabrieliūs. ŠŠ. Petras, Jokūbas ir Jonas dainiaus klausia apie tikėjimą, viltį ir meilę. Adomas pasakoja Dantei, kiek valandų prabuvo žemiškame rojuje, kiek metų gyveno pasauly ir kokia buvo pirmutinė žmonių kalba. Po to, Šv. Petras, apimtas gėdos ir rūstumo, bara savo įpėdinius; firmamentas apsidengia juodu kraujo debesiu, o Dantė pribūna į dangiškąjį rojų.

Čia iš syk mato nesibaigiamą šviesos upę, po to lig uždangai pasikėlus, jis mato

trijumfuojančią Bažnyčią visoje garbėje, o Senojo ir Naujojo Įstatymų šventieji, baltais rūbais, sėdi spindančiose kėdėse. Dangaus Karalienė sėdasi sostan, Beatricė ir Šv. Lucija užima savo vieti, o Šv. Bernardas, nusizeminime meldžia Švenčiausios Motinos užtarimo dėl vargšo mirtininko, kad silpnas jo regėjimas galėtų ištvirti Dievo veido atspindį. Beatricė ir kiti šventieji priitaria meldimui. Tyriausios Mergelės akys pasikelia prie Dievo ir malda tampa išklaudyta. Taigi, dainius visa galė įtempia savo akis į neapčiuopiamai spindulingą Ugnį, iš kurios tryška kitos šviesos. Angelai, arkan gelai, kerubinai, serafinai ir tt. buriasi apie Aukščiausiojo Sostą. Toje srity tai visko ir viso Pradžia. Dantė gi neapsakomos laimės apimtas regi vieną Dievą Trejybėje. Bet, dainius dar norėtų žinoti tik vieną troškimą, būtent: koku būdu žmogaus paveikslas įsikūnijo į Kūną? Vienas gi spindulys ištryška iš Šviesiausios Ugnies, o dainius ją suprato. Tad-gi, jo sparnai pasiliosuoja; troškimas išsipildęs, valia ilsisi ir galutinai susilieja su amžinąja valia.

Tuo ir baigiasi Dieviškoji Komediija, kurioje spindi iškilmingoji vienuma, tikrasis dogmatinis suderinimas, stebėtinai dalykų sąvokos nustatymas. Įvairūs reginiai, kurie žmogų baugina, iškelia, linksmina, džiugina ir stebina, duoda suprasti, kad Dantės veikalas yra vienatinis savo rūšy ir prakilniausias, kokį mirtininkas galėjo kada nors sutverti. Dantė aukščiausia išsikelia. Aukščiau Dievo pats dainius nebegali žengti. Dievuje suranda viską.

Visame veikale matosi krikščioniškos minties idealas. Tas idealas tai Išganytojo meilė. Taigi, toji meilė, kuri išjudino saulę ir kitas žvaigždes, buvo tai visų Dantės jausmų ir minčių pagrindas. Ir užbaigose viskas lygiai išsiryš visiems!

Tad-gi, garbė Dantei!

A. Tamoliūnas.

Ko pats nenori, nedaryk ir kitam.
Kaip nori, kad tau kitas darytų, taip pats kitam daryk.

VASAROS GROŽĖ.

Vasaros grožė alsuoja po kojų,
Lengvučio vėjo gamta supama,
Tyliai miegojo, tik rasa kabojo
Ant medžių lapų lašais krisdama.

* * *

Dangaus rytinis skliautas suliepsnojo,
Naktinį šydą saulutę praskleis,
Ankstybi paukščiai jau miške giedojo,
Nušvietė žemę pirmais spinduliais.

* * *

Toli, ten toli, ant Nemuno kranto,
Senoj bažnyčioj jau gaudžia varpai:
"Kelkitės, kelkitės" visus lygiai šaukia,
Nes prasidėjo jau dienos darbai.

* * *

Antai ant kalno rugių plačios jūrės,
Vejeliui pučiant tik audžia vilnis.
Geltonos varpos lig aukso kepurės
Spindi nuo saulės... artojams viltis.

* * *

Toliaus tarp kalnų Nemunas banguoja,
Primen' senovę, jos palikimus.
Žaliuose šlaituose gegutė kukuoja,
Ji išrokuoja artojaus vargus.

* * *

Čia žalios lankos tartum mašastinės,
Žiedais vilioja it deivės akis.
Aibės plaštakių ir bitės naminės
Čia renka medų... Nurimsta širdis.

* * *

Kiekvienas žingsnis čia prakaitu lietas,
Vasaros dieną rasoja kakta.
Darbas vaisingas, jei tik jis pradėtas
Valia Aukščiausio su ryto maldą.

* * *

O kad po darbo begrižtant iš lauko,
Užtrauki dainą užmiršęs vargus.
Iškilęs aidas šiltam ore plauko,
Klausosi girios ir žydras dangus.

VII—IV—XXI

Žilvitis.

Ibis.

KUNIGAS.

(Mūsų gadynės vaizdeliai)

(Tęsinys).

— Taip, tai, taip, brangus drauge, matai kokiomis aplinkybėmis mes susitikova. Matau dabar, kad ir jums neperpuikiausiai gyvenimo kelias papuoštas. Jeigu nenori būti minios nustelbtas, tai dirbk, o darbui galo niekad nesurasi. Rezultatas-gi visų ir visam-kam vienodas: žmonės nemato, ar nenori pamatyti, ką būsi gero nuveikęs, bet kaip-gi tankiai ir skaudžiai suuodžia tuos trukumus, be kurių negalimas gyvenimas.

— juk "humanum est errare"!..

— Skauda ir man, prisiminus tuos draugus, kurie taip nelaimingai baigė savo amžių, išstoję iš seminarijos. Bet...

— Manau, jau būsi girdėjęs, kad nebe vienas iš mūsų draugų-kunigų dar baisniais keliais ir darbais nugrimzdo!.. Dabar man aiškus jųjū ciniškas sprendimas apie tuos, ką nuo šventimų buvo pasitraukę: paniekos vertus likimas pašiepia.

— Žinai, drauge,—tęsė savo pasakojimą kun. S.; juk nelabai senai Virbaliuje sulaukė vieną mūsų draugų, norėjusį Vokietijon pabėgti. Kitas jau darbuojasi "Lietuvos Ukininko" redakcijoje, didžiausioje opozicijoje prieš katalikybę...

— Ir kas čia kaltas... Nedaug tereikia pakrypti kunigui nuo tiesioginių pareigų; nėra reikalo patapti alkoholiku, kortų lošiku; net ir vadinamasis "nekalčiausias" flirtas kunigui taip-pat nepritinka, kaip šuniui penkta koja. Vienok...

— Tamsta supranti gerai, kad kaime žmogus gali greit apsamanot ir apkerpēt, jeigu tik jis nesiims kokio darbo. Bet kokį-gi darbą pasiūlysi jam, jeigu nenusimano kuriuo būdu pradēt jį. Arba vėl-pradēs, bet nieko ligi galui neprives: trūksta žinių ir patvarumo.

— Tiesa, Lietuvos kaimietis gerbia kunigą ir myli, bet iš kunigo jis laukia visur, visados ir viso. Kartą-kitą jį perspēsi —

pabarsi, ant rytojaus ir jis į tave pradēs žiūrėti, jeigu ne vilko, tai drąsiai — bent lapēs akutėmis.

— Beto dar mes turime Lietuvoje daug gero elemento masėje, bet liguisto pavieniais gabalais: tai yra mišinys dorų ir dorybėmis besidankstančių, iškvaršusių senmergių, kurios lando visose bažnyčiose.

— Šis visuomenės elementas, (tų pačių kunigų padaras), kunigui esti kartais tuom mediniu pjūklų, kuriuo, sako, šventuosius pagonyms kankindavę.

— Kaip jau sakiau, — pasakojo kunikas svečiui su ypatingu pasibiaurėjimo skausmu yeide, — nėra reikalo kunigui užmiršti savo tiesiogines pareigas, bet tik vieno-kito neatsargesnio žodžio, ir tuojaus josios laužą nedorybių sukraus tau ant galvos! Tai faktai, nors ir biaurus savo turiniu ir forma...

Čia kun. S. pertraukė pasakojimą. Tuo tarpu svečias, kuriam buvo žinomi gerai visi aprašomieji kunigo asmens tardytojai, nieko neatsakė, bet jojo akys kalbėte-kalbėjo: "žinau-žinau, supratau, drauge, kad ir tavo gyvenimas kunigo luome ne rožėmis klojamas"...

— Malonu visgi, kad matau prieš save žmogų, kurs moka, gali ir protauja — jis nežlugs, bet, kituose gyvybės spindulius užziebdamas gyvens!..

Jau buvo gerai po pusiaunakčiui, kuomet mūsų draugai pradėjo galvoti ir apie poilsį.

Kambaryje matėsi kamuoliai balzganotų dūmų, nes pelenams dėžutė jau buvo su kaupu primaigyta papirosų galiukų. Kadangi pas kun. S. tik pirmąsyk buvo užklydęs mokyklos draugas, todėl ir vaišino jį taip, kaip draugą kuo tik galėdamas, žinoma, kaip vikaras.

Kuomet juodu sustojo, besirengdamu eiti kas-sau į miegamuosius, už durų lig kas

Antanas K. Karužiškis,
Teologijos studentas, nuolatinis "Vyčio" bendradarbis

sučiužėjo. Svečias šypterėjo, nieko nesakęs, bet ir kun. S. suprato, ką-tai reiškė.

— Et, pas mus, klebonijose, tai ne naujiena, kad ir pusiaunakty kas klausytųsi už durų! Nes, priešingai, neturėtų-gi ko papasakoti klebonui. Kartais klebonijų tarnaitės turi tokias uosles, kad ir...

Ir svečias ir vikaras nusijuokė.

Išmiegojęs lig dešimtos, svečias išbudo, bet nenorėjo keltis iš lovos. Nežinia, ar jam kelionė buvo įgriususi, ar jis ką-tai manė nepaprasto, užsimiršęs visai kad klebonijoje nelabai patogų lig tol pūpsoti.

Vienok, kada kun. S., atlaikęs mišias ir papusryčiaęs, įėjo svečio miegamąjin, negalėjo suprasti išsyk ar dar tebemiega.

Svečias-gi pusiau-primerktomis akimis gulėjęs lovoje, nebemiegojo, bet ką-tai galvojo.

Draugui juokais išbarus už nesvietišką tinginystę vartytis lovoje lig pusiau-piečių, jis tik šypterėjo. Bet tuč-tuojaus, užsidegęs papirosą, atsikreipė į kun. S., teisindamasis jam, kad miegas klebonijoje, o gal ir vakarykštė kalba, jį buvęs nunešęs net seminarijon...

— Tai ką, bene manai vėl jon grįžti,— paklausė šypsodamasis vikaras.

— Ar žinot ką, kunige, kad beveik ir grįžčiau, jeigu tik...

Bet kalbą jiems pertraukė zakristijono balsas už durių, kurs priminė kunigėliui, kad kūmai laukia, mat "žyduką" nori pakrikštyt.

Kuomet kunigas S. sugrįžo iš-bažnyčios, pakrikštijęs vaiką, svečias jau baigė pusryčius. Klebono valgomajam kambary nebuvo, o tarnaitės jau rengė pietus, todėl galima buvo liuosai kalbėtis. Kadangi svečias ruošėsi važiuoti už pusvalandžio į U. stotį, tai ir kalbą vėl greit sumezgė.

— Norėtumei kunigas žinoti, kodel aš grįžčiau seminarijon, — sakė šypsodamasis svečias. Man rodos, kad ir tamsta jon grįžtumei, jeigu toks sugrįžimas tikslus ir naudingas, — tęsė jis toliau.

— Mūsų supratimu, tikslu būtų seminarijose mokytis ir labai naudinga, jei seminarijų mokslo programa prilygtų bent gimnazijų kursui vidurinių mokyklų teisėmis.

— Tuomet, baigus seminariją, neturį pašaukimo būti kunigu, bent sau ir visuomenei būtų naudingi, ir nebereiktų mums kartoti liūdnų gyvenimo prietikių, kurie jaunam, neprityrusiam žmogui perkerta visus kelius.

— Žinoma, norint susilaukti visuomenėje darbininkų, būtinai reikia duoti sveikas gyvenimo sąlygas, nes koks-gi mums darbininkas iš džiovininko!

— Tiksliau ir naudingiau galima būtų sunaudoti tik tada pavienių gabumus bei talentą, kada bus duota iniciatyvos liuosybė, o ne inspektorius placet, arba veto...

— Yra dar vienas, seminarijos paniekta atributas — tai žmogaus asmens gerbimas bei mokėjimas patraukti klierikų širdis, tik nieku būdu nebekartoti viduramžių scolastikos paragrafų, kuriais norima išrišti problemą: "sub peccato", "sub grave"... Juk iš to visi tik pasityčiotų, jeigu ir ne seminarijoje, tai bent gyvenime!

— Būtinai reiktų ir klebonams išaiškinti faktais, kad jie savo apkerpėjusiomis pažiūromis ir spėjimu daugumai buvo

priežastimi pirmėivystės, apostazijos, arba kai-kurių "darbelių".

Manytume, juo žemesniu laipsniu yra klierikas, juo daugiau reiktų juomi dėmėtis: traukti prie savęs, tik ne stumti.

— Tokion-tai seminarijon šimtai plauktų, žinoma, ir aš nenusigąščiau jon sugrįžęs, — pasakė svečias, tuo pačiu baigdamas kalbą su kun. vikaru.

Kunigas S. nusijuokė, nors draugui, suspausdamas ranką, davė suprasti, kad su jojo nuomone sutinka pilnai.

Mandagumo delei vikaras prašė svečią pietums dar pasilikti klebonijoje, bet Lauras jiemdviem priminė, kad arkliai jau senai pakinkyti ir laukia.

Ponaitis, atsisveikindamas su klebonu dėkojo jam už malonią nakvynę ir, pasakęs draugui sudiev — vėl išpuškėjo iš klebonijos kiemo vieškeliu stoties U. link.

"Daug yra pašauktų, bet maža išrinktų...", skaitome mes Šventrašty, nors gyvenimo klaną brisdami sutinkame daug žmonių pakely, kuriems geriaus gal pritiktų pasakymas — "Daug yra išrinktų, bet maža pašauktų" kunigystės idealo įkūnijimui.

Kaip-gi tankiai suklysta tie, kurie kunigystės luome tikisi laimės šaltinius surasti, bei visus gerybių malonumus lig dugno išsemti!..

Ir kaip-gi didelės pagarbos verti tie, ką nori ir ištesi visa širdimi tik vieno Aukščiausiojo garbei tarnauti, nors gyvenime jų jų užmokesniu esti daug erškėčių dyglių, pabertų po kojomis!..

Bet, juo arčiau kunigas stovės tiesioginių pareigų sargybos, tuo mažiau bus užsivylimų ir daugiau naudos.

Dėja, kad mūsų amžius politikos akyvaras, kuriame kunigui nevertėtų pasinerti lig galvos, nes jau tuo pačiu tiesioginį idealą pakeičia momonos dievuku...

Jau vėl saulutė buvo pakrypusi vakarų link, vėl požemiais pradėjo draikytis neaiškus siluėtai — artie jau buvo tamsi naktis, kaip tas kelias, dumblu pavirtęs. Nė arkliai, ką traukė vežimą, nė važnyčia, nė ponaitis veik jokio judrumo nerodė. Brido

giliai purvynu arkliai, apsiniaukęs buvo visuomet Lauro veidas, o ponaitis, kaip ir vakar, vis tylėjo — kaž-ką mąstė. Mintys skrajojo tolimame aplinkregy, tai vėl grįžo į tarpeklius, tai skrijo ramiai kionimis, tai gaudė akimis bepasirodančias danguose pirmąsias žvaigžduotes.

Kuomet pasiekė U. miestą, pasuko arklius į užeiigos namus, kuriuose tikėjosi rasti ir sau ir gyvuliams vietos.

Nors visuomet kelionė arkliais iriop Lietuvoje vargi, nors ir šandie mūsų ponaitis buvo nuvargęs, bet jojo kambary dar ilgai matėsi šviesa. Matoma, miegai jo nelepino.

Perbėgęs mintimi pasikalbėjimus su kun. S., jis sumezgė kunigo laimės tokią išvadą, prisiminęs Maironio žodžius:—

"Tik, kai žmonės jų nemato,
Birt jiems ašaros paprato,
Lig-kad rasant sidabrinės..."
(*"Pavas. Bal."*)

— Ar daug pasaulį laimingų!? Jų nėra.

— Laimingas gal tik tas, kurs moka didesnių nelaimių išvengti.

Tad, ką-nors darysi, gerai apgalvok, nes išvados darbų nebeapataisomos, jeigu negerai pradėtas planas...

11. I. 1921 m. Roma.

ŽUVO UŽ KITA.

(Tęsinys)

Toliaus Šventraštis mokina mus, kad Dievas sutvėrė pirmą žmogaus šeimyną — Adomą ir Jievą. Vienok draugijas, karalijas, respublikas sutvėrė žmogus.

Daugelis vadina žmogų mažu pasauliu. Aš-gi sykiu su šventu Povylu Apaštalu vadinu jį Dievo bendradarbuotoju, bendraveikėju, o, dar teisingiau, *bendratvėrėju*. Tik rimtai mąstant pažiūrėkime į tas puikias bažnyčias, garlaivius, traukinius, paveikslus, kuriuos padarė žmogaus ranka, o pripažinsime, kad žmogus, tarytum, užbaigia Sutvėrtojo pradėtus darbus — jis yra Dievo bendratvėrėjas. Jis tuomi yra ne tik, taip sakant, išlaukiniai, bet ir vidujiniai. Jis, kaipo fizikas, pavergdamas Dievo sutvertą jėgą, su taisė, teisingiau sakant sutvėrė, elektros lėmpą ir daug toje srity kitų daiktų. Taip-pat kiekvienas žmogus naudodamas Dievo duotas jam jėgas ir gabumus, turi būti tvėrėjas pats savęs, tai yra, turi papildyti Dievo sutvėrimą savyje — privalo tvėrti sau amžiną laimę. Be mūsų bendraveikimo net pats Dievas negali reguliuoti mūsų atsinešimų link savęs, kadangi tikėjimas yra ne kas kitas, kaip tik meilės ryšys tarp dviejų, tai yra, tarp Dievo ir žmogaus.

Prancūzas nutilo. Pasirėmęs ant stalielio turkas susimąstė.

Praėjus dešimts, penkiolikai minučių turkas ištiesė prancūzui dešinę ir tarė:

— Ačiu, širdingai ačiu, brangus vienminti! Jūs parodėte man tiesos kelią.

Išgėrę kavą, apleidome viešbutį, o Kongresui pasibaigus kiekvienas savo keliu išvažiavome namon.

* * *

Paskendęs kasdieninio gyvenimo reikaluose viską buvau pamiršęs. Bet, štai, netikėtai gaunu iš Jeruzalės laišką. Žiūriu, ke-no siūstas. O-gi, po šimts pypkių!.. tas pats turkas — Sadi Hasanas, dabar jau kaipo krikščionis Marijonas-Hasanas. Atplėšęs laišką skaitau:

“Brangus vienminti, dabar jau ir bendratiki! Radęs adresą laikraštyje “Espero

Katolika” pas misionierių tėvą Šmitą Palestinoj, nutariau parašyti jums keletą žodžių. Visų pirma pranešu, kad anas prancūzas viešbutyje per Esperantininkų Kongresą atvertė mane prie katalikų tikėjimo. Tuomet aš maniau, kad ta puiki gamtiniai-filozofinė pamoka kaslink Dievo ir žmogaus — tai jo proto vaisius. Dabar-gi žinau, kad jis ją sėmė iš kun. praloto Aleksandro Dambrausko veikalo “Malgrandaj Pensoj pri Grandaj Demandoj” t. y. “Mintutės apie Didelius Klausimus”. Bet tiek to. Vis-gi už tai esu jam dėkingas.

“Karas, baisusis pasaulio karas, — tęsė toliaus savo laiške turkas. Dalyvavau ir aš. Kaip mokytas vyras ir karštas tėvynainis, aš pasiekiau pulkininko laipsnio.

“Vieną kartą mūsų pulkui Azijoje reikėjo ginti nuo rusų turkų tvirtovę. Mūsų pralaimėjom. Papirktas rusų mūsų generolas — vadas be didelio pasipriešinimo atidavė priešams miestą. Kardas pervėrė mano širdį del judošiško vado pasielgimo. Šuktelėjęs savo kareiviams prie ginklo, kad apgynus tvirtovę, pirmas šokau ant rusų. Vienok jau buvo pervėlu. Po trijų, keturių valandų didelio mūsų mes likome nugalėti. Aš patekau rusų nelaisvėn ir tą pačią dieną karo teismas nuteisė mane sušaudyti — girdi, aš sulaužęs tarptautinius karo įstatymus.

“Vakare uždarė mane mažoje be langų trioboje. Vaikščiodamas pradėjau mąstyti apie pergyventas valandas ir neapsakomas gailestis apėmė širdį. Paskendęs mintyse atsiminiau Esperantininkų Kongresą ir pradėjau niūniuoti giesmę, kurią būdamas katalikų bažnyčioje girdėjau giedant per Šv. Mišias. Staiga išgirdau, kad sargas bando atidaryti triobelės duris. Už kelioliką minučių durų spyna brakstelėjo ir vidun įėjo rusas. Priėjęs prie manęs jis Esperanto kalba prabilo:

— Tamista esperantininkas?

— Taip — atsakiau.

— Gerai, — tęsė toliaus. Laikas brangus. Tamista turi bėgti, nors už tai aš savo gyvastimi turėčiau atsakyti.

Kun. pral. A. Dambrauskas (Jakštas)
poetas, esperantininkas.

“Iš sykio nudžiugau ir stipriai suspaudžiau rusui dešinę. Vienok džiaugsmas mano trūko, nes sąžinė neleido statyti pavojun jauno vienminčio.

— Ne, jaunikaiti, aš negaliu priimti tavo aukos. Geriau aš žūsiu. Atmink, kad tokiu pasielgimu sulaužytum prisiėgą savo tėvynei.

— Tėvynei, — šuktelėjo kareivis. Mano tėvynė nudien suminta. Ji vaitoja po geležine vokiečio ranka. Aš esu lietuvis — ne rusas. Mane—vienatinį kūdikį — rusai išplėšė iš liguistos motinos rankų. Kuomet paskutinį sykį ji mane bučiavo, žandaras taip ją stūmė, kad puldama į mūro kampą galvą perskėlė. Vienok jis už tai nebuvo nubaustas. Ir aš tiems tironams, tiems budeliams, tiems mano tėvynės pavergėjams turiu būti ištikimas?! Ne, niekad, ne!

— Bet kaip-gi galėjai čia įeiti, — paklausiau kareivio.

— Menkniekis, — atsakė jis. Esu šaltkalvis. Vinimi arba vielos galu galiu atrinkinti bent kokią spyną. Bet laikas bėga. Reikia skubinties. Aš atnešiu rusų oficerio šinielį, o automobilių pilnas kiemas — paimsi geresnį ir dumsime.

Tai pasakęs greitai išbėgo ir už poros minutų sugrįžo su oficerio šinieliu. Užmetęs jį man ant pečių, nuplėšė nuo galvos Fežą*).

* Feža — turkiška raudona kepurė.

ir uždėjo rusišką kepurę. Paskui pagriebęs už rankos vilkte išvilko kieman ir, paėmę geresnį automobilį, pasileidome turkų pusėn. Išpradžių sekėsi: aš žinojau kelią, o kareivis slaptus rusų sargybos ženklus. Neuzilgo vienok pajutome, kad kitas automobilius mus vėjasi ir jutome, jog neištrūksime. Pamatęs kareivis, kad jo planas neišsipildys, šoko iš automobilio, liepdamas man bėgti, o pats pradėjo šaudyti į atsivejančius. Aš pabėgau, o jis žuvo.

“Šiandie, ačiu tarptautinei kalbai, esu laisvas ir krikščionis katalikas. Dabar matau, kad tik krikščionybė yra tikras ir tobulas tikėjimas ir jis tik gali išauklėti didvyrius, kurie noriai miršta už kitus. Tankiai mąstau apie lietuvius. Tai prakilni tauta! Ar-gi ne! Du jos nariu du kart išgelbėjo mano gyvybę”.

Laišką baigė sekančiais žodžiais:

“Jei gerb. kun. Petras Saurusaitis, autorius to straipsnio apie blaivybę, kuris išgelbėjo mane iš giltinės nagų ir atvedė ant blaivybės kelio, dar gyvas — *Ad multos anos**) linkiu jam iš visos savo širdies.

(Galas).

— x —

Iš Lietuvos Laikraščių.

Vašingtonas, VIII. 24 d. (Liet. Inf. Biūras) “Lietuvos Balsas” savo 46 num. viename straipsniuje tarp kit-ko taip kreipiasi į tuos Amerikos lietuvius, kurie buvo nuvažiavę Lietuvon, bet ten jems nepatikę ir jie vėl grįžo Amerikon: “Gerbiemieji! Jūs atvažiavote į Lietuvą, pamiršę skirtumą tarp Lietuvos ir Amerikos gyvenimo, arba to skirtumo nežinodami, negalėjote prisitaikinti prie Lietuvos ekonominio gyvenimo kėlimo, neturėjote ištvermės kelti jos kultūrą ir, sugrįžę į Ameriką, platinote ten raštu ir žodžiu Lietuvą niekinančias žinias. Nedarykite taip, nebaidykite tų, kurie pakankamai turi jėgų prisitaikinti prie Lietuvos gyvenimo aplinkybių: jau yra tokių lietuvių.”

*) *Ad multos anos* — Ilgiausių metų!

Atlyginimas.

ERENCIJUS, Romos karys didžiai pasižymėjęs kare prieš Helvetus ir laimingai sugrįžęs, kaip pergalėtojas, buvo meiliai priimtas Cezario, kuris jį išgyrė ir dėkojo už jo drąsą ir didvyriškumą; už tą viską Cezaris žadėjo jam teikti net aukštą senate vietą.

— Gerasis viešpatie, — atsiliepė Terencijus, — tavo garbei padariau tą viską. Ir, jeigu galėčiau grįžti į praslinkusias vyriškumo dienas, nesigailėdamas kraujo praliejimo nė vargų, viską sudėčiau ant tėvynės aukuro ir tavo galybei. Dabar-gi esu jau nuvargęs. Karas sunaikino mano jėgas. Beliaka tik vienas, ir tai paskutinis, mano troškimas: norėčiau ramiai praleisti gyvenimo pabaigą prie namų židinio.

Ir Cezaris paklausė:

— Terencijau, ko-gi reikalauji?

— Tavo malonės, viešpatie, meldžiu. Visas mano gyvenimas praslinko karo lauke, varguose; mano karda girdžiau priešo krauju ir sergėjau, kad jis nesulūžtų. Gi dėl savęs neturėjau laiko, kad sutauptus ką-nors senatvei. Esu suvargęs ir elgėta!..

Čia Terencijus nutilo, bet Cezaris liepė toliau tęsti.

— Viešpatie, nuoširdžiai išsipasakosiu. Ir, jeigu malonėsi atlyginti nužemintam tavo tarnui, tai malonėk paliuosuoti mane nuo karių pareigų. Netrūkštu garbės nei aukštos galingame senate vietos, tik norėčiau pasitraukti iš viešumos ir ramume užbaigti gyvenimą. Bet, ką-gi valgysiu? Viešpatie, suteik man tiek paramos, kad galėčiau gyventi be rūpeščių apie rytojų.

Žinome, kad Cezaris nebuvo duosnus savo pavaldiniams. Jis buvo labai godus ir šykštus viešiemis tikslams.

— Kiek-gi paramos, Terencijau, reikalauji?

— Milioną dinarų, viešpatie!

Cezaris giliai susimąstė. Gi Terencijus kantriai laukė prielankaus atsakymo.

Pagaliaus Cezaris tarė:

— Narsusis Terencijau! Tiesa: esi didis karys, garsusis vadas. Didvyriški tavo žygiai verti didžiausio atlyginimo. Romos imperija tau dėkinga. Tai-gi, duosni dovana bus tau: gausi pinigų. Pasirodyk rytojaus vidudieny, kad išklaudyti, ką pareiškiau.

Terencijus, nusizeminęs, prasišalino.

Rytojaus sulaukus, paskirtame laike pasirodė Terencijus prieš Cezarį.

— Pasveikinimas narsingam Terencijui! — pasveikino jį Cezaris.

Karys, nusizeminęs, prašneko:

— Viešpatie atėjau išklaudyti tavo pareiškimo.

— Negaliu pripažinti, — pradėjo Cezaris, — kad taip didis, kaip tu, karys, už nepakainuojamą užsitarnavimą, apturėtų mažą atlyginimą. Tad-gi, nutariau sekantį būdą. Tik klausyk. Izde randasi penki milijonai varinių mūsų valstijos pinigų. Kas dieną eik į izdą, pasiimk varinį pinigą, grįžk pas mane ir padėk prie mano sosto. Antrą sykį, kuomet į izdą eisi, tai paimk pinigą, sveriantį du syk daugiau už pirmutinį ir panašiai padarysi, kaip su pirmuoju. Trečiu kartu paimsi pinigą, sveriantį keturius syk daugiau už pirmąjį; ketvirtu — aštuonius; penktu — šešioliką ir tt. Valia tau į izdą įeiti vieną kartą dienoje. Įsakiau, kad kiekvieną dieną padėtų atsakančio svarumo pinigą. Liuosas esi kas dieną paimti pinigą, ligi pajėgsi tai daryti. Vieną-gi išlygą tau statau, kad tai darysi be kito pagelbos, tik savo jėgomis. Kuomet patėmysiu, kad nebepasitiki savo jėgomis, tai šis mano pareiškimas tuojau bus pertrauktas. Gi visi tie pinigai, kuriuos paimsi per visas dienas ligi paskutiniajai, bus tavo nuosavybė. Tai-gi, toji visa suma bus tau, Terencijau, — atlyginimas.

Terencijus godžiai gaudė kiekvieną Cezario žodį. Jis mintijo, kad galės pasinau-

doti tąja Cezario malone ir be jokių sunkenybių daug pinigų pasisavins iš valstybės izdo. Manding, daug-gi rastūsi panašiai maštančiųjų, kaip kad Terencijus maštė.

Cezariui pabaigus kalbą, Terencijus, šypsos veide, nudžiugęs, pratarė:

— Esu labai patenkintas, viešpatie; primk mano dėkas už duosnią tavo širdį.

Ant kiek Terencijus buvo skaitlinėse silpnas, ant tiek Cezaris buvo jose apsukrus.

Ir štai prasidėjo Terencijaus kelionės į valstybės izdą ir atgal. Pirmosios-gi atrodė labai lengvos.

Pirmą dieną, antrą, trečią, ketvirtą, penktą, šeštą ir septintą Terencijus pasiėmė skiriamus varinius pinigus ir atsakomus vienam, dviem, keturiems, aštuoniems, šešiolikai, trisdešimts dviem ir šešiasdešimts keturiems varinių pinigų grašiams. Pirmasis suvis mažai svėrė ir vidurį turėjo pusantro colio. Septintą dieną pinigų viduris buvo keturių ir pusės colio, o svėrė virš svarą.

Terencijus ėjo kiekvieną dieną į valstybės izdą ir jo veide nesimatė jokio nuovargio. Iš džiaugsmo nērėsi ir nežinojo ką bepradėti, mintijant, kaip tai bus didžiai turtingas.

Devintąją dieną pasiėmė pinigą, kurio vertė buvo 256 grašių, pinigų viduris 7.8 colio ir svėrė 4.9 svaro. Gi vienuoliką dieną pinigų svarumas jau buvo 19 svarų, viduris 11.2 colio. Ligšiol Cezaris abejojančiai tēmijo, bet jo žvilgsnis reiškė didį pasitenkinimą, nes Terencijus, atlikęs vienuoliką kelionių, teuzdirbo vos virš tūkstančio grašių.

Tryliką dieną davė pinigą, lygų 4,096 grašiams; viduris turėjo 18 colių; svėrė 78 svarus.

Kasdieninė vis sunkesnių varinių pinigų našta silpnino seno kario sveikatą.

— Drąsūs Terencijus, meldžiu klausyti: daugiau vertink savo sveikatą; nesivar-gink, — tarė Cezaris nuoširdžiai.

— Mano viešpatie, nenuvargsiu, dūsaudamas ir šluostydamas prakaitą nuo veido — atsakė Terencijus.

Penkioliktos dienos našta Terencijui buvo jau sunki. Pinigas buvo lygus 16,384

grašiams; svėrė 313 svarų, viduris-gi buvo 28 colių.

Šešioliktą dieną karys alsuodamas vilko ant savo pečių milžiną pinigą, lygų 32,768 grašiams, sveriantį 627 svarus.

Terencijus atrodė didžiai suvargęs, gi-godus Cezaris juokėsi iš nelaimingojo.

Ant rytojaus, Terencijus, kuomet sunkiai varginosi apie milžiną pinigą, kuris lyginosi 65,436 grašiams, turėdamas vidurį 45 colių, sveriantis 1,254 svarus, tai Cezaris su palydžiais garsiai juokavo.

Aštuonioliktoji diena narsiajam kariui buvo jau paskutinė. Šiuo kartu jau nebegalėjo savo jėgomis išjudinti milžino pinigų, sveriančio 2,508 svarus; platumo 57 colių; lygaus 131,072 grašiams.

Čia-gi Terencijus prisipažino esąs nugalėtas. Pasirįžęs visomis jėgomis bandė išjudinti, bet negalėjo.

— Daugiau nebegaliu: jau gaña! — pratarė Terencijus.

Cezaris, sėdėdamas savo soste, vos tik galėjo tverti iš juokų. Jo sumanymas, mat, pavyko. Pašaukęs-gi valstybės izdininką, įsakė suskaičiuoti Terencijaus pinigus, paimtuosius iš valstybės izdo.

Izdininkas suskaitęs, pareiškė:

— Garsusis karys, Terencijus, atlyginiman už jo narsą ir didvyriškumą gauna 262,143 grašių.

Tokiu tai būdu Cezaris atlygino Terencijui suligtą sumą, kuri buvo dvidešimtį sykių mažesnė, negu narsusis karys norėjo.

A. Matutis.

Kas Lietuvos neremia — lai ir lietuviu nesivadina.

* * *

Lengviau žodžiu remti, negu darbu, bet — kas verčiau?

* * *

Ne rėksniai Lietuvą išgelbės, bet pasišventėliai.

Kuo labiau pasitikėsime: ar svetimais kapitalistais, ar sava valstybe?

* * *

Išsklaidykime lenkiškas ūkanas. Pirki-me bonų!

Sportas Lietuvoje.

Sportas — tai jau dabar tarptautiškas dalykas. Ir senovėje berods buvo daug sportuojama, kiek mums yra žinoma, pas Graikus ir Rimijonus. Apaštalas Povilas ir turi mintyje tuos sportus, kalbėdamas šiuos žodžius: "Jei kas ir kariauja, tečiaus nevainikuojamas, netikrai kariaudamas". Ir daugiau tokių nurodymų randame pas Apaštala Povilą, kad daugelis lenktyniuodami bėga, jeib įgyti laimėjimą, o vienas jį tik tegal apturėti. Ir apie tai, kaip labai ir sunkiai prie tokių lenktyniavimų ruošiasi, Apaštalas tiek užsimena. Ypač pas jaunuosius Graikus ir Spartos gyventojus visokie sportai arba kūno lavinimosi ir lenktynės buvo praktikuojama. Sportams būdavo keliami didžiausios šventės.

Naujesniuoju laiku sportus vėl į garbę iškelia ypač anglai. Anglų laikraščiai plačiai aprašydavo savo krašto Sporto Lenktynes: futbolą, kumščiavimąsi ir tt. Dabar jau ir vokiečių laikraščiai ima plačiau rašyti apie sportinius atsitikimus: apie lenktynžgliaivismus, plaukimus, bėgimus, grumimosi, futbolą ir tt. Bet tas būdas yra parėjęs iš anglų. Ir francūzuos ir čekuos, ir Amerikoj labai stropiai yra sportuojama.

Savo jėgas stiprinti, įgyt sveiką, lankstų kūną, stiprint raumenis, plaučius ir nervus, didint ir lavint akylumą, greitumą, sumanumą ir mitrumą judėjimuose, įgyt didelės ištvermės — tai ypač del jaunuomenės yra geras dalykas. O juk gerai, kad del kūno sveikatos ir visą amžių mankštiniesi bei kūną mīklini.

Nė tiek yra svarbu ir geistina, kad vienas, kitas, ypatingai stiprumu, gretumu arba lankstumu pasižymėdamas, pasišvestų sportams, jeib savo miestui ir savo tautai didelės garbės užpelnius, jeib prašokus lenktynėje visus kitus; bet labiau yra geistina del visų, kad kožnas vienas prideramą saiką, arba mierą, varytų kūno mankštinimosi darbus. Ypač kurie daug savo pavadinime sėdi, kūno mankštinimosi yra reikalingi. O juk kit-kas jau vis pareina iš savęs, būtent kad ten, kur daugiau jaunųjų tokiu mankštinimosi užsiima, atsiranda ir lenktyniavimosi. Vienas už kitą nori būti geresnis. Garbės troškimas ima apsireikšti.

Sportu tie darbai vadinasi tuomet, kad tos lenktynės arba tie ruošimosi prie jų atliekama tam tikromis visur priimtomis taisyklėmis. O maž-daug ir dabar dar tose sporto lenktynėse arba rungtinėse tebevykinami tie patys žaislai kaip jau ir prieš 2 tūkstančių metų ir daugiau pas senuosius graikus buvo žinomi: lenktyn bėgti, šokti į aukštį, į toli, mesti jėtį (panašią į ragotinę kartį), taip pat mesti diską (diskus — apskrita plokšta geležis) ir stumti skritulį (tai geležies kulka 10 ligi 20 svarų sunkumo). Tą kulką jau mesti nemeta, bet tik taip su viena ranka prieš save kaip galima toli išstumia. Diską sviedi visai ypatingu būdu, keilius kartus pirma aplink save apsisukus.

Lietuva turėjo šįmet 30 ir 31 d. liepos mėn. savo pirmąją didelę Sporto Šventę. Buvo žingaidu, ką lietuviai gero sugebės, kiek jie mokės lenktyniuo-

ti su dalyvaujančiais čia ne lietuviais: Kauno vokiečiais, žydais ir svečiais iš Suomijos, Šveicarijos bei Vokietijos, kurių buvo iš katros žemės po vieną.

Na ir pasirodė: lietuvių tauta garbingai pastovėjo arba, kaip sako, gerai išlaikė kvotimą. Kitų tautų sportininkai ilgiau jau varo tuos sportus, daugiau tai ir yra išsilavinę. Bet, regimai, atėję svečiai ir nebuvo iš geriausiųjų savo šalies sportininkų, atskaičius tiktai vieną suomį• (finlanderį) Panguist, kursai metimu, rodosi, savo žemės yra geriausias sportininkas. Jis skritulį (kulką) nustūmė 10,10 meterių toli. Vokietis įvarė 8.66, o lietuvis 8.54 met.

Diską Panguist'as išsviedė 27.86 met. toli, Dr. Eret'as 26.39 met., o lietuvis 24.68 met.

Vokiečiai Lietuvos piličiai ir kelius kartus pirmąją garbę užsiplėnė, būtent 3000 met. bėgimu vokiečiai kelio galą pribėgo į 11 minutų ir 10 sekundų, gi lietuviui reikėjo 12 minutų lygiai.

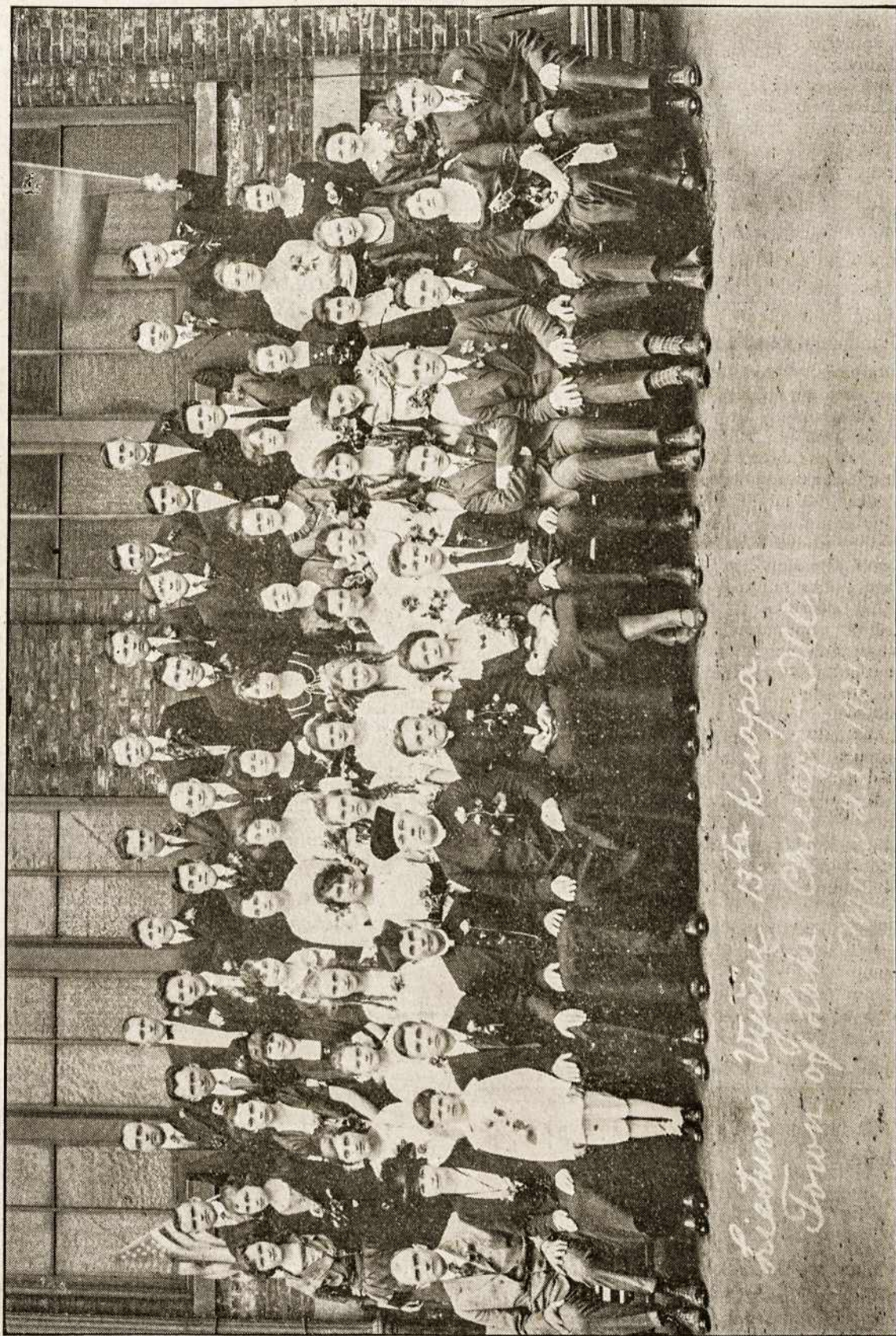
Iš vietos (neįsibėgėjus) šokant vokiečiai F. Muller nušoko 2.48 met. toli, šveicarietis 2.35. Įsibėgus Otto Muller (vokiečiai) nušoko 5.59 met., F. Muller 4.95, o Dr. Eret'as 4.75 met.

Bet dabar pareina lietuvių garbė. 1000 met. bėgimas: lietuvis bėga 12.1 sekundą, vokiečiai pareina į trečią vietą. 400 met. bėgimu taip-pat laimi lietuviai.

Olimpinė Estafetė (1600 met. bėgimas). Čia bėga grupėmis po keturius. Viėna grupė buvo lietuvių F. Lav. Sąjungos, kita vokiečių, trečioji Karo Mokyklos. 1600 met. kelias buvo padalintas į 4 dalis: 800, 400, 200, 200 met. Bėgikai atsistojo taip, kad kožnam teko nubėgti tik viena to kelio dalis. Mes esame prisiziūrėję to dalyko Kaune, Laisvės Alėjoj, kuomet tą bėgimą varė vokiečiai kareiviai. Vienas iš grupės savo kelią nubėgęs lig galo atiduoda Estafetę (tai paprastai yra maža vėliava) savo ten belaukiančiam draugui; tas skubinasi kuogreičiausia pagaut ir bėgti ligi trečiojo draugo; tas ima, vėl bėga ligi ketvirtjo; šis ligi galo. Tai viena grupė. Bet jei konkuruoja 3—4 grupės, tai ant kožno punkto stovi 3—4, nuo kožnos grupės po vieną, ir Estafetę (nešamąjį daiktą) kožnas teikia, žinoma, tiktai į savo grupės rankas. Ir bėgti čia reikia galėti ir užsidaboti perduodant Estafetę, kad nesugaišinus laiko. Pradedant bėgti, išbėga taigi 3—4 vyrai kartu nuo kožnos grupės vienas, bet jau prie antrojo, trečiojo punkto vienas kitą bus pralenkę. Čia svarbu, kad visi 4 iš grupės būtų smarkūs bėgikai. Šitą bėgimą laimėjo lietuviai iš "Lietuvos Fizinio Lavinimos Sąjungos" su 4 min. 23 sek. prieš vokiečius bėgūnus, kuriems reikėjo 4 min. 31 sek. laiko.

Šokime į aukštį įsibėgus lietuvis šoko 1.48, vokiečiai 1.43, šveicarietis 1.39 met. Į aukštį iš vietos jau minėtosios lietuvių sportininkų sąjungos narys šoko 1.22, šveicarietis 1.17 met. Šokant į aukštį su kartimi vėl tas pats liet. sportininkų narys laimi, šokdamas 2.69 met. aukštai.

Jėties (ragotinės) mėtyme lietuviai įvaro 31.58

Lietuvos Vyčių 13-ta kuopa Town of Lake, Chicago, Ill. Korespondencija tilps sekanciam "Vyčio" numeriu.

bei 34.40 met., suomis čia pasilieka trečias su 31.02 met.

Tokiu būdu išeina, kad lietuviai pirmąjį laimėjimą apturėjo 7 kartus, suomis 2. Gana garbingai del lietuvių.

Beto buvo dar ir jaunesniųjų, mažiau išsilavinusių klasės lenktynės, kur konkuravo arba rungtines ėjo lietuviai su žydais. Žydai laimėjo tiktai šokimu į aukštį išibėgus pirmąjį prizą (vokiškai: den 1 Preis. Tas žodis yra tarptautinis. Francūzai rašo "prix"). Šiaip visame pirmą vietą apturėjo lietuviai.

Broiis.

("Prūsų Liet. Balsas")

— X —

KATALIKAI ATLĒTAI.

Paryžius. — Katalikiškų atlėtinių klubų ir visokio sporto draugijų atstovai atliko savo susivaziavimą Strasburge. Dalyvavo atlėtai iš Francijos, Belgijos, Italijos, Lenkijos, Šveicarijos, Čeko-Slovakijos, Olandijos ir Luxemburgo.

Su didžiausiu entuziazmu buvo pasveikintas vienas vaikas iš Vaucouleurs, Meuse apskrįčio. Jis pasivėlino ir nesuspėjo pagriebti traukinį, kuriuo jo draugai išvaziavo. Tuomet jis leidosi į Strasburgą ant savo dviračio. Pralėkė taip beveik 200 viorstų, pribuvo į laiką ir atliko savo užduotį parodoje.

Visi susirinkę išklausė Šv. Mišių katedroje, išpuoštoje popiežiškais spalvomis. Prie didžiojo altoriaus stovėjo apie 500 su vėliavomis. Laybacho arkivyskupas iš Jugo-Slavijos, Yeglisz, giedojo maldas už žuvusius kare atlėtus.

Nedėlioje buvo jiems laikomos Šv. Mišios lauke, gražioje, erdvoje vietoje. Mišias laikė Verduno vyskupas. Dalyvavo taip-pat vyskapai Strasburgo, Nancy, Metz, buvo generolas Humbertas, daug francūzų generolų, senatorių, parlamento atstovų ir kitų.

Buvo ko klausyti, kada per Mišias užtraukė "Credo" 20,000 vyrų, išpažindami viešai savo tikėjimą. Neviena širdis sudrebėjo, girdint tą išpažinimą.

Tie vaikinai nesigėdi savo tikėjimo. Jie savo dorybėmis ir darbais uždaro burnas netikėlių pliauškalams.

Mūsų jaunuomenė eina prie to, bet pamažu ir kaip ir bijodama. Reikia jai padėti eiti prie to sparčiau.

"Laivas."

Už laisvę, už Vilnių, už Lietuvą! Pirkime bonų!

* * *

Laisvė tik pasišventimu nuperkama.

* * *

Klausimas: Kiek tas pilietis padėjo Lietuvai laisvę išgauti?

Atsakymas: Tiek, už kiek Laisvės bonų pirko.

A. Vaičiūnas.

Vai Ilgu...

Kada miglos žemę dengia

Ilgai laukiu aš tavęs,

Kol žvaigždėlės neužges

Tėmysiu, ar kas nežengia...

Bėga valandos nuobodžios:

Aš blaškaus ir šen ir ten,

Žiūriu, ar nežengs iš ten

Mano akys, smailios, godžios!..

O krūtinėj verda, dega,

Širdį gniaužo sopuliai,

Aš verkiu, verkiu tyliai...

Tarsi eidams į kariagą...

Vėjas pučia, medžiai šlama,

Aš jaučiu, lig tu eini;

Gal ateit neketini; —

Baisios mintys man vis gema!..

Bet, matau, kas žengia eina:

Ak! mieloji, ar jauti

Kaip dalelė man karti!..

Gal tau tas ir neapeina?!.

Šalin, mintys abejingos!

Štai ji čia aš jaučiu jau,

Širdis plaka dar smarkiau!..

Aš, tik vienai tau, dėkingas!..

Takelius tau nubarstysiu,

Iš gėlelių kvepiančių,

Iš žiedelių žydinčių:

Su tavim tik aš nurimsiu!..

Ak! gana jau man ilgėtis!

Viešpatie! galingas Tu,

Kad gyventumėm kartu

Leisk. Viens neturiu kur dėtis!..

Mariampolėj, 22—V—21 m.

Šviesos Spinduliai.

Surinko ir liuosai vertė A. K. Tauragis.

Valdantis Geismas.

Valdantis geismas — tai vidurinis stovis, kuris sielą palenkia prie blogo ir ją ton pusėn dažniau ir su didesne stiprybe patraukia, ne kaip visi kiti geismai.

Kun. S. M. Giraud, M. S.

Kalboje.

Kalbėk retai ir trumpai, su baime ir išmintim. Apdengk savo burną kukiumo šydu; . . . ir lai visi tavo pašnekėsiai būna trumpi, gerai apsvarstyti, naudingi ir nuolaidūs.

Kun. F. Demore.

Mandagumas ir Švelnumas.

Mandagumas ir švelnumas tai draugijsinių dorybių apsireiškimas arba pamėgzdziojimas; apreiškimas jei teisingi, pamėgzdziojimas jei neteisingi.

Kun. F. Demore.

Švelniu rodytis reiškia daugiau nekaip mandagiu būti. Švelnus žmogus yra būtinai mandagus; bet žmogus vien mandagus — nėra švelnus. Švelnumas ne vien sumano mandagumą, bet ir dadeda prie jo. Pastarasis žmonių susinešimuose yra tuo, kuo viešas dievotumas, išorinis ir jausminis tų vidujinių paliūdytas, kurie turėtų mus apgyventi, ir net šiame dalyke yra brangūs, nes įkvepia išorinę pagarbą ir malonumą. Tai yra atvira išpažintis pagarbos ir gero linkėjimo, kas turėtų mumyse viešpatauti.

Švelnumas mandagumui dadedą ką karštumas viešam dievotumui: būtent, veiklesnio maldingumo ženklą. Pirmoj ypatybėj, nurodo platesnį geradaringumą, artimui pasiaukojimą, su apšviestesniu būdu arba palinkimu noru dalintis kitų vargais ir nelaimėmis. Užtat sunkiaus yra palikti švelniu negu vien mandagiu. Pastarasis — tai ceremonialas turintis savo įstatus, kurių negalime įspėti, bet kurie, taip sakant, yra

apčiuopiami, ir kurių suradimui užtenka mažos domės.

Švelnumas, atpenč, susideda iš darymo ir sakymo nieko kas kitiems būtų nemalonu; iš viso to kas tik malonu tiek, kiek sąžinė leidžia, tokiu būdu, idant save sumaniai ir lengvai, užimančiai, meiliai ir be nudavimo išreikšti. Jis perstato apšvietą įpročiu, malonumu ir saldumu patobulintą; jis sumano jausmų dailumą, švelnumą skubiai permatyti kas yra tinkama mūsų santikiams su įvairiais asmenimis arba įvairiose padėtyse; tą būdo miklumą save visiems visakuo pasidaryti kiek galima sulyg Dievo teisės; lengvumą įeiti į tuos pobūdžius ir pasisavinti tų jausmus, su kuriais dabartinė proga draugijon suveda, ir stiprybe pasmaugti visą, kas būtų tam priešinga.

Užtat net prastas sodietis, po kelių bandymų, gali palikti mandagus; bet tik apšviestas žmogus, kuris mokslu papuoštas arba Dievo dvasią turintis, tegal tikrai švelnus būti. Peržvelgkime visą klausimą: mandagumas susideda iš rūpesčio vengti pasielgimu, išžiūra, arba žodžiais viso to, kas galėtų sujudinti arba užgauti artimą.

Mandagumas — tai, it daiktas tobulai išlavintas. Švelnumas — tai savęs nešimo, kalbėjimo ir pasielgimo būdas, kuris yra pilnas saldumo ir nusileidimo.

Jų Skirtumas.

Ką-gi mums suprasti iš žodžių *mandagumas* ir *švelnumas*? Tik štai ką, jei pirmasis yra gėlė, tai antrasis yra saldus kvapas.

Kun. F. Demore.

Pasaulinis ir Krikščionies Švelnumas.

Pasaulinis švelnumas tai išorinis; krikščionies-gi tai iš širdies paeinantis. Pasaulinis švelnumas susideda iš "formališkumų"; krikščionies švelnumas tai tikros pagarbos, nuolaidumo ir broliškos meilės apreiškimas.

Kun. F. Demore.

Artimo Meilė.

Artimo meilė — tai palaima, kurią Dievas mums suteikia, idant viskas Jo gerai valiai ir didesniai mūsų labai tarnautų.

Kun. S. M. Giraud, M. S.

Mielaširdystė.

Mielaširdystė — tai krikščionies ir tikybinio gyvenimo Pradžia ir Pabaiga.

Mielaširdystė — tai, ištikrųjų yra, įstatymas, kelias ir viso, kas gera, pabaiga.

Kun. F. Demore.

Pasisekimas.

Jei savo gyvenime nori pasisekimo, lai Pastovumas būna tau tavo išmintingas patarėjas, Atsargumas tavo senesnis brolis, ir Viltis tave sergstantis genijus.

Addison.

Pastovumas.

Pastovumas veda per kalnus ir klonis prie pasisekimo.

A. Vaičiūnas

Užburimų Sapnai.

III.

Ji priėjo, susitikus
Ranką spaudžia ir prilinkus
Slaptą žodį tarti nori,
Skūsties... kaip visi nedori.

Meta žvilgsnį vis ugingą,
Taria žodį paslaptinę...
Mano širdį sužavėti,
Mano mintį palydėti...

Ji supranta, ko aš dziūstu
Ko tyliu, blaškaus ir liūstu...
Disonansų sutartinę
Aš jaučiu aplink krūtinę.

Slepias nuo žmonių ir eina
Ten, kur aš su savo daina.
Sėdas, bando nusiskūsti,
Kad diena niauki ir rūsti!

Iš ten skrendam, kaip ereliai,
Platūs čia erdvi keleliai!
Ten į tarpą debesynų
Ėmė žemės sau žolynų.

ANT PLATELIŲ EŽERO KRANTO.

Sekmadienis.

Šilti saulės spinduliai bučiuoja žemę. Žmonės grįžta iš bažnyčios. Aš sugrįžęs iš bažnyčios, nutariau išeiti pasivaikščioti ant plataus ežero kranto, pakvėpuoti gėlių kvapniū ir pasidžiaugti gražia tėvynės gamta. Eidamas pasiėmiau pluoštą laikraščių.

Išsimaudęs ežere atsisėdau ant kranto, vartau laikraščius — skaitau Lietuvos Katalikų Jaunimo Sąjungos organą "Pavasari". Šitas jaunimo kelrodis kupinas įvairių-įvairiausių straipsnių, eilių ir žinių iš jaunimo gyvenimo. Laikraštis atrodo lig koksai vainikas nupintas iš gražiausių darželio gėlių.

Skaitant laikraščius kilo galvoje mintys, vienos liūdnos, kitos linksmos, jausmingos. Įsivaizdinau, kad šitas platus Platelių ežeras yra panašus jaunimo gyvenimui. Vaizdinuos, kaip užėjus vėjui jis pradeda banguoti ir blaškyti plaukiantį laivelį. Sėdintis jame vairininkas iriasi pirmyn ligi laimingai priplaukia krantą.

Taip, jaunime, nekartą ir mūsų gyvenime kila audros, kurios nori mus nuskandinti. Jeigu nesame pasirengę kariauti su gyvenimo audromis, lengvai jos mus pagauna — žūstame.

Mūsų gyvenimo audros yra ne kas kitas, kaip tik bedievybė, girtybė, ištvirkimas ir tt. Norėdami atsilaikyti prieš tas audras, organizuokimės į katalikiškas draugijas, skaitykim katalikiškas knygas ir laikraščius, o tuokart lengva mums bus kariauti su gyvenimo audromis.

Ziogas.

Nėra pasaulyje tokių geraširdžių, kurie dykai dalintų tautoms laisvę.

* * *

Vien bardami Lietuvos priešus — Laisvės neįgysime. Reikia darbo ir pasišventimo. Pirkime bonų!

* * *

Želigovskis nebijo mūsų šauksmų. Jam mūsų doleriai bėsis. Pirkime bonų!

Didžiosios Lietuvos Jaunimas.

(Mūsų korespondentų Lietuvoje).

Gegrenai. (Telšių apskr.) Nors dabar čia yra jaunimo, bet visi da saldžiai tebe-miega ir nemano pabusti. Knygos ir laik-raščiai visai nerūpi. Užtai jie mėgsta sa-mogonką ir naktimis tąsytis po vakaruškas. Liūdna.

Dobilo žiedas.

Telšiai. Šiousmet, kaip ir kitais metais, nuo birželio 25 d. ligi rugpiūčio 10 d. Tel-šiuose buvo liaudies mokytojams kursai. Su-sirinko mokytojų ir kandidatų iš Telšių, Kretingos ir net Mažeikių srities 132.

Kursams prasidėjus, pradėta rūpintis ir organizacijų reikalais. Jau nuo seniai čia veikia profesinė ir Katalikų Mokytojų Sąjun-gos. Jų tad tarpe ir eina nuolatinės lenk-tyinės. Tečiau Telšių apskirty Katalikų Mo-kytojų Sąjungai nėra reikalo lenktyinių va-ryti, nes vis-gi jie daug mažesnė organiza-cija.

Rugpiūčio 10 d. gimnazijos rūmuose su-šaukta paskutinis posėdis. Mokytojų ne-daug atsilankė. Kiti (ypač Kretingos srities) buvo išvažinėję. Tečiaus svarbus ir šis po-sėdis, nes Telšių sričiai jis daug lemia.

Jau praeitame posėdy buvo išskirtas mokytojas K. Meškauskis iš Plungės delega-tu į Mok. Kat. Kongresą rugpiūčio 21—23 d.. Dabar paskirtas dar kandidatų St. Poš-kus iš Tvėrių.

Svarbus klausimas — organizacijos su-tvarkymas taip, kad išsiskirsčius mokyto-jams po kaimus, visi jie liktų nenutolę Są-jungoj. Delto ir sutarta Telšių skyriui da-linties į dalis, po keletą mokytojų. Šie ga-lės beveik kas mėnuo daryti susirinkimus, pasidalinti literatūra, skaitymo knygomis, pasitarti, pasikalbėti. Tokiais dalių centrais numatoma Telšiai, Plungė, Tvėrai, Luokė, Žem. Kalvarija.

Kitas dar svarbesnis, tai. kilnojamo knygyno klausimas. Jau pernai jis pradė-tas, tečiau lėšų stoka jam neleido tapti to-kiu, kokiui norėta. Paaiškėjo, kad iš šalies pagalbos sunku laukti ir visi vienbalsiai su-tarė patys sudėti paskutinius skatikus, kad tik galėtų lavintis. Delto priimta, kad atei-

nančiais metais kiekvienas mokytojas Kata-likų Sąjungos dės po 50 auks. ir dar surinks aukų apie 50 auks. Numatoma iš to padi-dinti knygyną ligi 150 knygų. Dabar jau turime apie 100 knygų, tad ateinančiais metais, prisidėjus, bus 250 knygų. Kadan-gi knygynas skirstomas į skryneles po 25 knygas, tai juomi jau galėtų naudotis de-šimtyje vietų. Tada mokytojai jau kas sekmadienis lengvai galėtų gauti skaitymui naujų knygų. Knygyno komisija palikta ta pati: mokyt. Šapas iš Eigirdzių ir kun. Da-gilis bei P. Sūdžius iš Telšių.

Pernai met buvo numatoma padaryti didį Žemaičių Katalikų Mokytojų Sąjungos Kilnojamą Knygyną, tečiau pasirodė, kad netaip greit įvykdoma. Viena iš Kretingos apskričio mokytojų skundėsi, kad juos šis knygynas suvylęs ir jie toli kaimuose lieka be literatūros, be šviesos. Tečiau priimta ta visa domėn ir nutarta, jei Kretingos apskri-čio Kat. Mok. Sąjunga savo suvažiavime priims tas pačias išlygas, ir jiems drauge knygyną steigsime.

Jau vėlu vakarą, atlikę draugingą pasi-tarimą, išsiskirstė namon. Vėl pasisklaidė darbuotojų būrelis, kuris stengiasi įdiegti į jaunimo širdis tikybos, doros ir meilės die-gus.

Žemaičių šalis švinta brangesniais žiny-nais, negu senovėje būta: jų negėstamais ugnėkūriais yra mokyklos, kurių galė yra prakilniausia ir milžiniška. Nuo jų priguli Lietuvos ateitis.

Dobilo žiedas.

Alsėdziai. (Telšiu apskr.). Pavasario kuopa čia gyvuoja nuo 1920 metų vidurio. Sutverta rūpesčiu kun. Kryžanausko. Jau-nimas noriai rašosi ir lanko susirinkimus, bet, apleidus kun. Kryžanauskui Alsėdzius, jaunimas nebeteko mylimo vado, todėl dabar nors kuopa ir skaitlinga, bet neturėdama va-dų, neperveikliausia. Jaunimas-Pavasarinin-kai čia daug pasidarbavo vakarų rengime. Gaila tik, kad laikraščių mažai skaito, jų neplatina.

Žiogas.

Žemaičių Kalvarija. Nuo 1920 m. čia gyvuoja L. K. J. S. Pavasario kuopa. Laikė rinkimų į Steigiamąjį Seimą jaunimas šauniai pasidarbavo varydami agitaciją už Kr. Demokratus. Susirinkimus darydavo dažnai. Laikui bėgant kp. pradėjo snūsti. Mat, jaunimą suklaidino socialistai-laisvamaniai, kurių ir čia nemažai yra. Velykų dieną Pav. kp. laikė susirinkimą, kurin buvo atvykęs iš Telšių Centro pirmininkas Petras Sūdžius. Jis plačiai nupiešė Amerikos jaunimo darbuotę ir ragino Ž. K. jaunimą darbuotis.

29 d. gegužės įvyko kitas susirinkimas, kurin vėl buvo atvykęs iš Centro atstovas Antanas Salys. Jis ir-gi ragino jaunimą pabusti iš miego ir stoti darban.

Taigi, laikas Kalvarijos jaunimui pabusti ir vėl pradėti darbuotis Bažnyčios ir tėvynės labui.

Žiogas.

Eigirdžiai* (Telšių sr.). Šis mažas bažnytkaimis niekuomi nežymus. Lig šiol jis, kaip ir kiti miesteliai, tūnojo Lietuvos krašte. Nei apšvietos, nei žymesnių atsitikimų nebuvo.

Laimė lėmė turėti porą darbščių katalikų mokytojų, kurie tarpe jaunimo ėmė piktžoles ravėti ir sėti gražias gėles. Sudaryta nesenai Pavasarininkų kuopelė.

Teko būti viename susirinkime (14—VIII—21). Ir miela ir malonu. Jaunimas gražus, jaunas. Steigia savą knygynėlį, daro vakarėlius. Iš jų juokiasi nesusipratęs jaunimas, tečiau jie to neboja.

Šiame daržely gražiai gėlės bujoja. Dieve jiems padėk.

Dobilo žiedas.

Vasariniai Mokytojų Kursai.

Telšiai. Nuo 24—VII—21 Telšiuose veikė vasariniai mokytojų kursai. Jų veikimas šiuosmet įžymesnis negu kitais metais. Nors ir kitada rodyta darbštumo, bet tarp tų gerumų galima buvo pastebėti stengimos stoka. Kursininkai-ės užuot pamo-

kas “zubrijus”, tai vaikštinėdavo gatvėmis, kaip jie sakydavo “trotuarų šlipuoti”, tai ištraukdavo į “rusų kapus” ir “miesto sodą” pasivaikščioti.

Šiandie, ką jau ir bekalbėti! Žiūri į juos ir gėrisi. Kiekvienas lig sakyte sako: “Duokite man žinių, kurios labiausia reikalingos. Duokite jų!”

Matydamas tą žmogus mato kartu, kaip šviečiasi ūkanota tėvynės padangė. Nesenai, nesenai šviesos spinduliai pradėjo šviesti mūsų liaudžiai, gaivinti jos apmirusią dvasią.

Taigi, žiūrint šiandien į vasarinius Telšių kursus, matai versmę, iš kurios eina šviesos spinduliai.

Malonu matyti, kaip tie jauni tautos švietėjai, mokytojai, trokšta tuo trumpu vasaros atostogų metu, sukaupt pakankamai žinių, kaip domisi mokyklų tvarka ir t. p. Giliau pažvelgęs jų gyveniman, daug pamatysi sunkenybių. Sunkus jų gyvenimas, sunkios aplinkybės, — o sunkiose aplinkybėse ir darbas darosi daug sunkesnis.

Vazinėjau po Žemaitiją; mačiau medžiaginę mokyklų padėtį. Ir stebėjau darbais. Vaizdavosi man skurdas, koki turi panešti jų vedėjai ir auklėtiniai. Mačiau sodžiaus mokyklą ir nesitikėjau kad ji taip galėtų atrodyti. Tik pasakų srityje, įsivaizdavau panašius namelius, jų gyventojus. Va, žalioje girioje pakrypusi bakūžėlė, mažais langais, šiaudiniu stogu, tartum senutė džiaugiasi išvydusi ankstybo pavasario želmėnis — vaikučius — ateities galiūnus. Ir nuostabu. Žalioje girioje mokykla. Bet juk visa Lietuva atrodo lig viena žalia giria. Toje “girioje” gyvena žmonės. Ypatingas jų būdas, ypatingi papročiai. Patekęs tokion mokyklon jaunas mokytojas turi prisitaikyti prie jos aplinkybių ir žmonių būdo. Gerbdamas jų papročius, auklėdamas, lavindamas jam pavestuosius vaikučius, nepamiršta nė jaunimo. Ir jaunimui teikia šviesos spindulių!

Rodos, taip buvo mėginama daryti, bet toks darbas buvo labai sunkus. Daugeliui iš jaunų mokytojų, liaudies švietėjų stokavo atatinkamų žinių. Daugelis nemokėjo tinkamai įvertinti šio darbo ir jo reikšmės, ne-

matydami jame jokios naudos. Pastebėta net, kad daugumai nemielas buvo ir sodžiaus jaunimas, kad jis tamsus, neišlavinatas, neapšviestas. Žymint tą peiktiną apsi-reiškimą, negalima nepastebėti prakilnių darbų, kurie apsi-reiškė mūsų sodžiaus jaunimo tarpe. Sunku būtų juos įvardinti. Jie dideli.

Laikui bėgant jauni šviesos nešėjai pabudavos naują pasaulį mokslo pagrindais. Nesusipratimas, viešpatavęs mūsų liaudyje, išnyks, su juo išnyks ir klaidos.

Kiekvienas jaunas liaudies mokytojas mokinasi, lavinasi. Tat ir nenuostabu, kad vietoje vasaros atostogų, nenuilstamai dirbama tvankiame kambaryje, kad įgaut žinių, kuriomis šviestų mūsų liaudį.

Nors sunkus tas darbas, bet noras, pasišventimas visą pergalės!

Pergalės vargą!.. Pakeis sunkias gyvenimo aplinkybes. — Užžiebs šviesos žibintą, kuris skaisčia šviesa nušvies tamsos rūkus ir atgaivins slopinamą dvasioje šalelę!..

Tik drąsiai, petis į petį, į skaisčius ateities laikus, po laisvės vėliava! Jūs, broliai, gyvenantieji už plačių jūrų, kitame pasauly, nepamirškite mūsų — atmintkite, kad mes jūsų draugai, broliai tautiečiai!.. Visi dirbkime išvien, nenuilstamai tam kilniam darbui, kuris vilioja mūsų sielas, kuriam mes gyvename!..

Telšiai 28—VII—21.

Pr. Genys.

Skaitytojų Balsai.

—x—

BRANGUS SVEČIAS.

Vieną gražų sekmadienį gavau laišką, siųstą iš "Vyčio" redakcijos. Jame pranešė, kad pradės man siuntinėti "Vyti". Nudžiugau ir laukiau kada pradės mane lankyti tas brangus svečias.

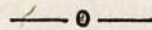
Po kaikurio laiko gavau siuntinėlį ir išvyniojęs radau laukiamąjį svečią "Vyti". O koks jis gražus! Štai, pirmutinį puslapį puošia gražus ir jausmingas vaizdas: šarvuotas Vytis! Toliaus pilies griuvėsiai, Lietuvos mokykla nuo 1864—1904 metų. O, kiek tame vaizde yra patriotizmo, sunku, labai sunku, pasakyti.

Žiūriu toliaus. Štai, vienas, kitas straipsnis; gražios Žilvičio, Antano eilės puošia "Vyčio" puslapius. Žodžiu, "Vytis" gražiausias ir turiningiausias lietuvių Amerikoje laikraštis. Garbė Vyčiams turint toki organą!

Kaip smagu bus man dabar, kad kas antra savaitė atlankys mane tas brangus svečias ir suteiks žinių iš užmario, kaip ten jaunimas darbuojasi Bažnyčios ir Tėvynės labui.

Ačiu, širdingai ačiu, Kojanauskui, kad jis užprenumeravo man "Vyti".

Žiogas.

LAIŠKAS "VYČIO" REDAKCIJAI.

Šiauliai, 1921 m. rugpjūčio 19 d.

Gerbiamoji Redakcija!

Pavasarininkų kuopos — Šiaulių, Daumantų, Bridų ir Žeimių prašo manęs išreikšti Jums širdingiausius padėkos žodžius už siuntinėjamą mums Jūsų jaunimo organo "Vyčio". Mūsų Jaunimo organo "Pavasaris" ir Jūsų "Vytiš" tikslas ir siekiai tie patys. Lietuvos jaunimas, turėdamas progos susipažinti su Jūsų organu, matydamas Jūsų darbą, tikimės, stengsis persiimti Jūsų idėjomis, Jūsų mintimis ir tuo būdu tobulins ir lavins save su didesnėmis pasekmėmis. Todėl ir toliau su malonumu lauksime pasirodant Jūsų "Vyčio" mūsų kaimo bakūzėlėse.

Taip-gi prašome Jūsų stiprinti mus savo aukomis. Jūs patys matote, kad mūsų jaunimo organas "Pavasaris" toli atsilikęs nuo Jūsų "Vyčio". Vienintėlė to priežastis — stoka lėšų. Todėl šelpkite mūsų Centrą ir skyrius, o mes, turėdami lėšų galėsime geriau susiorganizuoti ir palaikyti savo laikraštį.

Kreipiuos tuo reikalu į Jus ir prašau paskelbti per savo laikraštį tą mūsų prašymą visoms Amerikos Vyčių kuopoms. Jūs sumesite skatikus — mes gausime šimtus; Jums tas bus niekis, o mums didžiausia parama.

Šiaulių apskrityje veikia šie "Pavasarininkų" skyriai:

- 1) Šiaulių apskrities Pavasarininkų Centro Valdyba. (Adresas: Lithuania, Šiauliai, kun. Sitavičius).
- 2) Skyriai: Šiauliuose, Joniškyje, Žagarėje, Linkavoje, Pašvitinyje, Pakruojuje, Klovainyse, Stačiūnuose, Radviliškyje, Kužiuose ir Kuršėnuose.

Greitu laiku pasistengsime nusiųsti Jums platesnių žinių apie mūsų organizacijos stovį, veikimą ir tt.

Išreikšdamas dar sykį Jums giliausią padėką su viltimi sulaukti iš Jūsų materialės paramos, tauriu pagarbos žodį.

Kun. Sitavičius,

C. V. Reikalų Vedėjas.

Jaunuolio Ilgēsysis.

(Skiriu M. S. ir O. V.)

*Aukštai skraido aras didis,
Aukštai skraido ir mintis,
Liūdna, draugēs pasigenda,
Ak, jauna mano širdis.*

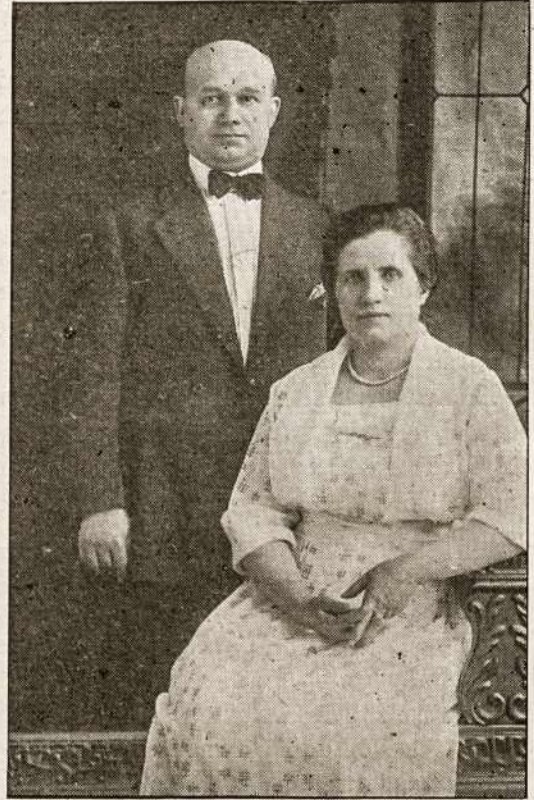
Tokiose mintyse paskendęs ant ežero kranto sėdėjo sau vienas šviesaplaukis jaunikaitis. Pavasario saulutė leidosi toli vakaruose. Jis žiūrėdamas į paraudusius vakarus mintimis siekė tą kraštą, kur randasi kita širdis, kurią jis karštai pamylėjo. Ten, vakaruose, toli už ežero, toli už kalnų randasi geltonplaukė, kurios taip išsilgęs, bet kurios dabartinės jo gyvenimo sąlygos neleidžia pasiekti, o pasiekus išreikšti širdies paslaptį. Giliai tat uždares širdy savo meilę laukia geresnių dienų. Dabar-gi visas jo džiaugsmas buvo laiškai, kuriuos gaudavo nuo jos.

Ak, kada ateis tos laukiamos dienos? Kada teks suseiti ta geltonplaukė, skaistveidė mergelė ir priglaudus prie krūtinės pasakyti jai ką jaučia jo jauna širdis; pasakyti tuos žodžius, kuriuos jau nevienas jaunikaitis yra pasakęs savo gyvenimo draugei.

Liūdna, griaudu.

Ne visiems Augščiausias skiria sunkų vargelį vargti, jaunam sunkią naštelę nešti. Devynioliktus metus eidamas jis neteko mylimo tėvelio. Baisioji mirtis pakirto ir paliko jį su motinėle ir būriu daug jaunesnių brolių ir sesučių, idant dabar jis juos prižiūrėtų, aprengtų, jiems kasdieninę duoną uždirbtų.

Jis pildo tėvelio žodį, kuris mirdamas pasišaukė nuliūdusią šeimynėlę ir tarė vyriausiajam sūnui: "Sūnau! Viešpats mane šaukia į amžiną gyvenimą. Atėjo valanda, kurioj turime skirtis. Apleidžiu jau visus su viltimi, jog kada nors susiesime Dievo akyvaizdoj, kad daugiau nesiskirti. Dabar-gi palieku tave savo vietoj, kaipo vyriausią šeimynos galvą. Visados buvai man ištikimas, būk ir ateity toks savo motinėlei. Būkie kaipir tėvu savo jaunesniems broliukams ir sesutėms. Jei myli mane, klaupk čia šale manęs ir prizadėk, jog tokiu būsi, jog neap-

Kaz. ir M. Buciai,

nariai Liet. Vyčių 25-tos kp. nuo pat susiorganizavimo. Rugpiučio mėn. išvažiavo Lietuvon.

leisi tavo motinėlės ligi užaugš šie vaikučiai, ligi nepradės dirbti ir varge padėti. Lik vienintele motinėlės paguoda jos nuliūdimo valandose! Ramink ją!"

Giliai sujudintas, apsiliejęs gailiomis ašaromis atsiklaupė ant kelių ir karštai pabučiavo tėvui ranką. Viską žadėjo šventai pildyti.

* * *

Palaidojus tėvą, jis liko tikru namų sargu, globėju ir prižiūrėtoju. Džiaugėsi motina turėdama tokį ištikimą sūnų. Jis-gi dirbo kiek galėjo, kad nieko šeimynai netrūktų. Sugrįžęs iš sunkaus dienos darbo jis nėjo vakarais ieškoti pasilinksminimui progų, kaip kiti vienmečiai jaunuoliai, bet dirbo apie namus, žiūrinėjo, kad viskas būtų tvarkoj, gi liuosomis valandomis mokinosi muzikos, kurią mylėjo iš pat mažų dienų. Niekur neleidodo sunkiai uždirbto skatiko, bet visą uždar-

bį atiduodavo motinėlei. Skaitė katalikiškus laikraščius ir taip lavinosi.

* * *

Prabėgo keli metai nuo tėvelio mirties. Jaunuolis prasilavinęs muzikoj dalyvavo visame doro jaunimo veikime, ypač dailės srity. Visa apielinkė pažino jį kaip dorą, sąžiningą, darbštų vaikiną ir gerą namų šeimininką. Ir ištikrųjų mokėjo jis netik naminių gyvenimą vesti gražiai ir sutikime, bet ir visiems kaimynams bei pažįstamiems visados turėjo gerą, malonų žodį. Visi stebėjosi jo darbštumu.

Gal neviena motina mielu noru būtų leidus už jo savo dūkrele; buvo ir šiaip daug mergelių, kurios sukinėjosi apie jį. Bet vel-tui. Jis nors su visomis draugavo, bet nerado vienos, kuri įtikytų jam ir būtų ateities gyvenimo draugė.

Praslinko dar vieni metai. Susipažino jis su ana geltonplauke, kuri susyk pavergė jo širdelę. Sužinojęs iš kitų apie jos gyvenimą, apie tėvus, dar didesnę jautė patraukimą, nes ir jos praeitis panaši į jo praeitį; ir ji senai jau neturi tėvelio, gyvena su motinėle, vyresniu broliu ir jaunesniais broleliais, sesutėmis. Ji buvo dora, meili ir savo motinai paklusni mergaitė.

Paaugus pradėjo veikti jaunimo tarpe. Tas dar labiau uždegė jo širdį karšta meilės liepsna. Pasirijo arčiau su ja susipažinti, susidraugauti. Kadangi asmeniai negalima buvo tai padaryti, nes ji gyveno gana

tolokai, tat pradėjo susirašinėti. Iš laiškų matėsi, jog jos siela atsiliepė jo sielai, bet savo meilės jaunikaitis neišreiškė, nes duotas tėvui žodis nebuvo dar pilnai išpildytas. Tiesa, nors vienas broliukas ir sesutė jau pradėjo dirbti, bet jų uždarbis buvo mažas sulyginus su jo uždarbiu. Aiškiai matė, kad laikas permaintyti gyvenimą dar nebuvo atėjęs. O čia ilgu be jos, begalo ilgu. Antra, kas gali žinoti, gal atsirasti kitas, kuris paviliojęs jos širdį gali it gėlę sau nuskinti.

Kartais užsidaręs kambary ir pasiėmęs jos paveikslą ilgai, ilgai į jį žiūrėdavo.

Ramiais vakarais tankiai eidavo paežerin ir atsisėdęs ant kranto pasinerdavo svajonių bangose.

Taip tai ir šį vakarą matome jį sėdint ant kranto. Saulutė paskutiniais spinduliais bučiavo ežero paviršių. Išiziūrėjęs į tolį pradėjo niūniuoti:

“Lėkčiau sparnais greito vėjo,
Žengčiau ant slidžių uolų.
Ten, kur žvaigždės laimę sėja,
Širdies draugę kur randu.”

Nuraudę vakarai pamažu gėso. Iš rytų slinko tamsi naktis. O jis paskendęs svajonėse giliai atsiduso ir pats savęs paklausė: Kada, o kada ateis ta dienele, kurioj regėsiu sielos draugę ir galėsiu jai viską išreikšti. Kada, kada?

Lengvos ežero vilnys pliuškėno į krantą lig ką kalbėdamas.

Akis.

- Jaunamečių Skyrius -

Mokykla.

Pasibaigė linksmios vasaros atostogos. Trys mėnesiai prabėgo kaip sapnas. Vėl atsivėrė mokyklų durys, kur prasidėjo naujas jūsų jaunieji, gyvenimas. Žaislų vieta užėmė knygos, sąsiuvai; dykavimo laiką — mokslas.

Mokslas — didžiausias žmogaus turtas, kurio niekas negali atimti nė pavogti. Tą

brangų turtą žmogui duoda mokykla. Tai-gi, mokykla — brangiausias daiktas.

Amerikoje mokyklos yra dviejų rūšių: viešos ir parapijinės. Viešose mokyklose mokinami vaikai vien tik pasaulinio mokslo. Nė tikybos, nė prigimtosios kalbos, nė pagali-os Lietuvos istorijos nemokinama. Del-to, lietuvių vaikai, lankydami viešąją mokyklą, ir pabaigę ją, nežino brangiųjų lietuviui katalikui dalykų.

Parapijinėse-gi mokyklose šale viso to, ką mokina viešose mokyklose, vaikai mokiami ir katekizmo, ir Šventosios Istorijos, ir lietuvių kalbos, ir Lietuvos istorijos. Delto, laimingi jūs, kurie pradėjote lankyti parapijinę mokyklą. Pasišventusios seserys mokytojos išmokins jus, prirengs į gyvenimą, kad išėję iš tos brangios įstaigos būtumėt pavyzdingi katalikai, tikri Lietuvos sūnūs, dukterys ir geri šios šalies piliečiai.

Skardupis.

Geras Vaikas.

Atėjau į mokyklą ankstokai. Mokytojo dar nebuvo. Tuo tarpu trys, keturi vaikai skaudė vargšą Kazelį, daržininkės sūnų, rudplaukį, saušarankį vaiką. Padaužos vargšą linėmis badė, kaštanų kevelais svaidė, luošu ir baidykle vadino, mėgdžiojos, kaip įmanydami. Kazelis nesigynė. Išblyškęs palindo pasuolėn ir tylėjo. Tik skurdžiomis akimis tarytum prašyte prašė savo skundėjų liautis. Bet kur jie liausis: dar labiau ėmė erzinti.

Tuo tarpu Paršelis, mūsų didysis peštukas strykt užsoko ant suolo ir kraipydamasis ir rankas sklaidydamas ėmė rodyti, tyčiotis, kaip Kazelio motina eina daržovių kraitelėmis nešina. Kazelio motina kasdien laukdavo sūnaus prie mokyklos durų, savo daržovių kraiteles pasidėjusi. Dabar vargšė jau kelinta diena nebeateina — serga.

Kai-kurie mokiniai ėmė balsu juoktis. Jau buvo perdaug. Kazelis nebeiškentė — pagriebė pieštuką ir kad svies Paršeliui galvon. Paršelis link pasilenkė, ir pieštukas, pralėkęs pro galvą, kliuvo įeinančiam mokytojui krūtinėn.

Visi galvas trūkdami puolė į savo vietas ir persigandę tylėjo.

Mokytojas pabalo, ir atsisėdęs į savo stalėlį, klausė lig ne savo balsu:

— Kas tat?

Niekas neatsakė. Visi tylėjo kaip žemė.

Mokytojas antrą kartą dar balsiau riktelėjo:

— Kas tat?

Tada Povilas, kuriam pagailo Kazelio, stapt atsistojo ir sako:

— Aš!..

Mokytojas žvilgtelėjo į jį, žvilgtelėjo į nustebusius vaikus ir ramiai atsakė:

— Ne, ne tu.

Po mažos valandėlės pridūrė:

— Pasisakykite, kas sviedęs — nieko nedarysiu. Kas?

Pasikėlė verkdamas Kazelis ir ėmė sakyti:

— Jie mane skaudė... erzino... nebsusturėjau ir sviedžiau.

— Sėskis, — tarė mokytojas. Dabar stokite, kas erzinęs.

Keturi mokiniai atsistojo ir stovėjo galvas nuleidę.

— Jūs, — tarė jiems mokytojas, — nuskaudėte draugą, kuris jums nieko nedarė. Jūs tyčiojotės nelaimingu. Jūs skaudėte mažesnią, negalintį ginties. Jūs darėte, kaip nedori, blogi žmonės kad daro. Pasileidėliai!

Apibaręs, mokytojas tarpusuoliais ruėjo, kur sėdėjo susirūpinęs Povilas, priėjęs ranka pakylėjo jam galvą ir tiek tepasakė:

— Tu geras žmogus.

Povilas gavęs progos, kas-žin ką švaptelėjo mokytojui į ausį, ir šis, atsigrįžęs į tuos keturis išdykėlius, tarė:

— Dovanoju jums.

Iš "*Vaikų Darbymečio*".

GALVOSUKIS.

Kiekvienam tų langelių reikia surasti po vieną skaitlinę (numerį) taip, kad skaitant skersai, išilgai ir kampais per visus langelius išeitų 15.

Teisingai išrišusių šį galvosukį vardus ir pavardes paskelbsime kitame "Vyčio" numery Jaunamečių Skyriuje.

Lietuvos Vyčių Jaunamečių skyrius Springfield, Ill. (Žiūrėk koresp.)

IŠRIŠIMAS GALVOSUKIO.

tilpusio "Vyčio" 12 num. Vyšnių buvo 81. Vienas keleivis atsikėlęs suvalgė 27 vyš. (81 padalink į tris dalis — gausi 27), liko 54. Kitas keleivis atsikėlęs suvalgė 18 vyš. (54 padalink į tris dalis — gausi 18), liko 36. Trečias keleivis atsikėlęs suvalgė 12 vyš. (36 padalink į tris dalis — gausi 12). Sukilę jie pasidalino likusias 24; visiems trims teko po 8 vyšniais. Taigi vienas keleivis suvalgė 35 vyšniais, kitas — 26, o trečias — 20.

IŠRIŠIMAS GALVOSUKIO,

tilpusio "Vyčio" no. 13(107). Pirmiausia per liepta žmogus pervedė ožką. Palikęs ją kitoje pusėje, sugrįžo ir paėmė kopūstą. Pernešęs kopūstą, paėmė ožką, kopūstą paliko. Persivedęs ožką atgal, ją paliko, o

pervedė vilką ir paliko prie kopūsto. Tada sugrįžęs pervedė ožką.

Šį galvosukį teisingai išrišo: Ona Bartnikaitė iš St. Louis, Mo. ir Boleslovas Stakėnas iš Brooklyn, N. Y.

—x—

IŠ JAUNAMEČIŲ VEIKIMO.

SPRINGFIELD, ILL.

Rugpiučio 20 d., 1921, rūpesniu gerb. kun. I. Keršio, moksleivio S. Junkerio ir muziko A. Aleksio suorganizuota skaitlingas jaunųjų Vyčių Skyrius (žiūrėk paveikslą) į valdybą išrinkta: M. Marčiulioniūtė—pirm., O. Mikalauskaitė—rašt., E. Šikšniūtė — izd. ir O. Šimkiūtė — izd. glob. Nutarta kad šeštadienį, nuo 9 ryto ligi 12 val. pusiaudieniui, lavintis lietuvių kalboje, rašyboje, mokytis Lietuvos istorijos, dainavimo ir ruošties prie surengimo gražių vakarėlių. Jaunuolių kuopai linkima geriausios kloties.

Aidas.

WESTVILLE, ILL.

Nelaimė.

Rugp. 14 dieną liko automobiliaus auka Juozas Karpis, jaunikaitis Vytis, pasižymėjęs jaunimo darbuose. Velionis buvo pabaigęs pradinę mokyklą, ateinantį metų būtų ėjęs į Šv. Bedo Kolegiją. Jis turėjo didelį patraukimą į dvasišką luomą, ir ketino palikti kunigas. Buvo jaunamečių Vyčių pirmininkas ir "Altoriaus draugijėlės" raštininkas. Turėjo gražų balsą.

Laidotuvės buvo iškilmingos. Bažnyčioje gerb. kun. Brigmanas pasakė jo gyvenimui pritaikintą pamokslą. Į kapus nulydėta su gražia procesija.

Korespondentas.

"ATVIRAS LAIŠKAS ALBINUI JANUŠUI."

Tokiu antgalviu "Garsas" 35 numeryje, š. m., išspausdino laišką kun. A. Janušui, kurį parašė jam buvęs draugas. Įdomumo dėlei, perspaūdiname kaikurias to laiško dalis:

"Drauge Albinai! Man labai gaila, kad mūsų jaunystės svajonės, sielų troškimai ne taip išsipildė, kaip mūsų jaunystės pašaukimai traukė. Tamista, aplinkybių stumiamas, priešais savo vidujinį jausmą, kaip ir priverstinai likais kunigu. Pašaukimo tam neturėjai, bet neturėjai nė tvirtos valios prieš tas stumiamas aplinkybes pasipriešinti... Aš atjaučiu ir apgailestauju Tamistos vidujinį sielos padėjimą. Aš suprantu, kad be pašaukimo likęs kunigu ir šiandien kunigyستė ant tiek toleruoji, ant kiek toji kunigyستė gelbsti pelnyti duonos kąsnį... Iš praleistų valandų Tamistos klebonijoje aš sužinau, kad ir Amerikon Tamistai atvykus vidujinis jausmas nepasitaisė. Man ir dabar prisimena tasai pėnyčioje valgytas "steikas" ir tie ranka mostelėjimai ant pasninkų, apeigų ir... bažnyčios.

Tamista būtum šimtą sykių laimingesniu jaučiusies, jei būtum galėjęs pasirinkti savo jausmams atatinamą profesiją. Ne Tamistai lemta buvo pavyzdingu kunigu tapti. Tame luome reikia didesnės pakantos, ištvermės, nusizeminimo ir jausmų išsižadėjimo, negu bile vienas mudviejų turėjova. Jaunystėje aš nebuvau "dievotesnis" už Tamistą, vienok nebūdamas padarytas kunigu aš ir šiandien esu tuo pačiu kataliku, ir šiandien nekovoju su katalikystės ir religijos pamatais, būtent su katalikiškomis organizacijomis, kaip kad Tamista šiandien darai.

"Tamista gimdai priežastį, kad katalikai moksleiviai keltų skundus ir protestus prieš katalikų jaunimo organizaciją už apsunkinimą mokesniais, už nešelpimą, ir tt. Tamista bandai apkaltinti nekatalikiškume nekuriuos Vyčių veikėjus primesdamas jiems ir nebūtus dalykus bedievybėje. Bet draugas užmiršti, kad jeigu katalikybės doros svarstyklėse pastačius Tamistos ir tųjų veikėjų darbus, Ta-

mista iš gėdos turėtum nurausti. Atminkite žodžius: "Iš jų darbų pažinsite juos"... Tie Tamistos menami "bedieviai" darbuojasi auklėti mūsų jaunimą krikščioniškoje doroje, tveria ir palaiko katalikiškas organizacijas, nukenčia neteisingsus Tamistos apkalbėjimus, kuomet Tamista, būdamas dargi dvasiškiu, tą visą griauni, niekini... Aš neginčisiu, kad tose katalikų organizacijose būtų viskas tobula. Yra visur netobulybių. Bet ne griovimais tos netobulybės pataisomos. Įeikime į jų vidų, taisykime kas taisytino, tobulinkime, kas tobulintino, bet negriaukime pamatų organizuoto darbo ant ko romiasi mūsų tautos ir bažnyčios gerovė.

"Draugas savo pastaruose raštuose mūsų visuomenės katalikus veikėjus išvadina "erzilai", "kumelėmis", "asilais", "mulais" ir tolygiais vardais. Tų gyvulių tarpan Tamista įskaitei ir mane, savo jaunų dienų draugą, ir daugelį mūsų gerbiamų dvasiškių visuomenės darbuotojų. Prisipažinsiu drauge Albinai, kad begyvendamas civilizuotame pasaulyje pirmu kart patinku asmeni, kuris taip drąsiai savo artimus viešai raštu "erzilai, kumelėmis, ir tt." vadintų. Viešai tokios kalbos nevartoja nė tikėjimiškos doros nustoję atvirieji ateistai-liberalai, kokia kalba Tamista būdamas neva dar praktikuojančiu kunigu į katalikus atsineši. Pakol Tamista savo artimą lygini prie gyvulių, aš draugo kunigu negalėsiu vadinti. Gali, Tamista, save augštinties, gali save vadinties "pavyzdingu klebonu", bet pakol apie kitus vien keršto, netolerancijos žodžiais kalbėsi ir rašysi aš ir draugu Tamistos ant toliaus neskaitysiu.

Tamista visoje Amerikoje lietuvių svietiškių katalikų tarpe randi tik vieną gerą veikėją, savo draugą ir parapijoną, ypatoje S. Radžio, kuomet desėtkus visiems nenusidėjusių veikėjų-inteligentų Tamista išvadini arba laikai "vagimis", "sukčiais", "žiopliais", "kumelėmis" ir tolygiais. Ar gi ištikro jau mes visi esame ant tiek doroje nupuolę, kad tik vienas iš daugelio "geras" beliko?"

Kun. A. Janušas ir gyvu žodžiu ir per "Vanagą" skelbia visiems S. L. R. K. nariams, kad Sus-mas nesaugioje vietoje laiko savo pinigų. Mat, Sus-mo Valdyba Lietuvos Amerikos pramonės B-vei paskolino \$34,000.00 ant pirmo morgičio. Apkainavimą to žemės ploto, kurio pirmą morgičių turi Sus-mas, darė pats kun. A. Janušas ir rado, ir pasirašė, kad ta žemė verta \$126,000.00. Dabar, susipykęs su p. Vasiliausku, Sus-mo ir tos bendrovės pirmininku, kun. Janušas skelbia, kad tas žemės plotas vertas tik \$12,000.00. Išdėjęs tokį faktą ir pasakęs kad kun. Janušas papildė faktiną melagystę tęsia toliau:

“Tamista niekini Vyčius, niekini L. D. S. Tamista šituo nemielaširdingu numaziniu b-vės garancijos ineši į S. L. R. K. A. narių tarpą didelį išgastį ir Tamistos sudiktuotos rezoliucijos ir laiškai su parašais komisijų ir vietos kuopos valdybos šaukia S. L. R. K. A. narius sukilti ir numesti dabartinę S. L. R. K. A. valdybą. Tamista nepasitenkini Federacija, nei Tautos Fondu. Nugi, gerbiamasai, sakyk mums visiems kokios katalikų organizacijos dar yra geros, į kurias katalikams verta prigulėti?”

Baigdamas va kokią daro išvadą:

Iš visų Tamistos veikimų ir raštų aš darau išvadą, kad Tamsta visa siela ir gale tarnauji mūsų priešams liberalams ir turi tiklų sėti tarpe katalikų, prisidengdamas dar kunigo titulu, neapykantą, nepasitenkinimą, kerštą, disorganizaciją iš ko tik nelabasis gali pasidžiaugti. Jeigu taip, tai nusiimk dvasiško kalnierį, ir kartu su liberalais stok į atvirą prieš katalikus kovą, tai nors žinosime su kuo turime reikalą. Veidmainystė nėra gerbiama nei pas tikėjimiškos doros nustojušias srioves. Gi jeigu nori pasilikti katalikų kunigu, ir mūsų katalikų vadu ir mokytoju, apsivalyk pirmiausiai savo burną, pasiteisink mums viešai daromas melagyste, mes tuomet Tamstos klausysime. Bet griovimo darbe Tamstos netoleruosime.

“Tiek tame karte. Jei bus reikalas, ir dar galėsiu prabilti.

“Buvęs Draugas

“Vincas.”

— x —

Liet. Informacijos Biuro Pranešimas.

KOKIŲ PRIEMONIŲ LENKAI GRIEBIASI VILNIUJE.

Vašingtonas, IX. 15 d. (Lietuv. Inf. Biūras) Kaip Lietuvos Informacijų Biūras buvo ankščiau pranešęs, lenkai Vilniuje verčia valdininkus prisiekti ištikimybę Lenkų Respublikai (?!). Dabar einąs Kaune lietuvių laikraštis lenkų kalba “Litwa”, paduoda tos priesaikos tekstą. Jisai išverstas lietuvių kalbon skamba taip:

Tarybos priesaika.

Prisiekiu Visagaliui Viešpačiui Dievui, kad man paskirtoje valdiškosios tarnybos vietoje, savo veikimo srityje visomis pajėgomis prisidėsiu prie su-

tvirtinimo Lenkų Respublikos (sic. L. I. B.) Laisvės nepriklausomybės ir galybės, ir kuriai visuomet ištikimai tarnausiu, visus krašto piliečius lygiais skaitydamas, įstatymų nurodymų būdriai dabosiu, savo tarnybos pareigas pildysiu atsidaavęs ir sąžiningai, savo viršininkų įsakymus pildysiu stropiai ir išlaikysiu valdiškąją paslaptį.

Taip man, Dieve, padėk.

19..... diena.

Prisieikiančio parašas .....

Istaigos viršininko, priimančio prisiemą parašas .....

—x—

DEL CENZŪROS LIETUVOJE.

Vašingtonas, IX. 14 d. (Liet. Inf. Biūras) “Lietuvos Ūkininkas” atsakydamas į savo skaitytojų paklausimą del laiškų cenzūravimo, šiaip sako: Lietuvoje “yra tikrai karinė laiškų cenzūra”. Jeigu Tamistą gausi laiškus nuo kokio nors komunisto, tai gal juos ir cenzūruoja. Šiaip nei pašto, nei gelžkelio stočių tarnautojai neturi teisės atplėšti laiškus ir skaityti. Jeigu Tamista matai taip darančius, tai skūskie pašto valdybai Kaune.” Del laikraščių, tai Lietuvoje taip-pat yra tikrai karo cenzūra, kuri, esant karo padėčiai, prižiūri, kad laikraščiai neskelbtų kokių žinių apie Lietuvos kariuomenę, kurias būtų reikalinga žinoti priešui.

—x—

VOKIEČIŲ LAIKRAŠTIS APIE GRĮŽTANČIUS AMERIKOS LIETUVIUS.

Vašingtonas, IX. 14 d. (Liet. Inf. Biūras) Lietuvos Vokiečių laikraštis “Litauische Rundschau” savo straipsnyje “Padėtis Lietuvoje” (“Die Lage in Litauen”) mini grįžtančius Amerikos lietuvius, kaipo žymų faktorį Lietuvos atstatyme. “Lietuvos atstatymui”, sako laikraštis, “turi didelės reikšmės dabartinis grįžimas Amerikos lietuvių iš Suvienytų Valstijų, kurie atsineša su savimi netiktai turtingos praktikos ir žinių, ypatingai prekybos ir racionalaus žė-

mės ūkio vedimo srityse, bet ir suteikia šaliai naujų žymių lėšų”.

—x—

RUSAI GRAŽINA SULIG TAIKOS SŪTARTIES IŠVEŽTĄ IČ LIETUVOS TURTĄ.

Vašingtonas, IX. 15 d. (Liet. Inf. Biūras) Pranešimu iš Kauno, Rusija jau pradėjusi gražinti išvežtą iš Lietuvos turta. Turto gražinimui rūpinasi tam tikra Lietuvos Rusijos Taikos Vykinimo Komisija, kuriai pirmininkauja p. Kalnietis. Komisija dirba nuolatai Maskvoje. Daug turto bolševikai negražina teisindamiesi, kad jisai revoliucijos laiku yra žuvęs. Kito turto gražinimui yra daug sunkumų pirma dėl jo suieškojimo, antra dėl suirusio Rusijos transporto.

Abejojame ar pasiseks pilnai gražinti "Lietuvos Metriką" tariant Lietuvos valstybės archyvą, kur buvo laikomi visi seniausieji Lietuvos Valstybės dokumentai nuo pat pradžios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos.

— x —

Iš Lietuvos.

KAIP P. CHARDIGNY INFORMUOTAS APIE LIETUVĄ.

Kaunas. (Eltos spec. kor.) Rugpiūčio mėn. 16 d. Tautų Sąjungos Kontrolės Komisijos narys p. Chardigny važiavo per Mariampolę į Varšavą. Sustojęs mieste turėjo pasikalbėjimą su vietos gyventojais. Jis kalbėdamas su kun. Prapuolėniu, pabrėžė, kad Lietuvai būtinai reikia dėtis su Lenkija, nes visoje Lietuvoje būk daugiausia tik lenkiškai kalba, pavyzdžiui, kad ir Mariampolės miestas. Ten buvusius piliečius tai labai nustebino, daugelis pradėjo net juoktis pridurdami, kad kaip sykis, Mariampolėje niekas nekalba lenkiškai ir niekuomet nekalbėjo, net mažai kas tą kalbą ir tesupranta. Toks p. Chardigny nusimanymas Lietuvos reikaluose jį sugėdino ir, nors dar mėgino savo nuomonę gint, bet jau ūpo nebuvo.

Kauno "Laisvė".

TURBŪT PRIEŠ GALĄ.

"Echo" gavo iš tikrų šaltinių žinių, kad III internacionalo vykdomasis komitetas nutarė pradėti *raudonąją terorą* užsieniuos, pirmoje eilėje Pabaltijos Valstybėse. Vietos komunistų partijos jau gavę atatinamų įsakymų. Latvijoje jau susekta šios organizacijos.

Lietuvoje nutarta nužudyti "21" žymiausių visuomenės veikėjų, ministerių ir šiaip valdžios narių. Maskvoje Kremliuje 5 num. kambary aptarta šis žvėriškas planas ir nutarta Suomijoje nužudyti 63 žmones, Estonijoje — 48, Latvijoje — 41 ir Lietuvoje 21. Į Lietuvą panaši užmušikų kuopelė — iš 10 žmonių jau atvyko, veik viši jie rusai.

Pasikėsirimai jau prasidėjo. Teisingai "Echo" invertina panašius pasielgimus. Tai atsidėkavojimas už lojalumą, už pašalpa *badaujantiems*, kurią teikia mūsų valdžia (yra siunčiama skubiai 50 vagonų javų ir tt.)

Ar ko geresnio galėjome laukti?

Kauno "Laisvė".

—x—

LIUBIANIECO BLEVYZGOS.

Paruduominė. Viln. apskr. rugpiūčio 6 d. buvo pas mus dideli atlaidai, per kuriuos mūsų bažnyčioje pasakė įdomų pamokslą atvykęs iš Vilniaus kun. Liubianiec. Štai keletas sakinių iš to pamokslu: Kauno valdžia yra bolševikiška, žmonės neprivalo skaityti bolševikų laikraščių: "Dzwon Litwy" ir "Vilniaus Garso". P. Pilsudskis yra didelis žmogus, jis išvadavo polski narod iš po bolševikų jungo, jis atpirko Vilnių krauju, kaip Kristus atpirko žmones nuo gimtosios nuodėmės, "Pilsudski jest švięty, polski mundur jest švięty, a orzel jest symbol dla polskiego narodu, jak Duch švięty" (Pilsudskis yra šventas, lenkų mundyras yra šventas, o erelis yra lenkų tautai ženklų, kaip šventoji Dvasia.)

"Neklausykite vokiečių agitatorių, neskaitykite vokiečių gazetų, kurios eina Vilniuje, nes jos nori suklaidinti katalikus".

Tokius tai niekus tauzijo kun. Liubianiec. Idomu, ar pagirtų jį už tai pats p. Pilsudskis, arba koks rimtas lenkas.

(“Vilniaus Garsas”).

—x—

LENKAI IŠPLĖSĖ BAŽNYČIA.

Kaunas, (Eltos kor.). Pirm savaitės laiko lenkai išplėšė Marcinkonių bažnyčią. Išnešė daug aukso ir sidabro. Be to išnešė bažnytinių rūbų, kaip arnotų, kamžų, karūnų.

Kauno “Laisvė”.

LENKAI SUDEGINO DRUSKININKŲ TILTĄ.

Kaunas (Elta). Susisiekimu M-jos pranešimu, rugpiūčio iš 3 į 4 d. naktį 3 val rytą sudegė medinio tilto dalis, apie 10 sieksnių ilgio, per Nemuną ties Druskininkais. Vietinių gyventojų pranešimu, tiltas turėjęs būt aplietas greit degančia medžiaga ir tur būt lenkų sargybinių buvęs padegtas. Ugnis išsiplėtė per kelias minutes ir buvo girdėt sprogimai, panašūs į šovinių ir rankinių granatų sprogius.

Kauno “Laisvė”.

—= Iš Centro Raštinės. =—

PAJAMOS PO 9-tojo SEIMO.

Organo ir aukų Fondas, liepos mėn. 1921 m.	
Balansas ant rankų	\$1,559.63
Metropolitan State Bank (auka Seimui)	\$25.00
104 kp. Mahanoy City, Pa. (auka 9 S.)	10.00
M. A. Norkūnas (auka 9 S.)	5.00
80 kp. St. Louis, Mo. (auka 9 S.)	5.00
25 kp. Cleveland, Ohio (auka 9 S.)	15.00
18 kp. Westville, Ill. Jaunamečiai (auk. 9 S.)	5.00
79 kp. Detroit, Mich. (auka 9 S.)	5.00
A. Živaitis (auka 9 S.)	2.00
V. Vasinskaitė (auka 9 S.)	3.00
20 kp. Nashua, N. H. (auka 9 S.)	5.00
U. Matuzaitė (auka 9 S.)	1.00
82 kp. Gary, Ind. (už “Vyčio” pren.)	4.00
Riklaičiai (už klišę)	6.50
7 kp. Waterbury, Conn.	50.00
J. J. Liudvinaitis	.50
61 kp. Paterson, N. J. (“V.” pren.)	8.00
27 kp. Norwood, Mass.	22.25
V. Rusilas (“V.” kompl.)	3.50
26 kp. Worcester, Mass.	50.00
G. Patrich (“V.” pren.)	4.00
100 kp. Amsterdam, N. Y.	21.50
84 kp. Chicago Heights, Ill.	9.00
48 kp. Springfield, Ill. (už klišę)	10.00
15 kp. Wilkes Barre, Pa. (už konst. ir ženkl.)	4.00
V. Stančikas (“V.” pren.)	3.00
A. Banys (“V.” pren.)	4.00
V. Rutkauskas (už skelb.)	1.00
Dr. Vezelis (už skelb.)	1.50
Dr. C. Kasputis (už skelb.)	1.50
69 kp. Pittsfield, Mass. (auka)	3.00
12 kp. New York, N. Y.	9.00
V. Juodelis	2.00
S. Šimulis (už klišę)	6.00
25 kp. Cleveland, Ohio	32.25
A. Ruikis (“V.” pren.)	4.00
M. Blažauskiūtė	3.00
102 kp. Detroit, Mich.	10.25
Liepos mėn. paimta	\$354.75
Kartu	\$1,914.38
Rugpiūčio 1 d. Balansas ant rankų	\$1,579 71

Išmokėta liepos mėn. 1921.

Chicagos paštui	\$ 25.00
Chicagos Tribunui	27.73
A. Petroniui už knygas Lietuvon	147.00
Knygų peržiūrėjimo komisijai už skaitliavimo mašiną	2.00
Centro Raštininkui alga už birželį	90.00
Centro Rašt. išlaidos už birž mėn.	2.84
P. Česnuliui, Seimo rašt.	10.00
V. Rūkštaliui (premija)	10.00
Už knygas, Ofiso išlaidos	5.10
Knygų peržiūrėjimo komisijai	15.00
Viso išmokėta	\$334.67
Balansas ant rankų	\$1,579.71

PAVASARININKŲ FONDAS.

Geguzės mėn. 1921 m.

13 kp. Chicago, Ill.	\$10.00
4 kp. Chicago, Ill.	10.00
Liet. Vyčių Chicago Apskr.	8.25
Povylas P. Baltutis	10.00
Viso	\$38.25

Birželio mėn. 1921 m.

1-mą dieną balansas ant rankų	\$38.25
35 kp. Chicago, Ill.	15.00
5 kp. Chicago, Ill.	20.25
20 kp. Nashua, N. H.	15.00
48 kp. Springfield, Ill.	28.00
4 kp. Chicago, Ill.	15.00
Kartu	\$131.50
Birželio 20-tą d. išsiųsta (7000 auksinų)	104.00
Liko fonde	\$27.50

Liepos mėn. 1921 m.

Balansas ant rankų	\$27.50
104 kp. Mahanoy City, Pa.	22.40
82 kp. Gary, Ind.	20.00
Balansas ant rankų (rugp. 1, 1921 m.)	\$69.90
Vincas Rūkštalis, Centro Raštin.	

Kas Jaunimo Veikiama.

WATERBURY, CONN.

L. Vyčių Conn. Aps. Suvažiavimas.

Rugsėjo 4 d., 1921 m., įvyko L. Vyčių Conn. Apskr. suvažiavimas Waterbury, Conn., Vyčių klubo kambaryje, 2 val. po pietų. Suvažiavimo posėdį atidarė dvasios vadas kun. Valantiejus malda ir trumpa, jausminga, pamokinančia prakalba, po ko sekė rinkimas raštininko, nes, kažin kokios priežasties dėlei, Aps. raštininkė neatvyko. Jos vieton išrinkta Labeckiūtė, padėjėja Geležiūtė, abi iš Hartford, Conn.; Pirm. V. Vasiliauskas iš Waterbury, Conn.

Atstovų atvyko 14 ir keletas svečių, kuriems suteikta žemlėliai ir pilnas balsas.

Valdybos raportai. Pirm. V. Vasiliauskas pranešė, kad dirbęs, kiek galėjęs, bet nieko naujo neuveikęs. Tikimės, kad ateityje mūsų pirm. daugiau pašvęs darbo Vyčių Conn. Aps. Raportas priimtas.

Po to darė pranešimą vienas iš Hartford atstovas, kad išdininkas negalėjęs suvaž. atvykti savo raportą įdavęs jam. Raportas vienbalsiai priimtas.

Raštininkės raporto nebuvo. Kilo klausimas, delko organe nesimatė praeitų suvažiavimų protokolų. Pirm. aiškino, kad jis klausęs raštininkės ir ji jam sakiusi, kad siuntusi, bet kaž kodėl sugrįžęs. Kovas tam pritarė. Girdi, negali būti abejonės, kad sugrįžo, nes ir jam vienas laiškas sugrįžęs, kuomet buvo mainomas Centro raštinės adresas. Klausimas pasibaigė su reikalavimu, kad valdyba, ypatingai raštininkė, daugiau kreiptų dėmesio į organizacijos reikalus.

Raportas organizatoriaus, V. Vasiliausko. Mėginęs suorganizuoti (ar atgaivinti) New Haven ir New Britain Vyčių kuopas, bet kol-kas nepavykę del šių priežasčių: New Haven Vyčių organizacijai esąs priešingas vargonininkas, o New Britain klebonas. Raportas priimtas.

Nutarta, kad kuopų teatralės grupės važinėti pas kits-kitą su scenos veikalais.

Nutarta rengti prakalbų maršrutas.

Sustiprinimui Vyčių Conn. Apskričio nutarta padaryti lioteriją 5 ir 10 dol.

Svarstant Apskričio reikalus, su vietiniu klebonu atsilankė nepaprasti svečiai: kun. Dr. Česaitis, "Draugo" redaktorius, ir J. Brenza, advokatas ir Metropolitan State banko prezidentas, abu iš Chi-

cago ir P. Česnulis. Gerbiami svečiai trumpomis prakalbėlėmis pasveikino suvažiavusius atstovus, išreiškė daug gražių linkėjimų Vyčių organizacijai ir jos darbuotojams. P-nas J. Brenza savo kalboje ragino Vyčius rūpintis, pritraukti prie savęs čia gimusį jaunimą. Esą, reikia daugiau jį pamylėti, nesijuokti, nesitycioti iš neaiškios jų lietuviškos kalbos, nevadyti jų žydėliais ir tt. Tuomet pamylės jie jus, organizaciją, ir lietuviystę.

Kun. Dr. Česaitis sakė, kad Vyčiai esanti praktiniausia jaunimo organizacija: Vytis ir Vytė esą apaštalaif, kurie visur ir visuomet laiko iškėlę Kristaus vėliavą ir ragina kiekvieną glaustis po ją; Vytis ir Vytė esą tai kankintiniai, kurie kenčia įvairius neteisingus šmeižtus, išjuokimą, paniekinimą, pažeminimą! Aš manau, kad tie brangūs kalbėtojo žodžiai niekadais neišdils iš atminties tų, kurie juos girdėjo. Lai tie žodžiai stiprina mūsų dvasią, kuomet priešai mus apninka, arba beviltė, nusiminimas ima temdyt švicsias, skaisčias mūsų gyvenimo dienas: Už teisybę mes privalom drąsiai stoti ir stosime visur, nors ir pats pragaras prieš mus eitų! Ginsim savo tautą ir Bažnyčią. Iškėlę Kristaus vėliavą laikysime ją visados ir saugosime ją, kad niekas nešvariomis rankomis jos nepalietų!

Prisiminus kun. Dr. Česaičiui apie Lietuvos Laisvės paskolos bonus, suvažiavimas išnešė rezoliciją, kad Vyčių Conn. Aps. rems kiek galint šį reikalą. Buvo užsiminta ir apie skautus, bet ūmai be svarstymo tas klausimas padėtas į šalį.

Pagalios sekė papildymas valdybos. Raštininkė pasiliko Labeckiūtė, o jos pagalbininkė Geležiūtė. Išdininkas V. Urbonas iš Waterbury, Conn. Organizatorius išrinkta Jonas Tautilas ir-gi iš Waterbury.

Sekantis suvažiavimas įvyks sausio 29 d., 1922 m., Hartford, Conn. Dvasios vadovu Apskritys pasirinko kun. Ambotą.

Apie penktą valandą suvažiavimas uždarytas dvasios vado malda.

Rep.

CLEVELAND, OHIO.

Iš L. Vyčių 25 kuopos darbuotės.

Rugp. 28 d., š. m., Lietuvos Vyčių 25 kuopa buvo įrengusi savybės išvažiavimą šale Bedford, Ohio. Kaip kituose, taip ir šiame išvažiavime turėta svečių — Vyčių iš kitur; buvo keli vaikinai iš

Zopija Kisieliūtė,

sekretorė L. Vyčių 100 kp. Amsterdam, N. Y.
ir L. R. K. R. Dr-jos. Uoli vietos darbuo'oja.

Akron'o, Ohio, ir Juozas Sadauskas (moksleivis) iš Valparaiso, Ind.

Šale gražios, žaliuojančios girios, didelių medžių pavėsyje, kurių žali lapai nedavė galimybės saulutei glamonėti valgančių atidengtas galvelės, parengta "stalas". Galuose buvo padaryta dvi gėlių iš geltonos, žalios ir raudonos spalvų, kas reiškė Lietuvos vėliavą.

Prieš pradėsiant pietus, sudainuota Lietuvos Vyčių imnas. Valgant, gražias prakalbėles sakė M. Kerbelis (iš Akron'o, Ohio), J. Sadauskas, (moksleivis, iš Valparaiso, Ind.), muzikas V. A. Greičius ir kiti.

Pavalgius sudainuota Lietuvos imnas.

Po pietų žaista įvairūs žaidimai, bei dainuota dainelės. Žaidimams vadovavo muz. V. A. Greičius. Vėliaus atvažiavo gerb. kun. Vilkutaitis, kuris daug visiems pridavė energijos, nes pats davė dovanų už pasižymėjimus, kaip už bolės mėtimą, bei už kitus.

Apie šeštą valandą visi pakviesta prie vakarienės. Per vakarienę kalbėjo gerb. kun. Vilkutaitis, M. Mačiūtukė, B. Žitkienė, A. Banys ir kiti. Pabaigus vakarienę sudainuota Lietuvos imnas. Programos vedėju buvo Matas Šimonis.

Saulei besileidžiant toli už girios, visi dainuodami "Eisim broliai mano' traukė stoties link, iš kur linksmai šnekučiuojant sugrįžo į namus.

Susirinkimas.

Rugs. 5 d., š. m., kp. laikė susirinkimą. Buvo atsilankė du svečių-moksleivių: F. Sadauskas ir A. Kalvaitis, kurie neseniai parvažiavo viešėtis, o po kelių savaičių vėl grįž į Valparaiso Universitetą. Abudu kalbėjo, ragino Vyčių narius eiti į aukštesnę mokyklą.

Susirinkime be daugybės įvairių komisijų pranešimų, pranešta, kad trumpu laiku koras turi išpildyti vakarų programas. Vienas iš tų vakarų bus priėmimas Lietuvos Naujo Atstovo gerb. V. Čarnackio, kuris čia bus rugs. 29 d., š. m.

Nutarta su paskuba rengties prie kito vakaro, rengiamo kuopos naudai, kuris bus spalio 9 d.

Rudeny bei žiemą turime atlikt daug darbų, kurie reikalauja nemažai pajėgų, didelės vienybės. Prirašę naujų narių visi kartu stokime į darbą!

Jurgutis.

— X —

WORCESTER, MASS. Svečiai.

Rugp. 16 d. 26 kp. narius aplankė svečiai: gerb. kun. Pr. Virmauskas, Lawrence, Mass. liet. parap. klebonas, studentas Pr. M. Juras, L. Vyčių Centro pirm. ir kun. J. Čaplikas. Apžiūrėję 26 kp. namą, knygyną, spaustuvę, kurioje be kitų spaustuvės darbų yra spausdinami ir muzikos šmoteliai. Gerb. L. V. pirmininkas pamatęs visa tai tiesiog negalėjo atsigėrėti iš tiek daug nuveiktų ir veikiamų 26 kp. darbų.

Prakalbos.

Tą patį vakarą pobažnytinėj salėj 26 kp. L. V. įrengė prakalbas. Kalbėjo kun. Pr. Virmauskas, nupiešdamas kiek naudos teikiama jaunuoliams priklausančioms prie L.V. organizacijos. Jo kalba buvo rimta ir patraukianti klausytojų dėmę. Antras kalbėjo 26 kp. dvas. vadas kun. J. Čaplikas. Jis savo kalboje daugiausia lietė priaugančius Vyčius, ragino motinas, kad jos prirašytų savo vaikelius.

Po to kalbėjo stud. Pr. M. Juras, L. V. Centro pirm. Pastarasis savo gražia ir gyva kalba tikrai apvainikavo tą vakarą.

Kalbėjo gana ilgai, vienok klausytojai buvo pasirengę klausytis kad ir per ištisą naktį, neš tokios prakalbos — tai retenybė.

Kalbų tarpuose dainavo solo ir duetą M. Jankauskaitė ir Elžb. Baltrušaitė. Dainos publikai patiko ir buvo atšauktos pakartoti. Už vis geriausia patiko solo M. Jankauskaitės, kuri dainavo tik-ką L. V. 26 kp. išleistą dainą: "Oi tai dėkui močiutei". Muzika A. Vismino.

Pasibaigus programai paskelbta, kad minėtų dainų galima gaut pirkt ten pat. Nemažai parduota.

Po prakalbų nors ir vėly vakarą aplankė L. V. namą, pavilgę išdžiūvusius gomurius lengvais gėrimais skirstėsi nakvynėn.

Kp. Koresp.

M. Paukštis,
narys L. Vyčių 36 kp. (Chicagoje), išvažiuodamas Lietuvon "Vyčio" spaustuvei paskolino \$25.00.

CLEVELAND, OHIO.

Rugsėjo 8 d. L. Vyčių 25 kuopa laikė susirinkimą, kurin suėjo nemažai narių. Padaryta daug gražių nutarimų. Per Moterų Sąjungos Seimą kuopa apsiėmė vietinei M. S. kuopai išpildyti programą. Šiame susirinkime paaikškėjo, kad programa susidės iš vaidinimo ir dainų.

Išrinkta komisija surengti vakarą kuopos naujai, kuris įvyks spalio 9d.

Pasižadėjo su programa dalyvauti Šv. Kazimiero dr-jos 25-kių metų gyvavimo sukaktuvėse, kurios rengiama rugsėjo 18 d.

Skaityta laišakai: iš Centro Raštinės nuosavos spaustuvės reikalu ir Moksleivių Sus-mo Centro Valdybos prašantis pinigines paramos. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu izde nedaug randasi pinigų, o išlaidų kuopa turi daug (samdymas svetainių praktikoms ir t. p.), o čia dar būtinas reikalas prisidėti prie įsisteigimo nuosavos spaustuvės, delto išrinkta komisija parinkti aukų iš pavienių asmenų. Nors ir pas mus nedarbas, kaip ir visur kitur, vienok gražių sudėjo moksleiviams auką. Aukojų po 1 dol.: E. Pauliukaitė, P. Štaupienė, M. V. Ardžijauskas, J. Jonuška, J. P. Kvederas, J. D. Žitkus, S. Stapulionis, adv. V. Pugh, J. Šarkus, A. Čerkesas, V. Labašauskas, P. Jackus, A. Danunaitis ir M. J. Šimonis. B. Žvynius 50c. F. Gaižutis ir J. Kemežis po 25c. Viso labo surinkta 18 dol. Aukotojų tarpe du asmeniu yra, kurie ir nepriklauso prie kuopos. Visiems aukotojams ačiu. Pinigai pasiūsti jubilėjiniui Moksleivių Seimui, Chicagon.

Svarbiausias nun darbas bus Vyčiams — kuodaugiausia prisidėti prie įsteigimo nuosavos spaustuvės, pastovaus Centro. Čia visiems nariams

reiks pasidaruoti, kad mūsų kuopa aukomis pralenktų visas kuopas ir atsistotų pirmoje eilėje. Lygšiol mūsų kuopa visados gražiai pasižymėjo. Yra vilties, kad šitame svarbiame reikale dvigubai gražiau pasirodys.

Tat, tekįla Cleveland'o Vyčių vardas!
Matas.

— x —

WAUKEGAN ILL.

Rugsėjo 6 d. L. Vyčių 47-ta kuopa įrengė savybės vakarėlį. Vakarėlio tikslas buvo išleisti nari J. Bakšį grįžtantį Lietuvon.

Juozas Bakšys priklausė prie L. Vyčių 47-tos kuopos nuo pat jos įsikūrimo ir kiek galėdamas darbuosi. Jis niekur nesigėdijo pasisakyti esąs narys L. Vyčių organizacijos.

Per didįjį karą Juozas tarnavo Dėdės Samo kariumenėje. Virš metų išbuvo Francijoje. Sugrįžęs Lietuvon jis žada stoti eilėn mūsų brolių, ginančių tėvynę nuo priešų.

L. Vyčių 47-ta kuopa linki laimingai sugrįžti Lietuvon, ir sugrįžus sėkmingai darbuotis Tautai ir Bažnyčiai.

Augštuolėlis.

— o —

WAUKEGAN, ILL.

Rugsėjo 7 d. L. Vyčių 47-ta kuopa laikė mėnesinį susirinkimą. Nors susirinkimas neskaitlingas, bet gyvas ir gausus gražiais nutarimais.

Išklaudyta keletas komisijų pranešimų. Nutarta lapkričio mėnesį įrengti pasilinksminimą. Kiti buvo nuomonės, kad rengti balių su programa. Tečiau pasirodė, kad geriaus įrengti vien pasilinksminimas.

Kuopos izdininkui apleidus Waukegan'ą, jo vieton išrinkta S. Docūtė.

Kiekvieno trečdienio vakarą kuopa rengia žaidimus. Juose gali dalyvauti ir nepriklausantys prie Vyčių jaunimas. Vienok žiūrima, kad dalyvaują žaidimuose ir susipažinę su Vyčiais išrašytų jaunimo organizacijon.

Augštuolėlis.

— o —

SPRINGFIELD, ILL.

Rugp. 21 d. Lincoln darže L. Vyčių 48 kuopa buvo įrengus išvažiavimą, kuris gerai pavyko ir nemaža davė pelno. Išvažiavime buvo daug įvairių lenktynių, kurias laimėję gavo dovanų.

Išvažiavimas buvo rengtas tuo tikslu, kad padarytu pelnu apsimokėjus dalyvio kelionės lėšas į Federacijos Seimą, kuris įvyko Brooklyne, N. Y. Dalyviu liko išrinktas muzikas A. Aleksis, kurio pastangomis čia sutverta Federacijos skyrius. Reikia pažymėti, kad nors nesena p. A. Aleksis apsigyveno mūsų kolonijoje, bet daug jau pasidarbavo.

Rugp. 14 d. Aleksis buvo išvažiavęs Chicagon

į Centro Valdybos posėdį, kuriame buvo svarstoma spaustuvės reikalai. Sugrįžęs darė kuopai pranešimą, kad spaustuvė jau steigiamą. Mūsų kuopa irgi prisidės prie to svarbaus reikalo.

Bitelė.

— 0 —
WESTVILLE, ILL.

Liepos 31 dieną L. Vyčių 85-ta kuopa įrengė pikniką Šv. Petro ir Povilo sode. Diena buvo šilta, graži, delto ir žmonių pusėtinai susirinko. Jau-nimas lietuviškais žaidimais linksmino susirinkusius. Vakare Vyčių koras padainavo keletą gražių dainelių, kurios jau ne pirmą kartą žavėjo Westvillečius. Deklamavo O. Juozaitė, Z. Seimanaitė, O. Kasputė; monologą "Naujas Kalbėtojas" vyro rolėje gerai atliko J. Kasputė.

Gryno pelno piknikas davė \$58.00. Visas pelnas skiriamas parapijos naudai.

Rugp. 27 dieną su šiuo pasauliu persiskyrė Z. Prankaitė. Ji užsistojo ant surūdijusios vinies, nuo ko gavo "žandų užvėrimą", iš to ir mirė.

Velionė buvo lenkė, bet mylėjo lietuvius, lietuvių kalbą ir priklausė prie L. Vyčių veikdama iš vien Dievui ir Tėvynei. Tegu ilsisi ramiai svetimoj žemelėj.

Korespondentė.

— X —
CAMBRIDGE, MASS.

Rugp. 18 d. L. Vyčių 18-ta kp. laikė mėnesinį susirinkimą bažnytinėje svetainėje, kurin susirinko beveik visi kuopos nariai. Susimą atidarė pirm. J. Tamošaitis malda. Raštininkei perskaičius pra-eito susirinkimo protokolą, kuris liko priimtas, skaityta laiškai: iš Moksleivių Sus-mo ir iš Centro Raštinės Pavasarininkų šelpimo reikalų. Kadangi kuopos išdas per vasarą ištuštėjo, tat nutarta su-rengti vakarą ir pelną paskirti moksleivių ir Pava-sarininkų naudai.

Igaliotiniai iš Šv. Vincento draugijos iš Brighton, Mass. pakvietė kuopą atvaidinti kokį scenišką veikalėlį rengiamame tos draugijos vakare, už ką žadėjo atlyginti. Pakvietimą kuopa priėmė.

Po šiltų vasaros dienelių, netrumpo pasilsio, užstojus vakarų sezonui, reikės pradėti veikti dailės srityje.

Korespondentė.

— X —
KELMĖS PAVASARININKŲ KUOPOS ATSIŠAU-KIMAS.

Amerikos Vyčiai!

Sunkioje valandoje tenka mums atsišaukti į sa-vo vienminčius Am. Vyčius.

25 d. liepos, š. m., Kelmės m. ištiko gaisras. Kadangi buvo labai smarkus vėjas, tai išdegė 4 da-lis miestelio. Daug liko be pastogės ir be duo-nos kąsnio. Be to, sudegė dar bažnyčia ir Pava-sarininkų kuopos knygynas.

Knygų turėjome apie 400, iš kurių mums liko vos kelios. Taigi tokioje sunkioje padėtyje būdami, kreipiamės į Jus, Vyčiai, prašydami kad mus su-šelptumėt knygomis. Gal kiekviena Vyčių kuopa paaukos mums nors po vieną, kitą knygelę. Nes pradžios neturint, sunku šiais laikais įsteigti kny-gynas.

Tikimės, kad Vyčiai užjaus mus ir kiekviena kuopa paaukos nors po vieną knygelę.

Kelmės Pavasarininkų kuopos Valdybos var-du.

J. Pikturna.

Knygas siųskite šiuo adresu:

Paštas Kelmės,

Pakarčemio kaimas,

Pavasarininkų kuopa.

— 0 —
Pranešimai.

Atstovybė yra gavusi žinių, kad kai-ku-rie Amerikos lietuviai bando važiuoti Lietu- von per Tolymuosius Rytus.

Norinčius važiuoti tuo keliu perspėju, kad dabartinėmis aplinkybėmis iš Vladivos- toko pasiekti Lietuvą per Sibirą ir visą Ru- siją nėra galima.

V. V. Čarneckis.

Lietuvos Atstovas Suv. Valst.

Lietuvos Vyčių Naujosios Anglijos Apskri- čio suvažiavimas.

Lietuvos Vyčių Naujos Anglijos Apskri- čio 12 suvažiavimas įvyks spalį 16 d., 1921 m., 1 val. po pietų, Šv. Roko parapijos sve- tainėje, 20 Webster St., Montello, Mass.

Šis, pusmetinis, Apskričio suvažiavimas bus svarbus. Atstovas iš Devintojo Seimo darys pranešimų. Visiems svarbu bus suži- noti Seimo nutarimus.

Beto, bus išduota raportas iš buvusios Apskričio gegužinės ir svarstoma kiti svar- būs reikalai.

Delto visos Vyčių N. A. kuopos prašo- mos iš anksto išrinkti atstovus ir pagaminti naujų įnešimų brangios mūsų organizacijos naudai. Mūsų apskritis turi būti pavyz- džiu visiems kitiems apskričiams.

L. Vyčių 1 kuopa jau iš anksto rengiasi priimti suvažiavusius atstovus.

Vincas P. Statkus,

L. V. N. A. A. pirm.

LIETUVOS VYČIŲ CENTRO VALDYBA.

Dvasios vadas: Kun. Ig. Albavičius,
717 W. 18th St., Chicago, Ill.
Pirmininkas: Pr. M. Juras,
94 Bradford St., Lawrence, Mass.
Vice-Pirmininkė: Zofija Mastauskaitė,
2942 W. 39th St., Chicago, Ill.
Raštininkas: Vincas Rūkštalis,
4736 So. Wood St., Chicago, Ill.
Izdininkas: Petras Varakulis,
4736 So. Wood St., Chicago, Ill.

Iždo Globėjai:

Al. M. Račkus, 1527 S. 48th Ct., Cicero, Ill.
A. Rubliauskaitė,
309 So. Kildare Ave., Chicago, Ill.
Katrina Kuperienė,
1715 E. Adams St., Springfield, Ill.
A. Šlapelis, 1390 W. 15th Ave., Gary, Ind.
St. Šimulis, 726 W. 18th St., Chicago, Ill.

Literatinė Komisija:

Redaktorius: Ig. Sakalas,
4031 So. Rockwell St., Chicago, Ill.
Kun. A. Tamoliūnas,
90 Davis St., Providence, R. I.
Muzikas A. J. Aleksis,
815 N. 8th St., Springfield, Ill.
K. S. Jonaitis, 23 Marion St., Worcester, Mass.
A. Linkus, 717 W. 18th St., Chicago, Ill.
E. Šulciūtė, 3313 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ATLĖTŲ SKYRIAUS CENTRO VALDYBA:

Generalis Pirmininkas, Juozas Milleris,
1713 E. Adams St., Springfield, Ill.
Pagelbininkas: V. Abračinskas,
1224 — 49th Ave., Cicero, Ill.
Raštininkas: Pr. Savickas,
2250 W. 24th St., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 9199.

DR. C. KASPUTIS
DENTISTAS

Valandos 9—12 ryte, 1—5
po piet ir 7—8 vakare
3331 S. Halsted St., Chicago.

Tel. Boulevard 7042

DR. C. Z. VĖŽELIS
Lietuvis Dentistas

4712 So. Ashland Av.

Tel. Boulevard 5052

DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS

Valandos: 10 ryto iki 9 vak.
Nedėldieniais pagal sutartį.
3261 S. Halsted St., Chicago.

Telefonas Pullman 856

DR. P. P. ZALLYS
LIETUVIS DENTISTAS
10801 S. Michigan Av.
Roseland.

Valandos: 9 ryto ili 12 dieną
Nuo 1 po pietų iki 9 vakare

Telefonas Boulevard 2160

Dr. A. J. Karalius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

VALANDOS: 9—12 ryto, 2—9 vakaro.

3303 So. Morgan Street, CHICAGO, ILL.

Telefonas Lafayette 4146

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Valandos: 9-11 rytais 1-2 po pietų ir 7-8 vakarais
Nedėldieniais tikrai po pietų 2 iki 5

4442 So. Western Ave. Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 7078

F. A. Jozapaitis R. Ph.

Lietuviška Aptieka
Išpildome visokius
Receptus

4559 So. Hermitage Ave. Chicago

Tel. Yards 1532

DR. J. KULIS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Valandos: 9—12 ryte, 6—9
vakare.

3259 S. Halsted St., Chicago.

V. W. RUTKAUSKAS**ADVOKATAS**

Ofisas Didmiestyj:

29 South La Salle Street

Kambarys 324

Telefonas: Central 6390

Vakarais, 812 W. 33rd St.

Telefonas: Yards 4681

A. PETKUS
LAIKRODININKAS

L. V. 13 kp. narys.

Parduodame laikrodėlius ir įvairius daiktus. Taisome laikrodėlius ir visokius auksinius daiktus. Atliekame darbą už žemą kainą ir gvarantuojame.

Vyčiam duodame specialę kainą.

4352 So. Wood St. Chicago, Ill.**Amerikos Lietuvių**
MOKYKLA

Mokinama: angliškos ir Hetuviškos kalbu, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewritering, pirkybos teisių, Suv. Valstijų istorijos, abelos istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietybės, dailinarašystės.

Mokinimo valandos: nuo 9 ryto iki 4 valandos po pietų: vakarais nuo 6 iki 10 va..

3106 So. Halsted St. Chicago, Ill.**CYNAL STUDIO**
FOTOGRAFAS

Traukiame paveikslus grupių, vestuvių, ir pavienių asmenų

2743 W. 47th St. Chicago, Ill.

PHONE LAFAYETTE 4015

Lietuvos Vėliavos

Jeigu širdyje Tautos meilė dega; gairink ją viešai, iškeldamas nors mažą savo šalies vėliavą.

Puoškime tą puikią trispalvę Lietuvos gerbove savo namelį pagal išgalės.

Jūsų patarnavimui, mes dirbame vėliavas įvairių didumų ir vertės. Pareikalaukite informacijų.

Draugijų ženklai, šarpos ir įvairios reikmenės, tai mūsų speciališkas ir ilgų metų praktika, tai liūdi ja tūkstančiai organizacijų apie darbą. Atmink savuosius.

M. A. Norkunas**16 PLEASANT ST. LAWRENCE, MASS.****NAUJOS DAINOS**KETURIOS GRAŽIOS DAINOS VIENAM
BALSUI PRIE FORTEPIANO:

1. Meilė uždegta krūtinė 65c
2. Graži čia Giruzė 50c
3. Ak, myliu tave 75c
4. Visuomet širdis surakinta 60c

DVI SKAMBIOS DAINOS MIŠRAM
CHORUI:

5. Mes grįšim ten 75c
  6. Ginkim šalį Lietuvos 50c
- SENIAU IŠLEISTOS:
7. Meilė, vienam balsui ir piaunui 40c
  8. Lietuvos Vyčių Hymnas, mišram chorui 25c

A. ALEKSIS, 815 N. 8th Street
SPRINGFIELD, ILLINOIS

Beethoveno Muzikos Konservatorijos Pranešimas

Šiais metais tapo inkorporuota su valdiškomis teisėmis. Diplomai išduodami baigusiems įvairias muzikos šakas. Mokslo metas prasidės rugsėjo (Sep.) 1 d., 1921 m.

MOKYTOJAI:

PIANO:
Antanas S. Pocius,
Kastantas Gaubis,
Bronius Lauraitis.

DAINAVIMO:
Ona Pocius,
Dwight Edrus Cook.

SMUIKAVIMO:
Chas. A. Biciūnas,
Helena Frazer,

Apart to išguldoma teorija, harmonija ir muzikos istorija.

ANTANAS S. POCIUS, Vedejas

3259 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.
PHONE BOULEVARD 9244

SKYRIUS: 4847 WEST 14th STREET
CICERO, ILLINOIS

Telephone State 8347

KELIONĖ IR PINIGAI Į LIETUVĄ

Jeigu Tamstos norite, kad grįžti Lietuvon su kuogeriausiu aprūpinimu ir kad Tamstos neturėtumėt nesmagumų, tai važiuokite per bendrovę Baltic State Development Corporation.

Taipogi jeigu Tamstos siunčiate pinigus į Lietuvą, tai ciuskite per minėtą bendrovę, nes pinigai išmokami į 4 savaites, o jeigu reikalinga skubiai, tai į 6 dienas telegramu.

Bendrovė atgabena iš Lietuvos kuogeriausiai. Visokios informacijos dykai.

BALTIC STATES DEVELOPMENT CORP.
35 So. Dearborn St. Room 205 Chicago, Ill.

KURSUI NUPUOLUS

Tai geriausia proga daug auksinų į Lietuvą nusiųsti. Greitume nusiuntimo pinigų niekas su manim negal lenktyniuoti; visiems pinigų siuntėjams pristatau kvitas su parašais priėmėjų pinigų.

Laivakorčių agentūra į Liepoją, Hamburgą ir visur.

Pasai kelionei į Lietuvą.

Padarymas lietuviškų dokumentų.

Pinigus siųskite per pašto Money Order. Rašydami pridėkite 2 centų stampą ir visados adresuokite:

P. MIKOLAINIS

53 Hudson Ave.

Brooklyn, N. Y.

Draugai ir Draugės!

Skaitykite ir Platinkite

“MOKSLEIVĪ”

Liet. Rymo Kat. Moksleivių S-mo Organą.

“Moksleivyje” spaudinama moksliški dailės ir šiaip kitokie naudingi raštai.

“Moksleivio” kaina: Amerikoje \$2.00; Lietuvoje \$2.50; pavienis numeris 20 centų.

“MOKSLEIVIS”

P. O. Box 462

Valparaiso, Ind.